



T.C.ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ  
Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi

**PROJE ÖZET RAPORU**

|                   |                                                                                                                               |                       |           |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------|
| Proje Yürütücüsü  | Doç.Dr. Sinan KOÇYİĞİT                                                                                                        |                       |           |
| Proje Kodu        | SAB-2022-10451                                                                                                                |                       |           |
| Proje Başlığı     | OTANTİK GÖREV VE OTANTİK DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ KULLANILARAK OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİ |                       |           |
| Proje Türü        | Araştırma Başlangıç Destek Projesi                                                                                            |                       |           |
| Proje Grubu       | Sosyal Bilimler                                                                                                               |                       |           |
| Süresi (Ay)       | 12                                                                                                                            |                       |           |
| Proje Durumu      | Kapanmış                                                                                                                      |                       |           |
| Başvuru Tarihi    | 7.3.2022                                                                                                                      | Muhtemel Bitiş Tarihi | 10.5.2023 |
| Başlangıç Tarihi  | 10.5.2022                                                                                                                     | Bitiş Tarihi          | 13.7.2023 |
| Ek Süre 1 (Ay)    | 2                                                                                                                             | Ek Süre 2 (Ay)        |           |
| Onaylanan Bütçesi | 2.060,76 ₺                                                                                                                    |                       |           |
| Ek Ödenek 1       | 0,00 ₺                                                                                                                        |                       |           |
| Ek Ödenek 2       | 0,00 ₺                                                                                                                        |                       |           |
| Ek Ödenek 3       | 0,00 ₺                                                                                                                        |                       |           |
| Toplam Bütçe      | 2.060,76 ₺                                                                                                                    | Gerçekleşen Harcama   |           |

**Proje Özeti**

Projenin temel araştırma konusu, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenip, bu becerilerin otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesidir. Bu projede, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçları çoklu veri toplama araçları ile tespit edilip bu becerilerin otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesi planlanmaktadır.

Proje, öğretmen yeterlikleri ve mesleki beceriler konularında alanyazına ve uygulamaya önemli katkılar sağlamayı hedeflemektedir. Öğretmenlerin mesleki becerileri süregelen araştırmalarda önemini ve güncelliğini koruyan bir konu olmuştur. Daha önce yapılan çalışmaların büyük oranda durum tespiti aşısına geçmeyen ve ağırlıklı olarak öz bildirim dayalı veri toplama süreçleriyle yapıldığı ve bu becerileri geliştirmeye yönelik farklı uygulama ve süreçlerin olmadığı görülmektedir. Bu açıdan proje hem öğretmenlerin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının farklı veri toplama süreçleriyle tespiti hem de mesleki becerilerin farklı bir eğitim ve değerlendirme yaklaşımı olan otantik görev ve değerlendirme süreçleriyle desteklenmesi ile öğretmen yeterlikleri alanyazınına özgün bir çalışma olarak katkı sağlayacaktır.

Proje, karma araştırma deseninde planlanmıştır. Projede, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde nicel, nitel veri toplama ve analiz süreçleri birlikte ele alınıp verilerin karşılaştırılarak sorunun daha iyi anlaşılacağı öngörülmektedir. Bu projede karma araştırmaların Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni ve İç İç Karma Yöntem Deseni kullanılacaktır. Projede ilk olarak MEB'in 2017 yılında yayınladığı öğretmenlerin mesleki becerilerine yönelik göstergeler ankete dönüştürülerek okul öncesi öğretmenlerinin bu becerilere ilişkin eğitim ihtiyaçları belirlenecektir. Ardından ankete katılan öğretmenlerden amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilecek öğretmenlerle görüşmeler yapılacak ve bu öğretmenlerin sınıf içi uygulamaları gözlemlenecektir. Sınıf içi uygulamaları gözlemlenen öğretmenlerin aynı zamanda hazırladıkları planlar incelenecektir. Bu ilk aşamada Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni kullanılacaktır. Projenin ikinci aşamasında otantik görev ve otantik değerlendirme süreçlerine dayalı eğitimler uygulanacaktır. Eğitim süreçlerinin uygulanması ve sonucun değerlendirilmesinde İç İç Karma Yöntem Deseni kullanılacaktır.

Projenin ilk aşamasında anket yoluyla elde edilecek veriler betimsel istatistik; görüşme, gözlem ve doküman incelemesi yoluyla elde edilecek veriler ise içerik analiziyle analiz edilecektir. Projenin ikinci aşamasında oluşturulan planlar içerik analizi, süreç boyunca yapılan uygulamaların değerlendirildiği performans değerlendirme formlarıyla elde edilecek veriler ise betimsel ve ilişkisel istatistik yoluyla analiz edilecektir. Eğitimin sonunda ise katılımcıların süreçle ilgili görüşleri içerik analiziyle analiz edilecektir. Bu araştırma, öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi yoluyla okul öncesi eğitimin niteliğinin iyileştirilmesi açısından önemlidir. Yine okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerinin desteklenmesiyle MEB'in okul öncesi eğitime yönelik yaptığı ekonomik yatırımların amacına ulaşmasında katkıları olacaktır. Projede elde edilecek kazanımların öğretmenlerin çeşitli alanlarda gelişimlerinin desteklenmesi için çeşitli hizmet içi eğitimler düzenlenmesine ve öğretmen adaylarının hizmet öncesi mesleki becerilerinin geliştirilmesine katkıları olacaktır.

### Proje Ekibi

Arş.Gör. Aslı BALCI, Arş.Gör. Zehra Saadet FIRAT, Prof.Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU

### Araştırma Alanları

Okul Öncesi Eğitim

### Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen Yeterlikleri, Mesleki Beceri, Otantik Görev, Otantik Değerlendirme,

### Rapor Takvimi (Projenin onaylanan rapor planı)

| Sıra | Başlık       | Beklenen Tarih | Ekleme Tarihi | Onay Tarihi |
|------|--------------|----------------|---------------|-------------|
| 1    | Ara Rapor    | 10.11.2022     | 10.11.2022    | 22.11.2022  |
| 2    | Ara Rapor    | 10.05.2023     |               |             |
| 3    | Sonuç Raporu | 10.07.2023     | 05.07.2023    | 13.07.2023  |

### Proje Bütçesi

| Bütçe Türü | Tanımı / Adı             | Miktar | K.Miktar | Birimi | Birim Fiyatı | KDV | Tutar (KDV'li) | Durumu    |
|------------|--------------------------|--------|----------|--------|--------------|-----|----------------|-----------|
| Demirbaş   | TAŞINABİLİR HARDDİSK     | 1      | 1        | Adet   | 1.069,30 ₺   | 18  | 1.261,77 ₺     | Onaylanan |
| Demirbaş   | DİJİTAL SES KAYIT CİHAZI | 1      | 1        | Adet   | 677,11 ₺     | 18  | 798,99 ₺       | Onaylanan |

### Bütçe Özeti

| Bütçe Türü | Tutar      | Yüzde (%) |
|------------|------------|-----------|
| Demirbaş   | 2.060,76 ₺ | 100       |

### Kullanılabilir Bütçe Özeti

|  | Toplam | Harcama | Avans | Sipariş | Kalan |
|--|--------|---------|-------|---------|-------|
|  |        |         |       |         |       |



**T.C.  
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ KOORDİNASYON BİRİMİ

**OTANTİK GÖREV VE OTANTİK DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİ  
KULLANILARAK OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ  
BECERİLERİNİN DESTEKLENMESİ**

**Proje No:** SAB-2022-10451

Araştırma Başlangıç Destek Projesi

**SONUÇ RAPORU**

**Proje Yürütücüsü:**

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi/Temel Eğitim Bölümü/Okul Öncesi Eğitimi  
ABD.

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU (Araştırmacı)

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü/Eğitim  
Programları ve Öğretim ABD.

Arş. Gör. Dr. Aslı BALCI (Araştırmacı)

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi/Temel Eğitim Bölümü/Okul Öncesi Eğitimi  
ABD.

Arş. Gör. Dr. Zehra Saadet FIRAT (Araştırmacı)

Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi/Temel Eğitim Bölümü/Okul Öncesi Eğitimi  
ABD.

Temmuz 2023

ERZURUM



## ÖNSÖZ

Bu proje ile okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenip, bu becerilerin otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu projede, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçları çoklu veri toplama araçları ile tespit edilip bu becerilerin otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar süresince öğretmenlere verilen teorik ve uygulamalı eğitimlere katılan akademisyen ve alan uzmanlarına proje ekibi olarak teşekkür ederiz.

Projenin her aşamasında desteklerini esirgemeyen Erzurum ili Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerine teşekkür ederiz. Projenin uzun soluklu ve zorlu çalışmalarına katılan değerli öğretmenlerimize proje ekibi olarak çok teşekkür ederiz.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon (BAP) Birimi tarafından (SAB-2022-10451) desteklenmiştir. Desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Proje ekibi

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

## İÇİNDEKİLER

|                                                  | Sayfa No |
|--------------------------------------------------|----------|
| ÖZET                                             | 6        |
| ABSTRACT                                         | 7        |
| 1. GİRİŞ                                         | 8        |
| 2. Otantik Görevler                              | 11       |
| 3. Otantik (Eğitimci, Akran ve Öz) Değerlendirme | 13       |
| 4. YÖNTEM                                        | 19       |
| 5. Model                                         | 19       |
| 6. Çalışma Grubu                                 | 23       |
| 7. Veri Toplama Araçları                         | 24       |
| 8. Veri Analizi                                  | 26       |
| 9. Geçerlik ve Güvenirlik                        | 26       |
| 10. BULGULAR                                     | 27       |
| 11. TARTIŞMA VE SONUÇ                            | 49       |
| 12. KAYNAKLAR                                    | 53       |
| 13. Ekler                                        | 60       |

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

## **TABLO VE ŞEKİLLER**

Tablo 1. Dengeli Değerlendirme

Tablo 2. Karma Yöntem Deseni Seçme, Beklenen Sonuçlar, Desen Türü ve Proje İlişkisi

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Desteklemede Otantik Görev ve Değerlendirmeye Yönelik Eğitim Etkinlikleri

Tablo 4. İhtiyaç Belirleme Çalışmasına Katılan Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Bilgileri

Tablo 5. İhtiyaç Belirleme Çalışmasına Katılan Öğretmenlerin Mesleki Beceri Eğitim İhtiyaçlarına Verdikleri Yanıtlar

Tablo 6. Uygulamaya (Online Eğitim) Katılan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler

Tablo 7. Uygulamaya Katılan (Online Eğitim) Öğretmenlerin Ön Gözlem Sonuçları

Tablo 8. Okul Öncesinde Eğitim Öğretimi Planlama Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 9. Planlama İle İlgili Nasıl Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 10. Okul Öncesinde Öğrenme Ortamları Oluşturma Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 11. Öğrenme Ortamları İle İlgili Nasıl Bir Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 12. Okul Öncesinde Öğrenme Öğretme Sürecini Yönetme Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tablo 13. Öğrenme ve Öğretme Süreci ile ilgili Nasıl Bir Eğitim Almak İstediklerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 14. Okul Öncesinde Ölçme Değerlendirme Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 15. Ölçme ve Değerlendirme Konusunda Nasıl Bir Eğitim Almak İstediklerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 16. Öğretmenlerin Diğer Görüşleri

Tablo 17. Uygulama Öncesi Öğretmenlerin Hazırladıkların Planların İncelenmesi

Tablo 18. Uygulama Süreci Performans Değerlendirme Sonuçları

Tablo 19. Öğretmenlerin Otantik Görevler ve Otantik Değerlendirmeler Hakkındaki Görüşleri

Tablo 20. Öğretmenlerin Yapılan Uygulamaların Mesleki Becerilerine Katkı Sağlama Durumuyla İlgili Görüşleri

Tablo 21. Öğretmenlerin Elde Ettikleri Kazanımları Sınıfa Yansıtma Durumlarıyla İlgili Görüşleri

Tablo 22. Öğretmenlerin Elde Ettikleri Kazanımları Sınıfta Uygularken Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Tablo 23. Öğretmenlerin Verilen Eğitim ve Uygulamalara İlişkin Önerileri

Tablo 24. Uygulamaya Katılan Öğretmenlerin Ön ve Son Gözlem Sonuçları

Tablo 25. Eğitim ve Uygulama Sonrası Öğretmenlerin Hazırladıkların Planların İncelenmesi

Şekil 1. Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni

Şekil 2. İç İç Karma Yöntem Deseni

Şekil 3. Proje Süreci

## ÖZET

Bu projede, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenip, bu becerilerin otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Proje, karma araştırma deseninde planlanmıştır. Karma araştırmaların Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni ve İç İçe Karma Yöntem Deseni kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak anket, gözlem, görüşme, doküman analizleri ile performans değerlendirme formları kullanılmıştır. Projede anket, gözlem ve doküman yoluyla elde edilen veriler betimsel istatistik; görüşme yoluyla elde edilen veriler ise betimsel ve içerik analiziyle analiz edilmiştir.

İki aşamalı yürütülen projenin ilk aşamasında elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin mesleki beceri yönünden desteklenmesi ihtiyaçlarının olduğu görülmüştür. Projenin ikinci aşamasında otantik görev ve otantik değerlendirme süreçlerini içeren eğitimlerin öğretmenlerin mesleki becerilerini geliştirmede etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Projede elde edilen kazanımların öğretmenlerin çeşitli alanlarda gelişimlerinin desteklenmesi için çeşitli hizmet içi eğitimler düzenlenmesine ve öğretmen adaylarının hizmet öncesi mesleki becerilerinin geliştirilmesine katkıları olacağı düşünülmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Okul öncesi eğitim, öğretmen yeterliği, mesleki beceri, otantik görev, otantik değerlendirme

## **SUPPORTING THE PROFESSIONAL SKILLS OF PRESCHOOL TEACHERS USING AUTHENTIC TASK AND AUTHENTIC ASSESSMENT PROCESSES**

### **ABSTRACT**

In this project, it is aimed to determine the training needs of preschool teachers for their professional skills and to develop these skills by using authentic task and evaluation processes.

The project was planned in a mixed research design. Convergent Parallel Mixed Method Design and Embedded Mixed Methods Research Design of mixed studies were used. Survey, observation, interview, document analysis and performance evaluation forms were used as data collection tools. The data obtained through survey, observation and document in the project are descriptive statistics the data obtained through interviews were analyzed with descriptive and content analysis.

According to the results obtained in the first stage of the project, which was carried out in two stages, it was seen that the teachers needed to be supported in terms of professional skills. In the second phase of the project, it was observed that the trainings including the authentic task and authentic assessment processes were effective in improving the professional skills of the teachers.

It is thought that the achievements obtained in the project will contribute to the organization of various in-service trainings to support the development of teachers in various fields and to the development of pre-service professional skills of teacher candidates.

**Keywords:** Preschool education, professional skills, teacher efficacy, professional skills, authentic task, authentic assessment

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

## GİRİŞ

Bu projenin amacı, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının farklı veri toplama süreçleri kullanılarak belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda mesleki becerilerinin otantik görev ve değerlendirme odaklı eğitim süreçlerinin kullanılarak geliştirilmesidir.

### **Yürütülen projenin araştırma soruları ise şunlardır:**

1. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik (eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme, ölçme ve değerlendirme) eğitim ihtiyaçları nelerdir?
2. Mesleki becerilerin geliştirilmesine yönelik tasarlanan otantik görev ve değerlendirme süreçlerini içeren eğitim uygulamalarının okul öncesi öğretmenlerinin;
  - 2.1. Eğitim öğretimi planlama becerilerine etkisi nedir?
  - 2.2. Öğrenme ortamları oluşturma becerilerine etkisi nedir?
  - 2.3. Öğrenme öğretme sürecini yönetme becerilerine etkisi nedir?
  - 2.4. Ölçme ve değerlendirme becerilerine etkisi nedir?
3. Okul öncesi öğretmenlerin verilen eğitim süreçlerine yönelik görüşleri nelerdir?
4. Öğretmenlerin eğitim sürecinde desteklenen mesleki becerileri sınıf uygulamalarına yansımakta mıdır?

Projenin temel amaç doğrultusundaki hedefleri ise;

1. Okul öncesi öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi gereken yönlerinin anket, görüşme, gözlem ve doküman incelemeleri doğrultusunda tespit edilmesi,
2. Otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak verilen eğitimin mesleki becerinin 4 temel alanına (eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme ve ölçme ve değerlendirme) etkisinin test edilmesi,
3. Eğitim süreçlerine katılan öğretmenlerin bu süreçlere yönelik görüşlerinin incelenmesi ve uygulamalarının takip edilmesidir.

Bu projenin özgün değeri aşağıda vurgulanmıştır:

Projenin öğretmen yeterliklerini geliştirmeye yönelik uygulama (otantik görev) ve değerlendirme yönünden özgünlüğü, uygulama becerilerine yönelik oluşturulacak görevlerle (otantik görevler) uygulama yapma fırsatı elde ederek performansları farklı değerlendiricilerle (eğitimci, öz ve akran) anında değerlendirilerek dönüt verilmesidir. Bu tür bir uygulama süreciyle öğretmenlerin mesleki yeterliklerinin geliştirilmesine

yönelik bir çalışmaya mevcut taramalar sonucunda rastlanmamıştır. Oysa bu projede; öğretmenler, gerçek yaşam problemlerine dayalı olarak verilen otantik görevleri yerine getirilerek ve yine hem öğrenme sürecinin bir parçası hem de değerlendirme olarak otantik değerlendirme ile teori ve uygulamayı birleştiren bir eğitim süreci uygulanmıştır.

Projenin bilimsel olarak en önemli katkısı, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin öğrenenlerin de aktif olarak katıldığı otantik görev ve değerlendirme süreçleriyle (eğitimci, öz ve akran) geliştirilmesi yönündedir. Öğretmenlerin kendi görüşlerine dayalı olarak ifade ettikleri mesleki yeterlikleri gerçekte mevcut mudur? Yoksa olması gerektiği gibi mi ifade etmişlerdir? sorularının yanıtları çoklu veri toplama (anket, görüşme, gözlem ve doküman incelemesi) yolları ile daha net ortaya konulabilecektir.

Projede otantik görev ve değerlendirme kullanılarak yapılan eğitim süreçleriyle öğretmenlere anında dönüt düzeltme sağlanmış ve bu dönüt düzeltmede öğretmenlerin kendi görüşleri (öz değerlendirme) etkili olacağı gibi diğer meslektaşlarının (akran değerlendirmesi) ve eğitimcilerin de (eğitimci değerlendirmesi) görüşleri etkili olmuştur. Projenin bu yönü bütün öğrenenleri aktif kılmasıyla özgün değer taşımaktadır.

Projede elde edilen çıktıların öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik yapılan (MEB, Üniversiteler vb.) eğitim süreçlerine katkıları olacaktır. Bu projenin 2023 Eğitim Vizyonu ve On Birinci Kalkınma Planı ile yukarıda ilişkilendirilen maddeler doğrultusunda öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin teori ve uygulamada değişen ve gelişen süreçler doğrultusunda katkılarının olduğu düşünülmektedir. Bu yönüyle mevcut hizmetiçi eğitim süreçlerine yeni bir boyut kazandıracağı düşünülmektedir.

Projeden akademik ve bilimsel anlamda elde edilmesi beklenen çıktılar olarak: projenin ilk aşamasında veri toplama süreci tamamlandıktan sonra veriler karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Projenin ikinci aşamasının da tamamlanmasının ardından verilen eğitimin etkilerine yönelik sonuçlar makale ve bildiri olarak yaygınlaştırılacaktır.

*Projeden araştırmacı yetiştirilmesine yönelik çıktılar:* projede görev alan araştırmacılar nicel ve nitel veri toplama ve analiz süreçleri ile ilgili bilgi ve beceri kazanacaklardır. Ayrıca araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin proje bitiminden sonra yeni çalışmalara katılımları teşvik edilerek otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak diğer yeterlik alanlarının (mesleki bilgi, tutum ve değerler alanları) desteklenmesi planlanmaktadır.

*Projeden toplumsal ve kültürel anlamda beklenen yaygın etki:* 11. Kalkınma Planı'nın "Nitelikli İnsan Gücü ve Toplum" başlığında yer alan "Eğitim" hedefinin 553 ve 558. maddeleri ve "Çocuk" hedefinin 606. maddesi çerçevesinde bu proje ile, okul öncesi öğretmenlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine katkı sağladığı düşünülmektedir. Öğretmenlerin mesleki becerilerini içeren; eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme, ölçme ve değerlendirme becerileri geliştirilerek daha nitelikli bir okul öncesi eğitim verilmesi desteklenmiştir.

Ayrıca elde edilen sonuçlar öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretmen adaylarının hizmet öncesi mesleki becerilerinin geliştirilmesi süreçlerine de katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. İlerleyen süreçlerde bu eğitim süreçlerine katılan öğretmenlerin Erzurum ilinde görev yapan tüm okul öncesi öğretmenlerine eğitim vermeleri desteklenecektir.

*Projeden ekonomik anlamda beklenen yaygın etki:* 11. Kalkınma Planı'nın "Nitelikli İnsan Gücü ve Toplum" başlığında yer alan "Eğitim" hedefinin 553 ve 558. maddeleri ve "Çocuk" hedefinin 606. maddesi çerçevesinde, okul öncesi öğretmenlerin mesleki becerilerinin desteklenmesinin, okul öncesi eğitime yapılan ekonomik yatırımların amacına ulaşmasında katkıları olacağı düşünülmektedir.

Bu projede, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenip bu becerilerin otantik görev ve otantik değerlendirme süreçleri kullanılarak geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın kapsamı, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin MEB (2017) tarafından belirlenen genel yeterliklerden olan mesleki becerilerinin (eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme, ölçme ve değerlendirme) çağın gereklilikleri ve nitelikli öğretmen yetiştirme çerçevesinde geliştirilmesidir. Bu genel amaç ve kapsam içerisinde, okul öncesi öğretmenlerinin eğitim ihtiyaçları belirlenmiş ve kendilerine dokuz hafta eğitim verilerek mesleki gelişimlerini esas alan bir uygulamaya odaklanılmıştır. Nitekim yapılan çeşitli araştırmalarda (Can & Kılıç, 2019; Demircan Aydın, 2017; Işık, 2015; Sabancı, Altun & Uçar Altun, 2018; Tükel, 2017) okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerinin oluşturulmasında, mevcut okul öncesi eğitim programının uygulanmasında yetersizlikler yaşadıkları (Köksal, Balaban Dağal & Duman (2016) görülmüştür. Can ve Kılıç (2019)'ın araştırma sonuçları arasında okul öncesi öğretmenlerinin eğitim ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir.

### **2023 Eğitim Vizyonu ve 11. Kalkınma Planı'nın Öğretmen Yeterlikleriyle İlişkisi**

MEB istatistiklerine göre 2018-2019 eğitim öğretim yılında örgün eğitim kurumlarında görev yapan öğretmen sayısı 1 milyon 77 bin 307'dir. Artan öğretmen sayısı ile birlikte öğretmenlerin değişen ihtiyaçlar doğrultusunda mesleki gelişimlerinin sağlanması eğitim politikalarının öncelikli konuları arasında yer almaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Strateji Belgesi [2017-2023], 2017). Öğretmen yeterlikleri "öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve tutumlardır." (MEB, 2017, s. 4). Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının sürekli gelişim ve değişim içerisinde olması ve kalkınmada eğitim politikalarının rolü çerçevesinde bu proje, MEB (2018) tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından açıklanan "On Birinci Kalkınma Planı" ile ilişkilidir.

2023 Eğitim Vizyonu belgesinin "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi" başlığı altında 1. hedefin 5. maddesinde yer alan "Öğretmen ve okul yöneticilerimizin mesleki gelişimlerini sürekli desteklemek üzere üniversitelerle ve STK'larla yüz yüze, örgün ve/veya uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir." ifadesi doğrultusunda

projenin okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine katkıları olduğu düşünülmektedir. Yine 2023 Eğitim Vizyonu (2018)'nin "Özel Eğitim" başlığının 1. hedefinin 4. maddesi (Kaynaştırma eğitimin imkânlarını geliştirmek için sınıf ve branş öğretmenlerine sınıf içerisindeki uygulamalara destek amaçlı özel eğitim konularında hizmet içi eğitim verilecektir.) doğrultusunda bu proje okul öncesi öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim süreçlerine katkı sağlamıştır. Okul Öncesi Eğitim Programı (2013)'nin ilkeleri arasında "Özel gereksinimli çocuklar için uyarlamalara yer vermektedir." ifadesi yer almıştır ve bu doğrultuda hazırlanacak etkinlik planlarında "uyarlama" bölümü konularak okul öncesi sınıflarında yer alan özel gereksinimli çocuklara yönelik yapılacak uygulamaların uyarlanması gerekmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin bu uyarlamaları etkin bir şekilde yapabilmeleri için MEB (2017) tarafından yayımlanan "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çerçevesinde "Eğitim Öğretimi Planlama", "Öğrenme Ortamları Oluşturma", "Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme", "Ölçme ve Değerlendirme" mesleki beceri alanlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Projenin bu doğrultuda okul öncesi öğretmenlerine katkıları olduğu düşünülmektedir. Bu projenin 2023 Eğitim Vizyonu (2018) ile ilişkili olduğu diğer bir alan ise "Erken Çocukluk" başlığının 3. hedefinin 3. maddesiyle (erken çocukluk eğitiminde özel gereksinimli çocukların uyumunun sağlanması için gerekli öğretmen eğitimlerinin verilmesi pilot uygulamalarla başlatılacaktır.) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki becerilerinin tüm alanları bu madde ile ilişkili olduğundan dolayı bu proje ile öğretmenlere verilmesi planlanan eğitim süreçlerinin katkıları olmuştur.

Bu projenin On Birinci Kalkınma Planı (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019) ile ilişkili olduğu ilk alan "Nitelikli insan, güçlü toplum" bölümünün alt başlıklarından olan "Eğitim" altında yer alan 553. (Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin motivasyonları ve mesleki gelişimleri artırılabilecek ve öğretmenlik mesleğinin toplumsal statüsü güçlendirilecektir.) ve 558. maddeleridir (Öğrencilerin kazanımlarını çeşitlendirmeye ve artırmaya yönelik etkin bir ölçme, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacaktır.). Bu maddelerin içeriği ve hedeflenen süreç okul öncesi öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesiyle desteklenmiştir. Yine aynı planın "Çocuk" başlığı ile ilgili 606. madde (Erken dönem çocuk bakım, eğitim ve gelişimine yönelik hizmetlerin sunumu ile erişebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır.) ile erken çocukluk döneminde niteliğin artırılması planlanmakta ve bu niteliği etkileyen en önemli değişken olarak öğretmen ön plana çıkmaktadır. Bu projede desteklenmesi düşünülen mesleki yeterlikler; okul öncesi öğretmenlerinin hem çocukları izleme ve değerlendirilme süreçleri yönünden hem de çocuklara yönelik verilen eğitimlerin niteliğinin artırılması yönünden desteklenmesi sağlanmıştır.

### **Otantik Görevler**

Brophy ve Alleman (1991), otantik görevleri "herhangi bir öğrenenden yapması beklenen öğrenme, uygulama ve değerlendirme için veya başka bir şekilde program içeriklerine tepki vermek için yapılan görevler" olarak tanımlar. Lockwood (1992; akt. Reeves, Herrington, & Oliver, 2002, s. 562-564) "öğrenmeye teşvik eden ve öğrenmeyi

destekleyen görevlerin birçok biçim alabildiğini fakat temelde öğrenenin pasif olmasından daha çok aktif olmasını desteklediğini ifade eder. Otantik görevlerin amacı, gerçek toplumun kubaşık uygulamalarıyla çok yakından alakası olan öğrenme toplamları oluşturmaktır. Otantik bir çevrede öğrenenler kendi öğrenme sorumluluklarını üstlenip, kendi öğrenmelerini ve performanslarını izlemek ve yönetmek için üst düzey bilişsel becerileri geliştirmek zorundadırlar. İnsanlar otantik görevlerde kubaşık hâlde çalıştıkları zaman, aktivitelere kendi bakış açılarını ve yapılarını katarlar. Bir problemi farklı açılardan ele alabilirler ve paylaşılmış anlamlar doğrultusunda yeni anlamlar ve çözümler oluşturabilirler (Hsiao, 2004; *akt.* Koçyiğit, 2011).

Planlı öğrenme ortamlarında otantik problemlere önem verilmeli otantik, açık uçlu ve genellikle gerçek yaşam çevreleriyle ilişkili karmaşık problemlerin nasıl çözüleceği öğretilmelidir (Paavola & Lakkala, 2004; Tynjälä, 1999). Ayrıca otantik görevler gerçek yaşamla ve mesleklerle yakından ilişkili karmaşık problemlere dayanmak zorundadır. Problemler basitleştirilmemelidir. Çünkü gerçeklik problemlerin tekrar tekrar yeniden yapılandırılmasını gerektirir (Terhart, 2003, s. 25-44). Otantik görevler bazı özellikleri içermelidir. Reeves, Herrington ve Oliver (2002) otantik görevlerin özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamışlardır. Bu yazarlara göre otantik görevler:

- Gerçek yaşamla ilişkili olmalı.
- Gerçek yaşamdaki gibi karmaşık olmalı ve otantik etkinliklerde temel görevi tamamlamak için ihtiyaç duyulan görev ve alt görevler öğrenenler tarafından belirlenmeli.
- Süregelen bir zaman diliminde öğrenenler tarafından araştırılması gereken karmaşık hedeflerden oluşmalı.
- Çeşitli kaynaklar kullanarak farklı bakış açılarından görevleri açıklamak için öğrenenlere fırsat vermeli; başarılı olabilmek için kafalarında beliren teorik ve pratik bakış açılarını problem çözmede kullanma imkânı sunmalı.
- İş birliği yapmak için olanaklar sağlamalı.
- Öğrenenlerin düşüncelerini hem bireysel hem de birtakım olarak öğrenmelerini yansıtmaya ve seçim yapma olanağı sunmalı.
- Farklı konu alanlarıyla ilişkili olmalı ve öğrenen görevini yaparken diğer alanlardan da yararlanabilmeli.
- Değerlendirilirken, sadece sonuç değerlendirme değil aynı zamanda gerçek hayattaki değerlendirme sürecini yansıtabilecek bir tarzda süreç değerlendirmeyi de içermeli.
- Süreç sonunda farklı sonuçların oluşmasına izin vermeli.
- Sonunda çoklu yorumlar ve sonuçlar elde etmeye imkân tanınmalıdır.

Gerçek yaşam problemlerini akranlarıyla iş birliği içerisinde çözümlenmelerini gerektiren otantik görevlerde öğrenenlerin kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaları ve üst düzey becerileri kazanmaları beklenir (Koçyiğit, 2011). Bu süreçte öğrenenler kontrollü sorgulama yaparak kendilerinde var olan bilgi temelinde derinlemesine anlama ve etkili iletişim yapma özelliklerini gösterirler (Burke, 2005). Otantik başarılarında, bir

alandan toplanmış önceki bilgi üzerine inşa edilen bir problem derinlemesine anlaşılmasına çalışır. Bu süreçte detaylı ve etkili iletişim kurulmak zorundadır. Örneğin bilim adamları, jüri üyeleri, sanatçılar, gazeteciler, tasarımcılar, mühendisler ve diğer başarılı yetişkinler hem işlerini yapmak hem de sonuçlarını ifade etmek için karmaşık iletişim becerilerine güvenirlir. Kullandıkları dil, sözel ve görsel nitelik taşıyan anlatımlarla, açıklamalarla doğrulamalarla örülmüş diyaloglar içerir (Newman, Marks, & Gamoran, 1995). Archbald ve Newman öğrenenlerin önceden belirlenmiş bilgileri yeniden tekrarlamak yerine doğrudan üretime katılmaları gerektiğini vurgularlar ve bilginin yapılandırılması için bu durumun gerekli olduğunu savunurlar. Bundan dolayı otantik görevlerinin öğreneni yaşam için hazırladığını ifade ederler (Akt. Burke, 2005). Otantik başarı, geleneksel okul başarısına göre estetiği, faydayı veya öğrenenin yeteneğini belgelemekten ayrı olarak kişisel değere sahiptir. Bu tür başarılar, sadece bilgiyi belirlemek amacıyla zoraki yapılmış görevlerde eksik olan özel bir değere sahiptir (Newman, Marks, & Gamoran, 1995). Yani öğrenenler, okul dışındaki gerçek dünyaya yönelik bir değer olarak öğrenme ürünlerini üretirler.

### **Otantik (Eğitimci, Akran ve Öz) Değerlendirme**

Otantik değerlendirmede, çoklu değerlendirme yöntem ve tekniklerinin kullanılması ile öğrenilenin ne kadar hatırlanabildiğini anlamaktan ziyade önceki bilgilerde meydana gelen niteliksel değişimleri anlamak ve öğrenme sürecini geliştirmek ön plana çıkar (Tynjälä, 1999). McLean, Hemmeter ve Snyder (2014)'e göre otantik değerlendirme, "öğrenenlerin günlük yaşamlarında meydana gelen görevler sırasındaki yeteneklerinin gözlemleyerek, günlük aktiviteler sırasındaki başarılarına uygulanabilir bir değerlendirmedir.". Burke (2005) otantik değerlendirmeyi; anlamlı performans görevlerini içeren, mükemmellik için açık standartları belli olan, üst biliş ve öz değerlendirmeye önem veren, değerlendirilenin bilgiyi transfer etmeyi öğrendiği nitelikli üretim ve performanslar ortaya koyduğu, değerlendirilen ve değerlendirenler arasında olumlu etkileşimin olduğu bir değerlendirme olarak görmektedir.

Otantik değerlendirme, bireylerin gerçek yaşamda ortaya koydukları aktivitelere tıpa tıp benzeyen aktivitelerin kullanımına dayalı bir değerlendirmedir. Stefonek (1991; akt. Burke, 2005) tarafından özetlenerek sunulan otantik değerlendirmeyi farklı bakış açılarına göre açıklayan araştırmacıların görüşlerine bakıldığında; "otantik değerlendirmenin öğrenme ve özellikle problem çözme stratejileri gibi yüksek düzeyde düşünme becerilerini vurgulayan yöntemler, nitelikli bir ürün ya da performans ortaya koymak için öğrenenlerin yetenekleri üzerine odaklanmış görevler, başkalarının keşfettiği bilgi kırıntılarını yeniden üretmekten ziyade bilgiyi bütünleştiren ve üreten kontrollü sorgulamalar, değerlendiren ve değerlendirilen arasında pozitif etkileşimin yeni bir türü ve öğrenenlerin çok iyi olmayı öğrenecekleri anlamlı görevler" olarak ele aldıkları görülmektedir.

Shulman (1988; akt. Burke, 2005)'a göre, eğitimciler bir değerlendirme aracının sınırlılığını telafi etmek için bir diğerinin güçlü yanlarının bileşiminden oluşan "yetersizliklerin bileşimi" diye nitelendirilen farklı değerlendirme yöntemlerini kullanmalıdırlar. Eğer eğitimciler bilgiyi ölçmek için standardize edilmiş ve öğretmen

yapımı testleri birleştirir, süreç ve gelişimi ölçmek için portfolyolar kullanıp ve uygulamayı ölçmek için performans ölçümleri yaparsa bu “yetersizliklerin birleşimi” olur ve öğrenenlerin öğrenme profillerini daha kesin bir şekilde ortaya koyar. Burke (2005) bu durumu dengeli değerlendirme diye açıklamaktadır. Dengeli değerlendirmede değerlendirme türü, odak noktası ve özelliklerini içeren süreç Tablo 1’de verilmiştir (Akt. Koçyiğit, 2011).

**Tablo 1**

**Dengeli Değerlendirme**

| <b>Değerlendirme Türü</b> | <b>Odak Noktası</b>             | <b>Özellikleri</b>                                                                                                |
|---------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Geleneksel                | Bilgi, program, beceriler       | Sınıf değerlendirmeleri, testler, kısa sınavlar, ödevler, standardize testler, norm referanslı, kriter referanslı |
| Portfolyo                 | Süreç, ürün, gelişim            | Gelişim, etki, hedef belirleme, öz değerlendirme                                                                  |
| Performans                | Standartlar, uygulama, transfer | İş birliği, görevler, kriterler, rubrikler, öğrenen çalışmasını inceleme                                          |

Otantik akademik başarı, otantik değerlendirme için ön koşuldur ve eğitimciler otantik değerlendirmeden önce eğitim ve öğretim süreçlerini otantik bir şekilde yapmalıdırlar (Burke, 2005). Eğer otantik öğrenme zorlu bir performans görevi üzerine temellendirilip ve bir otantik performans değerlendirme aracı tarafından ölçülürse otantik öğrenme desteklenmiş olur (Glatthorn, 1999). Otantik değerlendirmede, “ayrı testler kullanmak yerine otantik görevlerle bütünleştirilmiş değerlendirmeler temel alınmaktadır. Öğrenme görevlerinden başka bir uygulamaya gerek kalmadan hem öğrenme meydana getirilmekte hem de öğrenmenin ne kadar meydana geldiği aynı anda değerlendirilmektedir. Bu yönüyle görev ve değerlendirme tümleşik olarak yer alır.” (Bektaş & Horzum, 2010, s. 42).

Otantik değerlendirme eğitimciyi, akranı ve öğreneni değerlendirme sürecine katan bir değerlendirme yaklaşımıdır. Öğrenen kişinin kendi öğrenme sorumluluğunu üstlendiği yapılandırmacı yaklaşım anlayışına paralel olarak otantik değerlendirme, öğrenene kendi öğrenmesini değerlendirme imkânı da sunar. Yine yapılandırmacı görüşün (özellikle sosyal yapılandırmacılık) önemle üzerinde durduğu akran etkileşiminin bir sonucu olarak otantik değerlendirme sürecinde akranlar da birbirlerini değerlendirerek hem öğrenme sürecinde hem de değerlendirme sürecinde aktif rol alırlar.

Otantik değerlendirmede geleneksel değerlendirmede olduğu gibi değerlendirme sürecinde eğitimci de vardır. Otantik değerlendirme sürecinde eğitimcinin rolü iki türlü olabilir: Bunlardan ilki; öz değerlendirme ve akran değerlendirmede, öğrenenlerle aynı değerlendirme formlarını kullanarak öğreneni değerlendirmek, ikincisi ise; değerlendirme işleminde doğrudan yer almamak, bunun yerine öz değerlendirmede ve akran değerlendirmede öğrenenlere rehber olmak. Eğitimci bu iki seçeneği tek ya da birlikte uygulayabilir. Ama ikinci seçenek mutlaka uygulanmalıdır, çünkü ikinci seçenekte eğitimci, öz değerlendirmenin ve akran değerlendirmenin kapsamı, ölçütleri ve uygulaması hakkında öğrenenlere rehber olur. Böylece öğrenen kendisinin ve arkadaşlarının gelişimini nasıl değerlendirmesi gerektiğini öğrenir (Fer, 2009, s. 223).

Akran değerlendirmesi diğer öğrenenlerin çalışmalarını değerlendirerek, öğrenmelerinde kendilerinden ne beklendiğinin farkında olmalarını sağlar. Akran değerlendirme yalnız bir puanlama içi değil, aynı zamanda becerilerin geliştirildiği bir öğrenme sürecidir. Okul ve iş yaşamı boyunca bireyler, diğerlerinin başarılarını değerlendirme gereksinimi duyabilirler. Akran değerlendirme, bireylerin bu tür özelliklerini geliştirirken, kendilerine güvenlerinin artmasını da sağlayabilir ve kişinin eğitimci dışında başka birilerinden de dönüt almasına yardımcı olur. Akran değerlendirme, değerlendirmeye temel oluşturan beceriler ve ölçütlerin saptanması konusunda bireye bir bakış açısı sağlar, rekabete karşı işbirlikli öğrenmeyi teşvik eder, eleştirel yetenekleri geliştirir, sorumluluğu öğretir ve üyelerin birbirleri arasındaki etkileşiminin önemini kavramalarına yardımcı olur (Bahar, Nartgün, Durmuş & Bıçak, 2006; Bay, 2008; Fer, 2009; Karakuş, 2006).

z değerlendirme öğrenenin kendini değerlendirmesidir. Öğrenen, kendi öğrenme sürecini ve ürününü yine kendisi belirlenen ölçütler çerçevesinde değerlendirir. Öğrenenlerin kendi öğrenme süreçlerini, özellikle başarı düzeylerini ve öğrenme sonuçlarını yargılamaları olarak açıklanabilir. Öğrenenlerin ğrenmelerindeki gelişimlerini değerlendirdikleri kendini değerlendirme çok daha fazla anlamlıdır (Fer, 2009, s. 222; Terhart, 2003, s. 25-44).

Kendini değerlendirme öğrenenlerin öğrenme sürecine katılımını sağlayan önemli tekniklerden biridir. Öğrenenler kendilerini değerlendirdiği zaman nasıl öğrendiklerini ve ne öğrendiklerini yansıtırılar. Onlar kendi kendilerine "Nasıl ğreniyorum", "Kendimi geliştirebiliyor muyum?", "Güçlü yanlarım neler", "Kendimi geliştirmem gereken alanlar neler?" gibi sorular sorarlar. Bu gibi sorulara verdikleri cevaplar öğrenenler için çok önemlidir (Carr, 2002). Kendini değerlendirme formatif değerlendirmenin bir biçimi olarak da görülmektedir. Kendini değerlendirme öğrenenlerin etkili öğrenmeleri, yaşam boyu öğrenme ve gelecekteki mesleki gelişimleri için gerekli çok önemli beceriler olarak kabul edilmektedir (Taras, 2001, s. 606).

### **Otantik Görev, Otantik Değerlendirme ve ğretmen Yeterlikleri ile İlgili Yapılan alışmalar**

Otantik görevlerle ilgili yapılan araştırmalar sürdürülen otantik öğretimin; nitelikli öğretmenler, iş birliği ve mesleki gelişimi desteklemeyi içermesi gerektiğini göstermiştir (Dennis & O'Hair, 2010). Gerçek yaşam üzerine temellendirilen otantik görevleri içeren öğrenme deneyimlerine yönelik Stein, Isaacs ve Andrews (2004) alışmalarında ğretim elamanlarına uygun ve etkili, sadece öğrenenlere değil aynı zamanda uygulama toplumuna da otantik olan öğrenme deneyimlerini içeren bir model sunmuş ve bu modelin başarılı bir model olduğu sonucuna varmışlardır. Benzer şekilde Herrington, Reeves ve Oliver (2006) alışmalarında otantik görevlerin gelişimi için tasarlanan çevrelerde karmaşıklık ve indirgeme yerine artırmaya yardım edebilen bir modeli tanımlamaya çalışmışlardır. Çalışmada bilginin yapılandırılması ve anlamlı öğrenmeyi desteklemede otantik görevlerin rolü kavramsal olarak anlatılmış ve online öğrenme çevreleri için otantik görev tasarımıının ilkeleri örneklendirilmiştir. Çalışmada sonuç olarak görevlerin otantik olması, öğrenenlerin ilgisini çekmesi ve teknolojinin

güçlü iletişim becerileri, bilgiyi arama ve bilgiyi yapılandırma için güçlü bilişsel araçlar sağlaması gerektiği vurgulanmıştır. Yine Choo (2007) çalışmasında, APLUS (activate, plan, learn, use, show) denen öğrenenlerin ilgi ve yeteneklerinin gelişimine yardım eden ve otantik öğrenmeyi desteklemek için yenilikçi bir modelin hem öğrencilerin hem de öğretim üyelerinin deneyimleri üzerinde olumlu sonuçlar verdiği bulgusunu elde etmiştir. Slepko (2008) tarafından yapılan çalışmada ise, sınıf içinde temellendirilmiş ve öğretmenler tarafından seçilen anlamlı ve özel görevler üzerine odaklanmış olan otantik bir sürecin mesleki gelişimi kolaylaştırdığı görülmüştür. Akça ve Ata (2009) çalışmalarında lise tarih derslerinde otantik etkinlikleri uygulamışlar ve tarih öğretim programı ve ders kitaplarında bu konuda hiçbir fikir olmamasına rağmen, tarih öğretmenlerinin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirdiği için otantik etkinlik uygulamaya karşı oldukça istekli oldukları sonucunu elde etmişlerdir.

Literatürde otantik değerlendirme ile ilgili birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Bolin, Khramtsova ve Saarnio (2005)'nin araştırmalarında kurs beklentileri ve duyuşsal günlük sonuçlarıyla, kurs sonuçlarını öğrencinin değerlendirmesi arasında önemli ilişkiler olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Bay (2008) çalışmasında deney grubundaki öğrencilerin otantik değerlendirme sonuçlarının yüksek olduğu ve bu sonuçlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğunu tespit etmiştir. Varley (2008) çalışmasında, özellikle uygulamaya dönük değerlendirmenin öğrenenlerin öğrenmelerini etkili bir şekilde ölçtüğü yönünde sonuçlar elde etmiştir. Gerçek yaşam görevleri üzerine temellendirilmiş çok bileşenli otantik değerlendirmenin öğrenenlerin öğrenmelerini belirlemede etkili bir ölçüm olduğunu belirten katılımcılar, özellikle teknik becerileri etkili bir şekilde ölçmede otantik değerlendirme araçlarının önemli olduğunu vurgulamışlardır. Fook ve Sidhu (2010) çalışmalarından elde ettikleri bulgulara dayalı olarak, otantik performans değerlendirme öğretme döngüsünün ve öğretim elemanı tarafından sağlanan geri bildirimin tamamlayıcı parçaları olması gerektiğini, akranların öğrenenlerin mevcut kapasite ve ihtiyaç duyulan gelişim alanlarını (güçlü ve zayıf yönlerini) tamamlamaya yardım etmede biçimlendirici olmaları gerektiğini önermişlerdir.

Öğretmen yeterliklerinin çeşitli değişkenler ilişkilendirilerek incelendiği çalışmalarda, zaman zaman öğretmen ve öğretmen adaylarının öğretmen yeterliklerini algılama düzeyleri de karşılaştırılmıştır. Örneğin Özer ve Gelen (2008)'in öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarının hem genel anlamda hem de bütün alt boyutlarda öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri bakımından kendilerini öğretmenlerden daha yeterli gördükleri sonucu elde edilmiştir. Ortaya çıkan bu sonuçlar çeşitli yazarlar tarafından öğretmenlerin meslek hayatında ve günlük hayatta yaşadığı sorunlarla ilişkilendirilmiştir (Çelikten, Sanal, & Yeni, 2005; Seferoğlu, 2004).

Öğretmen yeterliklerinin kıdeme (Çifçili, 2007; Sünbül & Arslan, 2006; Turan & Turan, 2009) göre incelendiği çalışmalarda ise kıdemli öğretmenlerin yeterlik algılarının daha yüksek olduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir. Öğretmenlerin görev yaptıkları yere

göre yeterlik algılarının karşılaştırıldığı bir çalışmada (Sümbül & Arslan, 2006) il merkezinde görev yapan öğretmenlerin ilçe ve kasabalarda görev yapan öğretmenlere göre yeterlik algılarının daha yüksek olduğu sonucu elde edilmiştir. Çeşitli değişkenlerin (yaş, gelir düzeyi, mesleki kıdem, çalışılan okul türü okuldaki öğretmen sayısı, sınıftaki çocuk sayısı, eğitim verilen yaş grubu gibi) okul öncesi öğretmenlerin mesleki yeterlik algısı ile ilişkisi olmadığına dair araştırma sonuçları da mevcuttur (Teltik, 2009).

Öğretmenlerin genel olarak kendilerini yeterli gördükleri çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Kanbay Ak, Yıldırım ve Kadioğlu Ateş (2016) fenomenoloji araştırma tasarımıyla yürüttükleri çalışmada öğretmenlerin mesleki açıdan kendilerini yeterli gördükleri sonucunu elde etmişlerdir. Afacan ve Selimhocaoglu (2012) yaptıkları çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerine yönelik yeterlik algılarını incelemiş ve öğretmenlerin kendilerini yeterli gördüğü sonucunu elde etmişlerdir. Benzer şekilde Şahin (2010) araştırmasında okul öncesi öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan yeterli olarak algılamakta olduğu, okul öncesi öğretmenlerin incelenen kişisel özelliklerinin hiçbirinin mesleki yeterlik algılarını değiştirmedeği ve öğretmenlerin yeterlik algıları ile mesleğe yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucunu elde etmiştir. Taşgın ve Sönmez (2013) sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının, "öğretme ve öğrenme süreci yeterlikleri" ile "öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme yeterlikleri" ne ilişkin görüşlerin olumlu olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Atik Kara ve Sağlam (2014) araştırmalarında, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin ilgili performans göstergelerini karşıladığını belirlemişlerdir. Öğretim elemanlarının da öğrenme-öğretme sürecine yönelik performans göstergelerinin derslere yansıdığını düşündükleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra araştırma kapsamındaki öğretmen adaylarının öğrenme-öğretme sürecine yönelik performans göstergelerinin yaklaşık yarısını kazanmış oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Gelbal ve Kellecioğlu (2007) araştırmalarında öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunları incelemişler ve sonuçta öğretmenlerin ölçme tekniklerinin kullanımı ve hazırlanması konusunda eğitime ihtiyaçları olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Bağ ve Çeviker Ay (2017) çalışmalarında okul öncesi öğretmenleri ve okul yöneticileriyle araştırma yapmış ve sonuçta "MEB Okul Öncesi Öğretmenleri Özel Alan Yeterlikleri" bakımından öğretmenlerin kendilerini gelişim alanlarının tamamında yeterli gördükleri sonucuna ulaşmışlardır. Okul müdürlerinden elde edilen verilerin sonucu ise; okul öncesi öğretmenlerinin iletişim, drama, sınıf yönetimi ve çocuk gelişimi alanlarında hizmet içi eğitim almaları gerektiğini yönündedir. Türkeç (2012) araştırmasında okul öncesi öğretmenlerinin yeterlik düzeylerini araştırmış ve sonuçta okul öncesi öğretmenlerinin ölçme aracında yer alan dokuz alt boyuttan "öğrenme sürecini planlayabilme" konusunda kendilerini en yüksek düzeyde yeterli olarak gördükleri, "meslektaşları ile iş birliği yapabilme" yeterliği açısından kendilerini diğer alt boyutlara göre daha az yeterli gördükleri sonucunu elde etmiştir. Kök, Çiftçi ve Ayık (2011) öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin bir inceleme (okul öncesi öğretmenliği örneği) isimli

çalışmalarında elde ettikleri sonuçlara göre öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerinin 7 yeterlik alanı olan "gelişim alanları, ailelerle iletişim, aile katılımı ve aile eğitimi, değerlendirme, iletişim, yaratıcılık ve estetik, okul ve toplumla iş birliği yapma, mesleki gelişimi sağlama" alanlarındaki A2 düzeyindeki performans göstergelerine verdikleri cevaplara göre "gelişim alanları" boyutunun 4.23 ortalama ile en yüksek, "ailelerle iletişim, aile katılımı ve aile eğitimi" boyutu 3,93 ortalama ile en düşük ortalama ya sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Karacaoğlu (2008a)'nın yaptığı araştırmada hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin öğretmenlik yeterlikleri algısının daha yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir.

Yukarıda ifade edilen araştırmalar dâhil yapılan birçok çalışmanın öğretmen ya da öğretmen adaylarının mevcut algı ve görüşlerini tespit etmeye çalışan ve çoğunlukla öz bildirime dayalı tarama türü çalışmalar olduğu görülmektedir. Büyük oranda betimsel tarama sürecinin ötesine geçmeyen bu tür çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde, mevcut durum ya da sorun belirlendikten sonra devamında bir çalışma yapılmadığı görülmektedir. Yine öğretmenlerin yeterliklerine yönelik yapılan çalışmalarda farklı sonuçların çıkması da yeni araştırmalar yapılmasını gerekli kılmaktadır. Mevcut çalışmaların birçoğunun öğretmen ve öğretmen adaylarıyla karşılaştırmalı olarak yapıldığı (Özer & Gelen, 2008; Karacaoğlu, 2008b) ya da sadece öğretmen adayları (Akdağ & Walter, 2005; Aktemur Gürler, 2017; Arslan & Özpınar, 2008; Ekinci & Kaya, 2016; Ertem, 2013; Lillwist, Sandberk, Sheridan, & Williams, 2014; Numanoğlu & Bayır, 2009; Yeşilyurt, 2011) veya öğretmenlerle (Bizimana & Orodho, 2014; Kalafat, 2014; Kanokorn, Pongtorn, & Sujanya, 2014; Karacaoğlu, 2008a; Koç, 2010; Malm & Löfgren, 2006; Muthima, Udoto, & Anditi, 2016; Prasertcharoensuk, Somprach, & Ngang, 2015; Tileği, 2014; Zengin, 2013) yapıldığı görülmektedir. Öğretmen ve öğretmen adaylarıyla yürütülen çalışmaların yanı sıra öğretmen, yönetici ve bakanlık yetkilileri (Köksal, 2008), öğretmen, yönetici, öğrenci ve veli (Türk Eğitim Derneği [TED], 2009) görüşlerine dayalı çalışmalar ve öğretmen yetiştiren kurumlardaki öğretim elamanlarının görüşleri doğrultusunda (Yurdugül, Erdem & Seferoğlu, 2010) yapılan çalışmalar da mevcuttur. Ulaşılan çalışmalardan biri (Kanokorn, Pongtorn, & Sujanya, 2014) dışındaki diğer tüm çalışmalar tarama ile yürütülen ve çoğunlukla öz bildirime dayalı olarak veriler toplanan çalışmalardır. Bunların dışında ulaşılan çalışmalarda alanyazın incelemesine dayalı olarak yapılan araştırmalara da (Köksal & Convery, 2013; Sağlam & Adıgüzel, 2009; Traianou, 2006) rastlanmıştır. Ülkemizde 2017 yılında MEB tarafından hazırlanan "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çerçevesinde de bazı çalışmalar hem öğretmenlerle (Akbaş, 2018; Çelik, Yorulmaz, Çokçalışkan, 2019; Şimşek, 2019; Yenen & Kılınç, 2018) hem de öğretmen adaylarıyla (Karataş, Ardıç, & Oral, 2018) yapılmaya devam etmiştir. Öğretmenlerin öz bildirimine dayalı çalışmalarda olması gerektiği gibi ifade ettikleri süreçlerin gözlem süreçleriyle birleştirilmesi sorunun ya da ihtiyacın tespit edilmesinde önem arz etmektedir. Öyle ki Koçyiğit ve Fırat (2019)'ın çalışmasında okul öncesi öğretmenlerin oyun zamanında yaptıkları etkinlikler görüşme ve gözlem yoluyla incelenmiş ve sonuçta; görüşmede ifade edilenlerin aksine öğretmenlerin oyunu başlatma konusunda yeterince etkin

olmadıkları ve oyun zamanını sonlandırma stratejilerinde de farklı yöntemler kullanmadıkları gözlemlerde ortaya çıkmıştır. Yine okul öncesi öğretmenlerin oyun zamanında çocuklarla aktif oyun oynama yerine oyunu dışarıdan sözel yönergelerle daha fazla sürdürdükleri ve sınıf ortamında oyun zamanı dışında eylemlerde bulundukları ve bu durumda çocuklara karşı tepkisiz kaldıkları görülmüştür.

Elçiçek ve Yaşar (2016) yaptıkları araştırmada Türkiye’de öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik önemli problemler olduğu ve bununla birlikte bu problemlere çözüm getirecek yeterince çalışmanın olmadığına yönelik bulgular elde etmişlerdir. Eroğlu ve Özbek (2018) çalışmalarında öğretmenlerin mesleki gelişim kavramına ilişkin metaforik algılarını incelenmiş ve öğretmenlerin mesleki gelişim kavramına ilişkin olumlu bakış açısına sahip oldukları, mesleki gelişimin öğretmenler için gerekli, sürekli bir süreç olduğu ve eğitimde kaliteyi artırmak için anahtar rolde olduğu vurgulanmıştır. Gündoğdu, Aytaçlı, Aydoğan ve Yıldırım (2015) tarafından yapılan araştırmada; öğretmen yeterlikleriyle ilgili 2006 ve 2013 yılları arasında yapılan 154 bilimsel çalışmanın analizi yapılmış elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak öğretmen yeterlikleriyle ilgili nicelik olarak çok sayıda çalışma gerçekleştirildiği ancak sürekli benzer örneklem, araştırma yöntem ve süreçleriyle yapıldığı ortaya konmuştur. Çalışma sonucunda nitel ve nicel yaklaşımların bir arada kullanıldığı veri çeşitlenmesinin sağlandığı ve yeterlik algılarının yanında yeterliklerinde incelendiği araştırmaların yapılması önerilmiştir. Yıldırım (2013) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmen adaylarının yeterlik algısı ile ilgili araştırmaların öğretmen eğitime ilişkin olarak genel bilgiler vermekle birlikte bu yeterliklerin, sınıf içinde ortaya çıkan öğretmenlik performansı ile ilişkisi konusunda yeterli düzeyde bilgi vermekten uzak olduğu vurgulanmıştır. Kuzu ve Çam (2019)’ın 2000-2017 yılları arasında yapılmış öğretmen yeterliği, niteliği, özyeterliği ve özelliği alanlarında lisansüstü çalışmaları incelemeleri sonucunda daha nitelikli çalışmalar yapılması için uluslararası rekabet ve gelişmelerin dikkate alınması, amaca uygun seçilmiş örneklemelerle ve karma modellerle tasarlanan çalışmaların yapılmasının bir ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır.

## **YÖNTEM**

### **Araştırma Deseni**

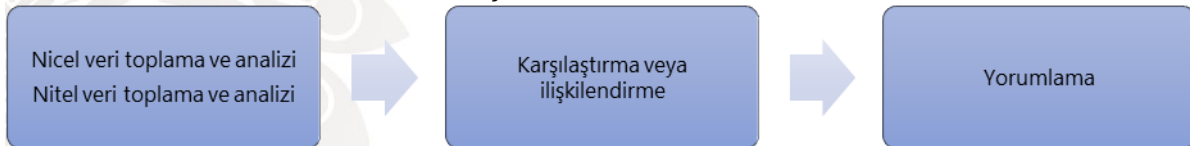
Eğitim, öğrenenlerin farklı gelişim alanlarını desteklemeyi ve bu gelişim alanlarını ulaşılabilecek en üst noktaya getirmeyi amaçlayan karmaşık bir süreçtir. Eğitimin bu karakteristik yapısı araştırma sonuçlarının anlaşılması veya kullanılmasının sistemin farklı düzeylerindeki koşullardan nasıl etkilenebileceğini veya kolaylaştırılabileceğini dikkatle değerlendirmeyi gerektirir (National Research Council [NRC], 2002). Bu duruma metodolojik açıdan en önemli katkıyı, nicel ve nitel araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanıldığı ve daha fazla veri toplama süreçleriyle derinlemesine bilgi elde edilmesine olanak tanıyan karma araştırmalar sağlayabilmektedir. Karma araştırmalar, "tek metotlu araştırmalara kıyasla daha üstün olup araştırmacıların daha güçlü veri

toplamasına olanak sağlar." (Ivankova & Kawamura, 2010; Silverman, 2010; *akt. Mertkan, 2015, s. 13*).

Creswell (2017, s. 2)'e göre karma yöntem araştırması "araştırmacının, araştırma problemlerini anlamak için hem nicel hem de nitel veriler topladığı iki veri setini birbirleriyle bütünleştirdiği ve sonuçlar çıkardığı sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan bir araştırma yaklaşımıdır." Karma yöntemler, "bir çalışmada nitel ve nicel araştırmaların ve bunların verilerinin birleştirilmesini ya da bütünleştirilmesini gerektirir." (Creswell, 2014, s. 14).

Bu projede kullanılan araştırma süreçleri karma araştırmaya uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Böyle bir araştırma yaklaşımının seçilmesinde temel neden araştırma probleminin daha iyi anlaşılmasına ve çeşitlemeye olanak tanıyan bir araştırma yaklaşımı olmasıdır. Projede okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde nicel, nitel veri toplama ve analiz süreçleri ile birlikte verilerin karşılaştırılarak ve bütünleştirilerek sorunun daha iyi anlaşılacağı öngörülmüştür. Çünkü karma araştırmalar bu yönüyle tek metotlu araştırmalardan daha güçlü görünmektedir (Mertkan, 2015). Karma araştırma desenleri araştırılan konu hakkında elde edilen verileri derinleştirmek için çeşitleme olanağı sağlamaktadır. Veri çeşitlemesi, analiz çeşitlemesi, araştırmacı çeşitlemesi ve yaklaşım çeşitlemesine olanak tanıyan karma araştırmalarda nicel veri toplama ve nitel veri toplama süreçleri birlikte kullanılarak verilerin birbirlerini desteklemesi araştırmacının geçerliliğini büyük ölçüde artırmaktadır (Doyle vd., 2009; *akt. Mertkan, 2015*).

Bu projede karma araştırmaların iki deseni kullanılmıştır. Bunlardan ilki "Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni"dir (Şekil 1).



Şekil 1. Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni (Creswell, 2014, s. 220).

Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni "araştırma problemine ilişkin kapsamlı bir analiz yapılmasına zemin oluşturması için araştırmacının nicel ve nitel veriyi birleştirdiği desendir." (Creswell, 2014, s. 15). "Bu birleştirmede her iki veri türü farklı bakış açıları sağladığından dolayı problemin hem nicel hem de nitel olarak tanımlanmasını ve bu verilerin birleştirilmesi yoluyla probleme farklı görüş ve açıdan bakılmasını sağlar." (Creswell, 2017, s. 36). Bu desende nicel ve nitel yöntemler kullanılarak aynı konu hakkında farklı fakat birbirini tamamlayan veri toplayarak araştırmacının bütünselliği ve bulguların geçerliliği artar (Creswell & Clark, 2015; Mertkan, 2015).

Projede ilk olarak MEB'in 2017 yılında yayınladığı öğretmenlerin genel yeterliklerinden olan mesleki becerilerine yönelik göstergeler ankete dönüştürülmüş okul öncesi öğretmenlerinin bu becerilere ilişkin eğitim ihtiyaçları belirlenmiştir. Bu veri toplama sürecinin tercih edilmesinde temel amaç; öğretmenlerin ihtiyaç belirtme durumlarından hareketle diğer veri toplama süreçlerine (gözlem, görüşme ve doküman incelemesi) zemin oluşturmaktır. Ardından ankete katılan öğretmenlerden

amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilen öğretmenlerle görüşmeler yapılmış ve bu öğretmenlerin sınıf içi uygulamaları gözlemlenmiştir. Sınıf içi uygulamaları gözlemlenen öğretmenlerin aynı zamanda hazırladıkları planlar incelenmiştir. Elde edilen veriler analiz edilerek projenin ikinci aşaması olan eğitim süreçleri uygulanmıştır. Eğitim süreçlerinin uygulanmasında ve sonucun değerlendirilmesinde “İç İçe Karma Yöntem Deseni” kullanılmıştır (Şekil 2).



Şekil 2. İç İçe Karma Yöntem Deseni (Creswell, 2014, s. 221).

İç İçe Karma Yöntem Deseni, “araştırmacının geleneksel nitel veya nicel araştırma desenleri çerçevesinde derlemeyi bir araya getirdiği, nitel ve nicel verileri analiz ettiği bir karma yöntem yaklaşımıdır.” (Creswell & Clark, 2015, s. 98). Bu desen uygulama alanlarında (okul vb.) müdahale ve programın test edilmesinde kullanılabilecek bir desendir (Creswell, 2014).

Projenin ikinci aşamasında okul öncesi öğretmenlerin ilk aşamada ortaya çıkan mesleki becerilere yönelik eğitim ihtiyaçları doğrultusunda eğitimler düzenlenmiştir. Teori ve uygulamayı içeren eğitimler boyunca otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak öğretmenlerin “eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme ve ölçme ve değerlendirme” becerileri açısından verilen eğitimin etkililiği süreç boyunca değerlendirilmiştir. Sürecin sonunda ise verilen eğitime yönelik öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Ayrıca verilen eğitimden belli bir süre sonra öğretmenlerin bu eğitimleri sınıf uygulamalarına nasıl yansıttıklarının takibi açısından gözlem, görüşme ve doküman analizleri yapılmıştır.

Projede kullanılması düşünülen her iki araştırma desenin kullanılma sebepleri, beklenen sonuçlar ve bu proje ile ilişkisi birlikte ele alınarak Creswell (2014, s. 231)'in görüşleri doğrultusunda Tablo 2'deki gibi açıklanabilir.

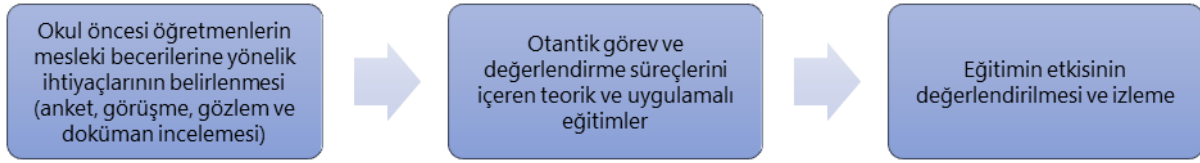
**Tablo 2**

Karma Yöntem Deseni Seçme, Beklenen Sonuçlar, Desen Türü ve Proje İlişkisi

| Karma Yöntem Seçimi İçin Sebepler                                               | Beklenen Sonuçlar                                                                                                 | Önerilen Karma Yöntem Deseni           | Projenin Aşamaları/Araştırma Soruları              |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Nicel ve nitel verilerden elde edilen farklı bakış açılarının karşılaştırılması | Verilerin nasıl birleştiği veya ayrıldığını göstermek için iki veri tabanının bütünleştirilmesi (birleştirilmesi) | Yakınsayan Paralel Karma Yöntem Deseni | Projenin 1. aşaması/ 1. araştırma sorusu           |
| Bireylerin bakış açılarını dâhil ederek deneysel bulguları anlama               | Katılımcıların bakış açısından deneysel müdahalenin içeriğini anlama                                              | İç İçe Karma Yöntem Deseni             | Projenin 2. aşaması/ 2., 3. ve 4. araştırma sorusu |

## Süreç

Bu proje Şekil 3'te verilen süreçte yürütülmüştür.



Şekil 3. Proje Süreci

Projenin ilk aşamasında Erzurum il merkezine bağlı (Aziziye, Palandöken ve Yakutiye) özel olmayan okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlere “Mesleki Beceri Anketi” uygulanmıştır. Bu anketin uygulanmasında temel amaç ihtiyaç belirten öğretmenlerden hareketle diğer süreçlere zemin hazırlamaktır. İl merkezine bağlı özel olmayan kurumlarda çalışan öğretmenlerden 153 öğretmen ankete katılmıştır. Anket için belirtilen üç merkez ilçedeki öğretmenlerin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Gönüllülük ilkesine bağlı olarak anket uygulanan öğretmenlerden yine gönüllülük ilkesine bağlı olarak “Tabakalı Amaçsal Örnekleme” (anaokulu ve anasınıfı) yoluyla 23 öğretmenle görüşme, sınıflarında gözlem ve doküman incelemeleri (Aylık Eğitim Planları, Günlük Eğitim Akışları ve Etkinlik Planları) yapılmıştır. Elde edilen nicel ve nitel veriler analiz edilerek sonuçları birleştirilmiştir. Elde edilen sonuçlar dikkate alınarak projenin ikinci aşamasına geçilmiştir.

Projenin ikinci aşamasında ilk aşamada belirlenen ve eğitim almaya gönüllü olan okul öncesi öğretmenleriyle toplantı yapılarak süreç hakkında bilgi verilmiştir. Verilecek eğitimler için uygun zamana (hafta içi, hafta içi akşam, hafta sonu gibi) karar verilmiştir. Belirlenen zaman dilimlerinde araştırma ekibinin önce teorik olarak eğitimler vermesi ardından verilen eğitim alanına uygun olarak öğretmenlerin uygulamalar yapmaları sağlanmıştır. Eğitim süreçlerinde yüz yüze ve uzaktan eğitim süreçleri birlikte kullanılmıştır. Bu planlama ile öğretmenlerin katılım sorunlarında uzaktan eğitimin bir çözüm olarak işe koşulması ve gerekli durumlarda alanında uzman diğer akademisyenlerden destek alınması sağlanmıştır. Her bir eğitimden sonra projeye katılan bütün öğretmenlerin 4'er kişilik gruplar oluşturmaları ve bu grupların planlama yapmaları istenmiştir. Bir gruptaki öğretmenler grup olarak hazırladıkları planın bir bölümünü uygulamış, diğer katılımcılar ise çocuk rolünde etkinliğe katılmışlardır. Eğitimci uygulamaları ve hazırlanan planları değerlendirirken, grup üyeleri bireysel olarak kendilerini (öz değerlendirme) değerlendirmişlerdir. Uygulayan grubun dışındaki diğer öğretmenler ise uygulayıcı grup üyelerini bireysel olarak (akran değerlendirme) değerlendirmişlerdir. Önceden belirlenen değerlendirme ölçütlerine göre yapılan her bir uygulama değerlendirme puanları toplanarak akran değerlendirmesinin aritmetik ortalamaları alınmıştır. Her bir öğretmenin uygulamasına ilişkin, eğitimcinin, kendisinin ve diğer öğretmenlerin verdikleri puanlar kaydedilmiştir. Bu süreç Tablo 3'de verilmiştir.

### Tablo 3

Okul Öncesi Öğretmenlerin Mesleki Becerilerini Desteklemede Otantik Görev ve Değerlendirmeye Yönelik Eğitim Etkinlikleri

| Hafta | Eğitim Etkinliği | Süreç ve Görevler | Değerlendirme |
|-------|------------------|-------------------|---------------|
|-------|------------------|-------------------|---------------|

|            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                      |
|------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Hafta   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Projenin tanıtımı</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Proje ekibinin sunumu</li> <li>• Görüş ve önerilerin alınması</li> <li>• Muhtemel sorunların tespiti</li> </ul>                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                      |
| 2-8. Hafta | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Okul Öncesi Eğitim Programı ve Planlama</li> <li>• Okul Öncesi Eğitim Ortamları Oluşturma</li> <li>• Bütünleştirilmiş ve Tek Etkinlikler Oluşturma ve Uygulama (Türkçe, Matematik, Fen, Drama, Müzik, Hareket, Sanat, Oyun, Okuma yazmaya Hazırlık ve Alan Gezisi)</li> <li>• Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler planlama ve uygulama</li> <li>• Aile Katılımı Planlama ve Uygulama</li> <li>• Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar İçin Uyarlama Planlama</li> <li>• Değerlendirme</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Proje ekibinin ve eğitimcilerin sunumları (2-8. Hafta)</li> <li>• Öğretmenlere verilen ve gerçek uygulamalara dayalı öğrenme merkezleri oluşturma ve tüm boyutlarıyla plan hazırlama, uygulama ve değerlendirme görevleri</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Doküman incelemesine dayalı olarak proje ekibinin ve diğer katılımcıların planları analiz etmesi.</li> <li>• Eğitimci, Öz ve Akran Değerlendirme</li> </ul> |
| 9. Hafta   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Genel Değerlendirme</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğretmen görüşlerinin alınması</li> </ul>                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Görüşme</li> <li>• Gözlem</li> </ul>                                                                                                                        |

Tablo 3’de ana hatlarıyla verilen ve 9 hafta süren projenin ikinci aşamasından sonra elde edilen verilerin analizleri yapılarak proje sonuçları değerlendirilip raporlaştırılmıştır.

### Çalışma Grubu

Bu projede 2 aşamalı çalışma grubu oluşturulmuştur. Projenin ilk aşamasında 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Erzurum il merkezine bağlı Aziziye, Palandöken, Yakutiye ilçeleri okul öncesi kurumlarında görev yapan öğretmenlerin tamamına ait bilgiler Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğünden alınarak özel olmayan okullarda çalışan tüm okul öncesi öğretmenleri çalışma grubuna dâhil edilmiştir. Mesleki Beceri Anketi bu okullarda görev yapan bütün öğretmenlere gönüllülük ilkesi gözetilerek uygulanmıştır ve uygulamaya 153 öğretmen katılmıştır. Projenin ilk aşamasında anket yoluyla elde edilecek veriler için örnekleme yoluna gidilmemiştir.

Projenin ilk aşaması için anket uygulanan okul öncesi öğretmenleri içerisinde mesleki yeterlik eğitim ihtiyacı olduğunu belirten ve çalışmaya katılımda gönüllü 20 öğretmenin katılımı planlanmış ancak eğitime katılmaya ısrar eden 3 öğretmen daha dahil edilerek 23 öğretmen belirlenmiştir. Projeye katılmaya gönüllü öğretmenlerin belirlenme süreci Tabakalı Amaçsal Örnekleme yoluyla yürütülmüştür. “Bu örnekleme yöntemi ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini göstermek, betimlemek ve bunlar arasında karşılaştırmalara olanak tanımak amacıyla tercih edilir.” (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2016, s. 91). Öğretmenlerin belirlenmesinde anaokulunda ya da anasınıfında görev yapma durumları dikkate alınarak 13 anaokulu ve 10 anasınıfında görev yapan toplamda 23 öğretmenle online eğitimlerde çalışılmıştır. Bu öğretmenlerin mesleki beceri eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve

karşılaştırmalar yapabilmek için görüşme, sınıflarında gözlem ve doküman incelemeleri yapılmıştır. Projenin ikinci aşaması için ilk aşamada belirlenen 23 gönüllü öğretmen ile otantik görev ve değerlendirme süreçlerine dayalı eğitimler verilmesi planlanmış ancak online ve yüz yüze eğitimlere 23 öğretmen katılmasına rağmen uygulamalara 13 öğretmen katılmıştır. Uygulamaların tamamlanmasından sonra sürece ilişkin görüşler alınmıştır. Daha sonra desteklenen mesleki yeterliklerin sınıf içi uygulamalara yansımaları takip için izleme çalışmaları yapılmıştır.

### **Veri Toplama Araçları**

Projede veriler, hem nicel (anket, eğitimci, öz ve akran değerlendirmeye yönelik performans formları) hem de nitel (görüşme, gözlem, doküman incelemesi) veri toplama araçları kullanılarak elde edilmiştir. Projenin ilk aşamasında veriler; kişisel bilgi formları, anket, yapılandırılmış gözlemler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve doküman incelemeleri ile elde edilmiştir. Projenin ikinci aşamasında doküman incelemesi, eğitimci, öz ve akran değerlendirmeye yönelik hazırlanan performans değerlendirme formları ve görüşmeler yoluyla veriler toplanmıştır.

**Kişisel Bilgi Formu:** Bu veri toplama aracı öğretmenlerin demografik özelliklerini belirlemek ve nitel verilerin derinlemesine betimlenmesinde kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, lisans mezuniyet alanı, çalışılan kurum türü, çalışma zamanı, sınıfta yardımcı eleman olup olmaması, sınıfta kaynaştırma öğrencisinin olup olmaması, okul yöneticisinin alanı ve mesleki becerilerle ilgili eğitim alıp almama durumlarına yönelik açık ya da kapalı uçlu sorular vardır.

**Mesleki Beceri Anketi:** Sosyal ya da eğitim araştırmalarında anketler sıklıkla kullanılan veri toplama teknikleridir (Robson, 2015). Anket; "bir konu hakkında belirlenen sorulara cevap aramak amacıyla belirlenen kişilerin fikir, algı ve ihtiyaçlarını belirlemede kullanılan veri toplama aracıdır." (Balci, 2016; Christensen, Johnson & Turner, 2015; Metin, 2014). Bu proje kapsamında MEB'in 2017 yılında geliştirdiği "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikler"den yeterlik alanı olarak "Mesleki Beceri" alanında yer alan yeterlikler ve bu yeterliklerin göstergelerinden oluşan maddelerin ankete dönüştürülmesiyle oluşturulmuştur. Bu anketin uygulanmasında temel amaç ihtiyaç belirten öğretmenlerden hareketle diğer süreçlere zemin hazırlamaktır. Anket eğitim öğretimi planlama yeterliği ve 4 göstergesi, öğrenme ortamları oluşturma yeterliği ve 7 göstergesi, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme yeterliği ve 12 göstergesi, ölçme ve değerlendirme yeterliği ve 5 göstergesi olmak üzere toplamda 28 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerden öğretmenler hangileri ile ilgili eğitime ihtiyaç duyduklarını belirlemek için "eğitime hiç ihtiyacım yok"dan "eğitime çok ihtiyacım var"a doğru 4'lü seçenekler hazırlanmıştır. Ayrıca anket maddelerinin dışında bir görüşleri varsa onun için de açık uçlu bir madde eklenmiştir. Hazırlanan anket için uzman görüşü alınarak ön uygulama yapıp son hâli verilmiştir. Anket Ek 1'de verilmiştir.

**Görüşme:** Görüşmeler, bir kişinin başka bir kişiye soru sormasına dayalı veri toplama yoludur (Merriam, 2013; Teddlie & Tashakkori, 2015). Bu projede anket yoluyla toplanan verilerin karşılaştırılmasında ve birleştirilmesinde kullanılmak üzere yarı

yapılandırılmış görüşme yoluyla da veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler; önceden belirlenen temalara sadık kalmakla birlikte bazı soruların katılımcıların verdikleri cevaplara göre belirlendiği, soru sırasının ve soruların verilen cevaplara göre görüşme sırasında değiştirilebildiği esnek bir yapıya sahiptir (Mertkan, 2015). Yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla gönüllü okul öncesi öğretmenlerinden projenin ilk aşamasında eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve projenin ikinci aşamasında verilen eğitim sürecine yönelik görüşlerinin alınması ve eğitim sonrasında sınıf içi uygulamalara yönelik takibin yapılması için görüşmeler yapılmıştır. Hazırlanan görüşme formları uzman görüşlerine sunulmuş ve gerekli düzeltmelerden sonra ön uygulamalar yapıp son hâli verilmiştir. Eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde yapılan görüşmede öğretmenlere planlama, öğrenme ortamı oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme ve ölçme değerlendirme süreçlerine yönelik ihtiyaçları sorulmuştur. Sürecin sonunda yapılacak görüşmede ise öğretmenlere otantik görevler, otantik değerlendirme ve sürecin genelini içeren görüşler sorulmuştur. Eğitim sonrasında yapılacak görüşmelerde ise alınan eğitimin sınıf içi uygulamalara yansımaları, sorunlar ve önerilere yönelik sorular sorulmuştur. Görüşmeler öğretmenlerden önceden randevular alınarak belirlenen uygun ortamlarda yüz yüze yapılmıştır. Her bir öğretmenin görüşmeyi nasıl kayıt altına alınması isteğine yönelik görüşü dikkate alınarak yazılı kayıt yapılmıştır. Her bir görüşme sonrası görüşler görüşülen öğretmene inceltirilerek teyit ettirilmiştir. Formlar Ek 2, Ek 3 ve Ek 4'te verilmiştir.

**Gözlem:** Gözlem, araştırmacıların davranışı doğrudan gözlemleyip veri toplamasına olanak tanıyan bir veri toplama aracıdır (Mertkan, 2015). Bu projede de yapılandırılmış gözlem tercih edilmiştir. Yapılandırılmış gözlemlerde gözlemlenecek davranışların önceden belirlendiği birtakım özelliklere göre kayıt altına alınmasına dayanır (Creswell, 2014). Öğretmenlerin mesleki becerilerine ilişkin belirlenen kriterler gözlemlenmiştir. Gözlem formları oluşturulurken uzman görüşlerine sunulmuş ve yapılan geribildirimlerle göre düzeltmeler yapılmıştır. Gönüllü öğretmenlerden elde edilen gözlem verileri ise öğretmenlerin istekleri doğrultusunda yazılı kayıt yoluyla kayıt altına alınmıştır. Hazırlanan gözlem formu hem eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde hem de sınıf içi uygulamaların takibinde kullanılmıştır. Gözlem formu Ek 5'de verilmiştir.

**Doküman İncelemesi:** Bu projede hem öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde hem de verilen eğitim süresince ve izleme çalışmalarında doküman incelemesi yapılmıştır. Bu kapsamda ele alınan dokümanlar öğretmenlerin hazırladıkları planlardır (Aylık Eğitim Planı, Günlük Eğitim Akışı ve Etkinlik Planları). "Dokümanlar, çalışmadan bağımsız olarak önceden var olan ve çalışmaya bağlı olarak oluşturulan dokümanlar diye ikiye ayrılır." (Mertkan, 2015, s. 73). Projenin ilk aşamasında araştırmadan bağımsız olarak önceden hazırlanan dokümanlar (planlar) incelenmiş, projenin ikinci aşamasında ise verilen eğitim süresinde eğitime bağlı olarak oluşturulan dokümanlar (planlar) incelenmiştir. Planların incelenmesinde Okul Öncesi Eğitim Programı'nın (MEB, 2013) planlama ölçütleri dikkate alınarak hazırlanan ve uzman görüşleri doğrultusunda son hâli verilen doküman inceleme formu

kullanılmıştır (Ek 6). Projenin ilk aşamasında (eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesinde), projenin ikinci aşamasında (eğitim süresince) ve sınıf içi uygulamaların izlenmesinde doküman incelemeleri yapılmıştır.

**Performans (Eğitimci, Akran ve Öz) Değerlendirme Formları:** Otantik değerlendirmede çoklu değerlendirme süreçlerinin işe koşulması önemlidir. Değerlendirme sürecine eğitim veren kişinin (eğitimci), eğitim alıp da performans görevini yerine getiren kişinin (öz) ve grubun diğer üyelerinin (akran) katılımları gerekir. "Öz değerlendirmede öğrenen kendisini değerlendirir, eğitiminin değerlendirmesinde eğitimci performans görevini yerine getiren bireyi değerlendirir ve akran değerlendirmede ise aynı düzeyde olan öğrenenler birbirlerini değerlendirirler (Fer, 2009). Bu projenin ikinci aşamasında yapılacak her bir eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerine performans görevleri verilerek görevlerin yerine getirilmesini takiben eğitimci, öz ve akran değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu değerlendirme formlarının hepsi aynı formdur. Formlar rubrik tarzında hazırlanıp uzman görüşü alındıktan sonra uygulanmıştır (Ek 7). Performans değerlendirme formlarından eğitimci ve öz değerlendirme formları eğitim sürecinde uygulamaların izlenmesinde de kullanılmıştır.

### **Veri Analizi**

Anket ile toplanan nicel veriler betimsel istatistikî yollarla çözümlenip raporlaştırılmıştır. Görüşme yoluyla toplanan nitel verilerin analizi, içerik ve betimsel analiz tekniklerine göre çözümlenmiştir. Gözlem, doküman incelemeleri ve otantik değerlendirme (eğitimci, öz ve akran) sonuçlarında ise betimsel istatistik analizleri yapılmıştır. Öğretmenlere sembol ve sayı (Ö1, Ö2...Ö23) vererek kodlamalar ve örnek görüşler verilmiştir.

### **Geçerlik ve Güvenirlik**

Bilimsel bir araştırmanın sonuçlarının inandırıcılığı önemli ölçütlerden biridir. Bu da geçerlik ve güvenirlik tedbirlerinin ne kadar ve nasıl uygulandığıyla ilgilidir (Yıldırım & Şimşek, 2004). Bu projede Miles ve Huberman (1994; *akt.* Yıldırım ve Şimşek, 2004, s. 91-97)'ın önerileri doğrultusunda aşağıdaki önlemler alınmıştır:

- Kavramların anlamlı bütünlüğü sağlanmaya çalışılmıştır.
- Farklı veri kaynakları ve veri toplama süreçleri ile bulgular teyit edilmiştir.
- Elde edilen bulguların kavramsal çerçeve ile uyumu denetlenmiştir.
- Elde edilen veriler katılımcıların onayına sunulmuştur.
- Araştırmada elde edilen verilerin süreci ve ortamı ayrıntılı tanımlanmıştır.
- Katılımcıların özellikleri ayrıntılı tanımlanmıştır.
- Çalışma grubu tabakalı seçilerek genellemeye olanak tanınmıştır.
- Veri analiz süreçleri ayrıntılı açıklanmıştır.
- Sonuçlar ilgili literatürle ilişkilendirilmiştir.
- Nitel verilerin analizinde farklı araştırmacıların analiz sonuçları karşılaştırılmıştır.
- Doğrudan alıntılar sunulmuştur.
- Gözlemler farklı gözlemcilerle teyit edilmiştir.

## BULGULAR

Okul öncesi öğretmenlerin mesleki becerilerine yönelik eğitim ihtiyaçlarının farklı veri toplama süreçleri kullanılarak belirlenmesi ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda mesleki becerilerinin otantik görev ve değerlendirme odaklı eğitim süreçlerinin kullanılarak geliştirilmesinin amaçlandığı projede süreç içerisinde planlanmış şekilde uygulamalar gerçekleştirilmiştir.

Projede, geçen ilk altı ay içerisinde MEB'in 2017 yılında yayımladığı öğretmenlerin genel yeterliklerinden olan mesleki becerilerine yönelik göstergeler ankete dönüştürülerek okul öncesi öğretmenlerinin bu becerilere ilişkin eğitim ihtiyaçları belirlenmiştir. İhtiyaç belirleme anketi online form olarak hazırlanmış ve anketin elektronik biçimde doldurulması için öğretmenlere bağlantı adresi okul öncesi eğitim kurum yöneticileri aracılığıyla iletilmiştir. Bu veri toplama sürecinin tercih edilmesindeki temel amaç; öğretmenlerin ihtiyaç belirtme durumlarından hareketle diğer veri toplama süreçlerine (gözlem, görüşme ve doküman incelemesi) zemin oluşturmaktır. Erzurum İl merkezine bağlı özel olmayan kurumlarda çalışan öğretmenlere örnekleme yoluna gidilmeden ulaşılmaya çalışılmıştır. Anketin ulaştığı ve geri dönüş sağlayan öğretmen sayısı 153 olmuştur. Okul öncesi öğretmenlerine yönelik yapılmış olan ihtiyaç belirleme anketinden elde edilen betimsel bulgular Tablo 1'de sunulmuştur.

**Tablo 4**

İhtiyaç Belirleme Çalışmasına Katılan Öğretmenlerin Mesleki ve Kişisel Bilgileri

| Değişken               | Özellikler               | n   | %    |
|------------------------|--------------------------|-----|------|
| Cinsiyet               | Kadın                    | 147 | 96.1 |
|                        | Erkek                    | 6   | 3.9  |
|                        | Toplam                   | 153 | 100  |
| Mesleki kıdem          | 1-3 yıl                  | 20  | 13.1 |
|                        | 4-7 yıl                  | 29  | 19   |
|                        | 8-11 yıl                 | 35  | 22.9 |
|                        | 12-15 yıl                | 44  | 28.8 |
|                        | 16-19 yıl                | 21  | 13.7 |
|                        | 20 yıl ve üzeri          | 4   | 2.6  |
|                        | Toplam                   | 153 | 100  |
| Lisans mezuniyet alanı | Okul Öncesi Öğretmenliği | 141 | 92.1 |
|                        | Çocuk Gelişimi           | 9   | 5.8  |
|                        | İşletme                  | 1   | 0.7  |
|                        | Tarih Öğretmenliği       | 1   | 0.7  |
|                        | Türk Dili ve Edebiyatı   | 1   | 0.7  |
|                        | Toplam                   | 153 | 100  |
| Çalışılan kurum        | Anaokulu                 | 87  | 56.9 |
|                        | Anasınıfı                | 66  | 43.1 |
|                        | Toplam                   | 153 | 100  |
| Çalışma zamanı         | Tam gün                  | 28  | 18.3 |

|                                                           |                    |     |      |
|-----------------------------------------------------------|--------------------|-----|------|
|                                                           | Yarım gün          | 125 | 81.7 |
|                                                           | Toplam             | 153 | 100  |
| Sınıfta yardımcı personel olma durumu                     | Var                | 25  | 16.3 |
|                                                           | Yok                | 128 | 83.7 |
|                                                           | Toplam             | 153 | 100  |
| Kaynaştırma öğrencisi olma durumu                         | Var                | 31  | 20.3 |
|                                                           | Yok                | 122 | 79.7 |
|                                                           | Toplam             | 153 | 100  |
| Mesleki becerilerin gelişimine yönelik eğitim alma durumu | Eğitim alma        | 114 | 74.5 |
|                                                           | Eğitim almama      | 39  | 25.5 |
|                                                           | Toplam             | 153 | 100  |
| Proje kapsamında verilecek eğitimlere katılma isteği      | Katılmak isteyen   | 98  | 64.1 |
|                                                           | Katılmak istemeyen | 55  | 35.9 |
|                                                           | Toplam             | 153 | 100  |

Tablo 4'e göre demografik bilgilerin edinildiği anketin ilk kısmında öğretmenlerin cinsiyet, mesleki kıdem, lisans mezuniyet alanı, çalışılan kurum, çalışma zamanı, sınıfta yardımcı personel olma durumu, kaynaştırma öğrencisi olma durumu, mesleki becerilerin gelişimine yönelik hizmet içi eğitim alma durumu ve projenin araştırmacıları tarafından verilecek eğitime katılma istekleri sorulmuştur. İhtiyaç belirleme anketini yanıtlayan katılımcı grubun %96.1'i (n=147) kadın ve %3.9'u (n=6) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin %74.5'i (n: 114) daha önce mesleki becerilerin geliştirilmesine yönelik bir eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %64.1'i (n: 98) projenin eğitimlerine katılmak istediklerini belirterek gönüllü olmuşlardır. Gönüllülük ilkesine bağlı olarak anket uygulanan ve "eğitime katılmak istiyorum" seçeneği işaretleyen 98 öğretmenden yine gönüllülük ilkesine bağlı olarak "Tabakalı Amaçsal Örneklem" (anaokulu ve anasınıfı) yoluyla 20 öğretmen seçilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarına ilişkin 28 maddeden oluşan anketin ikinci kısmına ait bulgular Tablo 5'de yer almaktadır.

#### Tablo 5

İhtiyaç Belirleme Çalışmasına Katılan Öğretmenlerin Mesleki Beceri Eğitim İhtiyaçlarına Verdikleri Yanıtlar

| Yeterlik göstergeleri                                                                                      | Eğitime hiç ihtiyacım yok |      | Eğitime ihtiyacım yok |      | Eğitime ihtiyacım var |      | Eğitime çok ihtiyacım var |     | Toplam |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------|-----------------------|------|-----------------------|------|---------------------------|-----|--------|-----|
|                                                                                                            | n                         | %    | n                     | %    | n                     | %    | n                         | %   | n      | %   |
| Planları alanının öğretmen programına uygun olarak hazırlamada                                             | 22                        | 14.4 | 98                    | 64.1 | 31                    | 20.3 | 2                         | 1.3 | 153    | 100 |
| Öğretim sürecini çevresel şartları, maliyeti ve zamanı dikkate alarak planlamada                           | 22                        | 14.4 | 105                   | 68.6 | 25                    | 16.3 | 1                         | 0.7 | 153    | 100 |
| Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve sosyokültürel özelliklerini dikkate alarak esnek öğretim planları | 20                        | 13.1 | 96                    | 62.7 | 36                    | 23.5 | 1                         | 0.7 | 153    | 100 |

|                                                                                                          |    |      |     |      |    |      |   |     |     |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------|-----|------|----|------|---|-----|-----|-----|
| hazırlamada                                                                                              |    |      |     |      |    |      |   |     |     |     |
| Öğretim sürecini planlarken millî ve manevi değerleri dikkate almada                                     | 37 | 24.2 | 97  | 63.4 | 17 | 11.1 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Sağlıklı, güvenli ve estetik öğrenme ortamları düzenlemede                                               | 19 | 12.4 | 107 | 69.9 | 25 | 16.3 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Kazanımlara uygun öğretim materyalleri hazırlamada                                                       | 22 | 14.4 | 96  | 62.7 | 33 | 21.6 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğrenme ortamlarını öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını dikkate alarak düzenlemede    | 19 | 12.4 | 93  | 60.8 | 39 | 25.5 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğrenme ortamlarını etkinliğin kazanımlarına göre düzenlemede                                            | 20 | 13.1 | 102 | 66.7 | 29 | 19   | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğrencilerle etkili iletişim kurabileceği demokratik öğrenme ortamları hazırlamada                       | 20 | 13.1 | 112 | 73.2 | 19 | 12.4 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirici öğrenme ortamları oluşturmada                   | 15 | 9.8  | 71  | 46.4 | 64 | 41.8 | 3 | 2   | 153 | 100 |
| Öğrencilerin millî ve manevi değerleri içselleştirmesine katkıda bulunacak öğrenme ortamları oluşturmada | 21 | 13.7 | 103 | 63.7 | 27 | 17.6 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Alanının eğitim ve öğretimi için gerekli olan becerileri sergilemede                                     | 18 | 11.8 | 111 | 72.5 | 22 | 14.4 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğretme ve öğrenme sürecinde zamanı etkin kullanmada                                                     | 20 | 13.1 | 112 | 73.2 | 20 | 13.1 | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımlarını sağlamada                                           | 18 | 11.8 | 112 | 73.2 | 22 | 14.4 | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Etkinlikleri öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkilendirmede                                           | 24 | 15.7 | 115 | 75.2 | 13 | 8.5  | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Öğretme ve öğrenme sürecini yürütürken, özel gereksinimleri olan öğrencileri dikkate almada              | 10 | 6.5  | 72  | 47.1 | 65 | 42.5 | 6 | 3.9 | 153 | 100 |
| Uygulamalarında, çalıştığı çevrenin doğal, kültürel ve sosyoekonomik özelliklerini dikkate almada        | 20 | 13.1 | 107 | 69.9 | 25 | 16.3 | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Öğrencilerin etkinliklerde analitik düşünmelerine yönelik etkinlikler hazırlamada                        | 15 | 9.8  | 83  | 54.2 | 53 | 34.6 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Eğitim öğretim faaliyetlerinde                                                                           | 20 | 13.1 | 98  | 64.1 | 34 | 22.2 | 1 | 0.7 | 153 | 100 |

ilgili kişi, kurum, kuruluş ve meslektaşlarım ile iş birliği yapmada

|                                                                                                                 |    |      |     |      |    |      |   |     |     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------|-----|------|----|------|---|-----|-----|-----|
| Öğretme ve öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanmada                          | 19 | 12.4 | 81  | 52.9 | 51 | 33.3 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Öğretme ve öğrenme sürecinde uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanarak etkili öğrenmeyi gerçekleştirmede  | 16 | 10.5 | 99  | 64.7 | 37 | 24.2 | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Öğretme ve öğrenme sürecinde uygun araç, gereç ve materyalleri etkin kullanmada                                 | 22 | 14.4 | 107 | 69.9 | 23 | 15   | 1 | 0.7 | 153 | 100 |
| Sınıfta istenmeyen davranış ve durumlarla etkin ve yapıcı bir şekilde baş etmede                                | 17 | 11.1 | 79  | 51.6 | 55 | 35.9 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Alana ve öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun ölçme ve değerlendirme araçları hazırlama ve kullanmada    | 16 | 10.5 | 83  | 54.2 | 51 | 33.3 | 3 | 2   | 153 | 100 |
| Ölçme ve değerlendirmede süreç ve sonuç odaklı yöntemler kullanmada                                             | 13 | 8.5  | 91  | 59.5 | 47 | 30.7 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Ölçme ve değerlendirmeyi objektif ve adil olarak yapmada                                                        | 21 | 13.7 | 107 | 69.9 | 23 | 15   | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre öğrencilere ve diğer paydaşlara doğru ve yapıcı geribildirimler vermede | 16 | 10.5 | 102 | 66.7 | 33 | 21.6 | 2 | 1.3 | 153 | 100 |
| Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre öğretme ve öğrenme süreçlerini yeniden düzenlemede                      | 14 | 9.2  | 99  | 64.7 | 37 | 24.2 | 3 | 2   | 153 | 100 |

Tablo 5'e göre, öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duymadıkları durumlar arasında, "Etkinlikleri öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkilendirme" maddesi % 75.2 (n=115) ve "Öğrencilerle etkili iletişim kurabileceği demokratik öğrenme ortamları hazırlamada" maddesi %73.2 (n=112) oranlarına sahiptir. Öğretmenlerin eğitime ihtiyaç duydukları konular arasında "Öğretme ve öğrenme sürecini yürütürken, özel gereksinimleri olan öğrencileri dikkate alma" maddesi %42.5 (n=65) ve "Öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirici öğrenme ortamları oluşturma" maddesi %41.8 (n=64) oranlarına sahiptir. Genel olarak değerlendirildiğinde öğretmenlerin mesleki beceri yeterliği alanında eğitime ihtiyaçları olmadığı yönünde yoğun görüş bildirdikleri görölmektedir.

#### **Tablo 6**

Uygulamaya (Online Eğitim) Katılan Öğretmenlere İlişkin Bilgiler

| Değişken                                                  | Özellikler               | n  |
|-----------------------------------------------------------|--------------------------|----|
| Cinsiyet                                                  | Kadın                    | 22 |
|                                                           | Erkek                    | 1  |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Mesleki kıdem                                             | 4-7 yıl                  | 6  |
|                                                           | 8-11 yıl                 | 5  |
|                                                           | 12-15 yıl                | 9  |
|                                                           | 16-19 yıl                | 3  |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Lisans mezuniyet alanı                                    | Okul Öncesi Öğretmenliği | 22 |
|                                                           | Çocuk Gelişimi           | 1  |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Çalışılan kurum                                           | Anaokulu                 | 13 |
|                                                           | Anasınıfı                | 10 |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Çalışma zamanı                                            | Tam gün                  | 3  |
|                                                           | Yarım gün                | 20 |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Sınıfta yardımcı personel olma durumu                     | Var                      | 1  |
|                                                           | Yok                      | 22 |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Kaynaştırma öğrencisi olma durumu                         | Var                      | 5  |
|                                                           | Yok                      | 18 |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Okul yöneticisinin alanı                                  | Okul öncesi              | 13 |
|                                                           | Diğer                    | 10 |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Mesleki becerilerin gelişimine yönelik eğitim alma durumu | Eğitim alma              | 19 |
|                                                           | Eğitim almama            | 4  |
|                                                           | Toplam                   | 23 |
| Proje kapsamında verilecek eğitimlere katılma isteği      | Katılmak isteyen         | 23 |
|                                                           | Katılmak istemeyen       | -  |
|                                                           | Toplam                   | 23 |

Tablo 6 incelendiğinde online eğitime katılan 23 öğretmenden 22'si kadın, 1 ise erkektir. Öğretmenlerin 6'sı 4-7 yıl, 5'i 8-11 yıl, 9'u 12-15 yıl, 3'ü 16-19 yıl kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin 22'si okul öncesi öğretmenliği, 1'i se çocuk gelişimi lisans mezuniyetine sahiptir. Öğretmenlerin 13'ü anaokulunda ve 10'u anasınıfında çalışmaktadır. 3 öğretmen tam gün ve 20 öğretmen yarım gün çalışmaktadır. 1 öğretmenin sınıfında yardımcı personel var iken 22 öğretmenin sınıfında yardımcı eleman yoktur. 5 öğretmenin sınıfında kaynaştırma öğrencisi var iken 18 öğretmenin sınıfında kaynaştırma öğrencisi yoktur. 13 öğretmenin okul yöneticisi okul öncesi alanından iken 10 öğretmenin yöneticisi okul öncesi dışındandır. 19 öğretmen mesleki becerilerine yönelik eğitim aldıklarını belirtmiş 4 öğretmen ise bu konuda eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. 23 öğretmende bu proje kapsamında eğitime katılmak için gönüllü ve isteklidirler.

#### Tablo 7

Uygulamaya Katılan (Online Eğitim) Öğretmenlerin Ön Gözlem Sonuçları

| Ölçütler                                                                                                                         | Ortalama puan |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Öğrenme süreçlerinde ele alınan kavramları çocukların gelişimine uygun işleyebilme                                               | 79            |
| Öğrenme süreçlerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler verebilme                        | 76            |
| Çocukların dikkatlerini çekebilme                                                                                                | 76            |
| Çocukların seviyesine uygun, zamanında ve yeterli dönüt verebilme                                                                | 76            |
| Zamanı etkin kullanabilme                                                                                                        | 76            |
| Yöntem/teknikleri uygun kullanabilme                                                                                             | 73            |
| Etkinlik içeriklerine uygun aşamaları uygulayabilme                                                                              | 73            |
| Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                                              | 72            |
| Araç-gereç ve materyalleri hazırlayabilme ve uygun kullanabilme                                                                  | 70            |
| Etkinlikleri bütünleştirebilme                                                                                                   | 69            |
| Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinlikleri uygulayabilme                                            | 68            |
| Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler uygulayabilme                                                                     | 64            |
| Dört farklı türden sorular sorabilme ve farklı değerlendirme türlerini kullanabilme                                              | 62            |
| Günü değerlendirme zamanında çocuklarla birlikte değerlendirme yapabilme                                                         | 62            |
| Güne başlama zamanını uygulayabilme                                                                                              | 59            |
| Planlanmış ise sınıfa aileyi etkin bir şekilde katabilme                                                                         | 57            |
| Oyun zamanında öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirebilme                                                                    | 52            |
| Varsa uyarılma süreçlerini uygulayabilme                                                                                         | 50            |
| Sınıfta öğrenme merkezleri oluşturabilme                                                                                         | 47            |
| Öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirirken, merkez değiştirirken ve çocukları merkezlerden toplarken stratejiler kullanabilme | 47            |

Projenin eğitim ve uygulama süreçlerine katılmak isteyen 23 öğretmenin sınıfında yapılan gözlem sonuçları gözlem kriterlerine göre değerlendirilmiş ve çok iyi=5, iyi=4, orta=3, kötü=2 ve çok kötü=1 olarak puanlandırılmıştır. Bu puanlama sonucunda çok iyi ( $5 \times 23 = 115$ ) ve iyi ( $4 \times 23 = 92$ ) düzeyinde gözlem sonucu ortaya çıkmamıştır. En düşük ortalama puan öğrenme merkezlerine yönelik olarak gözlemlenmiştir.

Uygulamaya katılan 23 öğretmene ilk olarak "Okul öncesinde eğitim öğretimi planlama konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?" sorusu sorulmuştur alınan cevaplar Tablo 8'deki gibidir:

**Tablo 8**

Okul Öncesinde Eğitim Öğretimi Planlama Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

|          |                                     |
|----------|-------------------------------------|
| Yeterli  | Hazır plan kullanımı                |
|          | Konu odaklılık                      |
| Yetersiz | Uygulanabilir planlama              |
|          | Bireysel farklılıkları dikkate alma |
|          | Gelişime uygun plan hazırlama       |
|          | Zengin yöntem ve teknik kullanımı   |

Tablo 8 incelendiğinde, planlama konusunda kendini yeterli gören öğretmenler herhangi bir açıklama yapmazken yeterli görmeyen öğretmenler "hazır plan kullanımı,

*konu odaklı plan yapma, uygulanabilir planlama, bireysel farklılıkları dikkate alma, gelişime uygun planlama, zengin yöntem ve teknik kullanımını plana yansıtma*" gibi alanlarda yetersiz olduklarını belirtmişlerdir.

Bu görüşlerden örnekler aşağıdaki gibidir:

"Yeterli olduğumu düşünüyorum ama bazen zorlanıyorum. Çocukların yaşına inme konusunda sürekli belirli gün ve haftalar için eğitim yapıyorum ve yöntem teknik işinde zorlanıyorum. (Ö6)"

"Yeterli olduğumu düşünüyorum ancak planı uygulama konusunda biraz ihtiyacım var. Değişiklik yapıyorum hazır plan kullanıyorum. (Ö7)"

"Oturmuş bir düzen var rutine binmiş durumda hazır plan kullanıyorum ancak değişiklik yapmaya çalışıyorum bazen planı yetiştiremiyorum. Bireysel farklılıklara dikkat etmekte zorlanıyorum. (Ö10)"

"Hazır plan kullanıyorum. O konuda açıkçası mustaribim. Şöyle oluyor hazır planlarda yani çok geniş bir çerçevesi var. Eskiden ben ücretli çalıştığım da, plan hazırlamak konu çerçevesi vardı konuya göre oyunlar vardı hikâye vardı müzik vardı etkinlikler vardı. Ama şimdi o kadar bağımsız esnetilmiş ki. (Ö13)"

Görüş belirten öğretmenlerin tamamı eğitim almak istemişlerdir. "Nasıl bir eğitim almak istersiniz? Sorusuna verilen cevaplar Tablo 9'da verilmiştir.

**Tablo 9**

Planlama ile İlgili Nasıl Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

| Eğitim şekli | Eğitim içeriği   | Kategoriler                               |
|--------------|------------------|-------------------------------------------|
| Yüz yüze     | Planlama desteği | Kazanım ve gösterge temelli planlama      |
|              |                  | Bireysel farklılıkları dikkate alma       |
|              |                  | Uygulanabilir planlama                    |
|              |                  | Belirli gün ve haftaları plana dahil etme |
|              |                  | Farklı etkinlik türlerini kullanma        |
|              |                  | Aylık eğitim planı hazırlama              |
|              |                  | İhtiyaca dönük planlama                   |

Tablo 9'a göre, öğretmenler yüz yüze bir eğitim almayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Eğitim içeriği olarak ta planlama desteği istemişlerdir. Planlamada *"kazanım ve gösterge temelli planlama, bireysel farklılıkları dikkate alma, uygulanabilir planlama, belirli gün ve haftaları plana dahil etme, farklı etkinlik türlerini kullanma, aylık eğitim planı hazırlama, ihtiyaca dönük planlama"* desteği istemişlerdir.

Bu görüşlere ilişkin örnekler aşağıda verilmiştir:

"Güncellenen eğitim programının nasıl uygulayım? Yüz yüze olmadan etkili olmuyor. Uygulamaya dönük olması gerektiğini düşünüyorum. (Ö2)"

"Çocuklar için felsefe güncel eğitimler gibi bazılarında kazanım Seçme ve benzeri konularda sıkıntı yaşıyorum. (Ö4)"

"Belirli gün ve haftalarla ilgili bazı kavramlar soyut kalabiliyor görsel olarak yetmiyor. (Ö6)"

"Özellikle kendimi güncellemek adına kazanım gösterge seçimi aylık plan hazırlama konusunda günlük plan hazırlama konusunda güncellemelere ihtiyacım var ve eğitimler yüzyüze olabilir. (Ö7)"

Öğretmenlere sorulan "Okul öncesinde öğrenme ortamları oluşturma konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?" sorusuna verilen yanıtlar

Tablo 10'da verilmiştir.

**Tablo 10**

Okul Öncesinde Öğrenme Ortamları Oluşturma Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

| Kategoriler |                                                                                        |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Yeterli     | Materyal çeşitliliği<br>Uygun fiziki koşullar<br>Yönetim desteği<br>Öğrenme merkezleri |
| Yetersiz    | Materyal hazırlama<br>Öğrenme merkezleri<br>Planlama/hazırlık<br>Fiziksel alan         |

Tablo 10'a göre öğrenme ortamı oluşturmada kendini yeterli gören öğretmenler bu görüşlerini "*materyal çeşitliliği sağlama, uygun fiziki koşulların varlığı, yönetimden aldıkları destek ve öğrenme merkezlerini oluşturma*" gerekçelerine dayandırmışlardır. Bu gerekçelere ilişkin örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

".....Bol bol materyal yapıyorum. Öğrenme ortamları da materyalle güçleniyor. (Ö2)"

"Öğrenme ortamlarına hani çocuklara olabildiğince somut nesneler göstermeye çalışıyorum. Çünkü somut dönemdelersin. Bu konuda da yeterli olduğumu düşünüyorum. (Ö16)"

"Öğrenme ortamı oluşturma konusunda sıkıntım yok. İdarecimiz ne istersek alır. Merkezlerde problemim yok, materyal hazırlamada problemim yok. (Ö5)"

Öğrenme ortamı oluşturmada kendini yetersiz gören öğretmenler ise "*materyal hazırlama, öğrenme merkezleri oluşturma, fiziksel alan yetersizliği ve hazırlık yapamama*" gibi gerekçelere dayandırmışlardır. Bu görüşlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

"Öğrenme ortamları konusunda yeterli olduğumu çok düşünmüyorum. (Ö3)"

"Alan yetersizliğinden dolayı öğrenme merkezi oluşturamıyorum. (Ö12)"

"Açıkçası bu konuda biraz yetersiz olduğumu düşünüyorum. Önceden hazırlık yapmak gereken konularda, evde hazırlık konusunda yeterli olduğumu düşünmüyorum. Okulda o an geliştirilebilen şeyler kullanıyorum. (Ö18)"

Görüş belirten öğretmenlerin tamamı eğitim almak istemişlerdir. "Nasıl bir eğitim almak istersiniz? Sorusuna verilen cevaplar Tablo 11'de verilmiştir.

**Tablo 11**

Öğrenme Ortamları İle İlgili Nasıl Bir Eğitim Almak İstediklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

| Eğitim şekli | Eğitim içeriği            |
|--------------|---------------------------|
| Yüz yüze     | Merkezlerin düzenlenmesi  |
|              | Materyal hazırlama        |
|              | Enstrüman çalma           |
|              | Teknoloji destekli eğitim |

Tablo 11 incelendiğinde öğretmenler yüz yüze eğitim şeklini tercih etmişlerdir. Eğitim içeriği olarak *“merkezlerin düzenlenmesi, materyal hazırlama, enstrüman çalma ve teknoloji destekli eğitim”* konusunda eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Bu yöndeki görüşlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

“Merkezler ve merkezlerin içeriği dramatik oyun merkezi nasıl yapılır, hangi materyaller kullanılır bu konuda eğitimi almak isterim. (Ö3)”

“Öğrenme merkezi hazırlama konusunda eğitim alabilirim ve eğitimler yüz yüze olabilir. (Ö7)”

“Özellikle drama eğitimi müzik aleti çalma gibi konularda eğitim olabilir eğitimler yüz yüze olmalı. (Ö9)”

“Web içeriği hazırlama konusunda eğitim alabilirim özellikle materyal hazırlama konusunda ve araçlarını kullanma konusunda eğitimler olabilir. (Ö12)”

Öğretmenlere sorulan “Okul öncesinde öğrenme öğretme sürecini yönetme konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?” sorusuna verilen cevaplar Tablo 12’de verildiği gibidir.

**Tablo 12**

Okul Öncesinde Öğrenme Öğretme Sürecini Yönetme Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

| Kategoriler |                                    |
|-------------|------------------------------------|
| Yeterli     | Etkili sınıf yönetimi              |
|             | Kural belirleme                    |
|             | Etkinlikler arası geçiş            |
|             | Çocukların sevilerine göre eğitim  |
|             | Kazanım ve göstergeleri kazandırma |
| Yetersiz    | Davranış problemleri               |
|             | Sınıf yönetimi                     |
|             | Ön hazırlık/planlama               |
|             | Etkinlikler arası geçiş            |
|             | Kaynaştırma                        |
|             | Dikkat çekme                       |

Tablo 12 incelendiğinde öğrenme ve öğretme sürecini yönetmede kendini yeterli gören öğretmenler ile yetersiz gören öğretmenlerin benzer durumları belirttikleri görülmektedir. Kendilerini yeterli gören öğretmenler “etkili sınıf yönetimi, kural

belirleme, etkinlikler arası geçiş, çocuklara göre eğitim, kazanım ve göstergeleri kazandırma" gibi durumlara hâkim olduklarını vurgulamışlardır. Kendilerini yetersiz gören öğretmenler ise "davranış problemleri, sınıf yönetimi, ön hazırlık, etkinlikler arası geçiş, kaynaştırma ve dikkat çekme" gibi durumlarda sorunlu olduklarını belirtmişlerdir. Bu görüşlere örnekler aşağıdaki gibidir:

"Sınıf yönetimi iyi ve çok fazla basmakalıp etkinlikler yapmam. Planları tamamlayabiliyorum, yetiştirebiliyorum. Zaten kendimiz oluşturuyoruz aldığımız hazır planların içeriğini değiştiriyorum. (Ö6)"

"Sınıf yönetiminde bir problem yaşamıyorum ve sınıf yönetiminde zorlanmıyorum. Planı değiştirebiliyorum ve hepsini yapabiliyorum. (Ö7)"

"Planlarımı yetiştirebiliyorum ve sınıf yönetimim iyi. (Ö9)"

"Öğrenme sürecini yönetme konusunda iyiyim. Kural koymada iyiyim ve çok bağırarak bir öğretmen değilim. Kuralları çocuklarla beraber belirliyorum. (Ö11)"

"Yeterli hissetmiyorum. Çünkü çok fazla sorunlu çocuk var. Onlara nasıl yaklaşacağımı bilmiyorum. Örneğin anne babası ayrı, anne kaçmış, kardeş vefat etmiş birinin üvey babası var. Özellikle rehberlik hizmetlerinde sorun yaşıyorum. (Ö1)"

"Sınıf yönetimi konusunda iyi olduğumu düşünüyorum. Ancak problemleri davranışları yönetme konusunda çok yeterli değilim. (Ö8)"

"Bazen etkinlikler arası geçişte sınıfı dağıtmadan diğer etkinlikle geçmek çok zor. (Ö12)"

"Sınıfımda kaynaştırma öğrencim var aile ikna olmuyor. O beni çok zorluyor. Bazen davranışlarını pekiştirmek için elma kızartmayı kullanıyorum. Çocukların dikkatini çeken şey genelde ses tonlamasıyla şarkı çok seviyorlar. Ya da çok böyle eğlenceli oyunlar ilgilerini çok çekiyor. (Ö14)"

Görüş belirten öğretmenlerin tamamı eğitim almak istemişlerdir. "Nasıl bir eğitim almak istersiniz?" sorusuna verilen cevaplar Tablo 13'de verilmiştir.

**Tablo 13**

Öğrenme ve Öğretme Süreci ile ilgili Nasıl Bir Eğitim Almak İstediklerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

| Eğitim şekli        | Eğitim içeriği          |
|---------------------|-------------------------|
| Yüz yüze/uygulamalı | Davranış yönetimi       |
|                     | Sınıf yönetimi          |
|                     | Kaynaştırma             |
|                     | Masal anlatma           |
|                     | Kukla gösterisi         |
|                     | Etkili iletişim         |
|                     | Etkinlikler arası geçiş |

Tablo 13 incelendiğinde, öğretmenlerin öğrenme ve öğretme sürecine yönelik yüz yüze eğitim almak istedikleri görülmektedir. Eğitim içeriği olarak öğretmenlerin; "davranış ve sınıf yönetimi, kaynaştırma, masal anlatma, kukla gösterisi, etkili iletişim ve etkinlikler arası geçiş" gibi eğitimlere ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu yönde görüşlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

"Mesela şu anda kaynaştırma öğrencim yok ama 2 yıl önce vardı. Burada çocuklarla etkinlik yaparken o sınıfın düzeninin bozulmaması özellikle buna dönük bir eğitim çok güzel olur. (Ö1)"

"Yüz yüze bol örnekli örnek durum içeren eğitimler olmalı. (Ö2)"

"Kural koymada, disiplin oluşturmada ve bu çocuklarla iletişim kurmada eğitim almak isterim. (Ö10)"

"...Özellikle etkinlikler arası geçiş için farklı teknikler. (Ö12)"

"...Sınıf yönetimi olabilir. Ritim çalışmaları, kukla ve masal anlatmakta olabilir. (Ö21)"

Öğretmenlere sorulan "Okul öncesinde ölçme değerlendirme konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?" sorusuna verilen cevaplar Tablo 14'de verildiği gibidir.

**Tablo 14**

Okul Öncesinde Ölçme Değerlendirme Konusunda Yeterli Olup Olmadıklarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

| Kategoriler |                                |
|-------------|--------------------------------|
| Yeterli     | Ailelerle yazışma defteri      |
|             | Portfolyo hazırlama            |
|             | Sistematik gözlem              |
|             | Günü değerlendirme             |
| Yetersiz    | Çocuğu tanıma ve değerlendirme |
|             | Portfolyo                      |
|             | Programı değerlendirme         |
|             | Aileler ile çalışma            |

Tablo 14'e bakıldığında ölçme ve değerlendirme konusunda kendisini yeterli gören öğretmenlerle kendisini yeterli görmeyen öğretmenlerin görüşlerinin benzer olduğu görülmektedir. Kendini yeterli gören öğretmenlerin "ailelerle yazışma defteri, portfolyo, sistematik gözlem ve günü değerlendirme" gibi değerlendirme faaliyetlerini kullandıkları görülmektedir. Kendini yeterli görmeyen öğretmenler ise "çocuğu tanıma ve değerlendirme, portfolyo hazırlama, programı değerlendirme ve ailelerle çalışma" konusunda yetersiz olduklarını vurgulamışlardır. Bu görüşlere örnekler aşağıda verilmiştir:

"Ailelerle yazışma defterimiz var. Bu konuda çok yeterli olduğumu düşünüyorum. (Ö3)"

"Portfolyo dosyası hazırlıyorum ve oradan takip ediyorum. Mektup gönderiyorum ailelere. Kalem tutma, boyama ile ilgili çalışmalarımı gönderiyorum ve portfolyo hazırlıyorum. (Ö5)"

"Portfolyo ve sistematik gözlem formları hazırlıyorum. (Ö9)"

"Detaylı bir şekilde yaptığımı düşünüyorum. Yani planda da önem verdiğim şeyler gün sonu değerlendirmesi. Ne yaparsan yap günün sonunda ne öğrendiğini çocuklara sormamız gerek. (Ö15)"

"O konuda yeterli olduğumu düşünemiyorum. Sadece çocuklara bugün ne işledik bugün ne yaptık gibisinden sorular soruyorum ya da bunu resmetmelerini istiyorum, resim yoluyla. (Ö16)"

"Eksiklerim olduğunu düşünüyorum. Kazanım gösterge konusunda hani buna bağlı olarak çalışmadım yılladır. Herkesin elinde hazır plan olunca bunları çok fazla göz ardı edince insan çok fazla eksikliklerini fark ediyor. Eksiklerim çocukları değerlendirme konusunda değiş programı değerlendirme konusunda. Gün sonu değerlendirmesi ise çocuklarla değil öğretmenlerde konuşuyoruz neler yaptık diye. Belli başlı klasik yazdığım şeyleri yazıyoruz. Başka bir şey yazmıyorum. (Ö17)"

Görüş belirten öğretmenlerin tamamı eğitim almak istemişlerdir. "Nasıl bir eğitim almak istersiniz? sorusuna verilen cevaplar Tablo 15'de verilmiştir.

**Tablo 15**

Ölçme ve Değerlendirme Konusunda Nasıl Bir Eğitim Almak istediklerine Yönelik Öğretmen Görüşleri

| Eğitim şekli        | Eğitim içeriği                   |
|---------------------|----------------------------------|
| Yüz yüze/uygulamalı | Anekdöt                          |
|                     | Portfolyo                        |
|                     | Standart testler                 |
|                     | Teknoloji destekli değerlendirme |

Tablo 15 incelendiğinde, öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye yönelik yüz yüze eğitim almak istedikleri görülmektedir. Eğitim içeriği olarak öğretmenlerin; *"anekdot, portfolyo, standart testler ve teknoloji destekli değerlendirme"* gibi eğitimlere ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu yönde görüşlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

"Çocukla ilgili anekdot kaydı nasıl yazılır bu konuda eğitim almak isterim. Evet uygulamaya dayalı. (Ö2)"

"Doğru portfolyo nasıl tutulur, anekdot kaydı nasıl yapılır, farklı değerlendirme teknikleri neler sürekli kullanmadığınız için çok bilmiyorum. (Ö3)"

"...Ama portfolyo hazırlama konusunda anekdot kaydı yazma derecelendirme ölçeği hazırlama konusunda eğitimler olabilir. Eğitimler yüz yüze olmalı. (Ö9)"

"Özellikle Web tabanlı çocukları değerlendirme konusunda eğitimler olabilir. (Ö12)"

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde eklemek istedikleri görüşler sorulmuş ve görüşlerin analizi sonucunda Tablo 16'da belirtilen görüşler ortaya çıkmıştır.

**Tablo 16**

Öğretmenlerin Diğer Görüşleri

|                  |                                   |            |
|------------------|-----------------------------------|------------|
| Eğitim talepleri | Drama                             | Süreklilik |
|                  | Ritim ve Orff                     |            |
|                  | Enstrüman çalma                   |            |
|                  | Okul öncesinde farklı yaklaşımlar |            |
|                  | Çocukları tanıma ve değerlendirme |            |
|                  | Öğrenme merkezleri                |            |
|                  | Etkili ses kullanımı              |            |
|                  | Masal anlatıcılığı                |            |

Tablo 16 incelendiğinde, öğretmenler sorulan görüşme sorularına ilaveten “drama, ritim ve orff, enstrüman çalma, farklı yaklaşımlar, çocukları tanım ve değerlendirme, öğrenme merkezleri, etkili ses kullanımı, masal anlatıcılığı ve zengin yöntem ve teknik kullanımı” gibi eğitim taleplerinde bulunmuşlardır. Ayrıca bu eğitimlerin sürekli olmasını istemişlerdir. Bu görüşlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

“...Eklemek istediğim ritim ve orff çalışmaları konusunda eğitimler verilirse güzel olur. (Ö10)”

“Drama dışarıda çok pahalı. Bu projede drama eğitimleri alınabilir. (Ö11)”

“Böyle eğitimlerin sürekli her öğretmene yapılması gerekiyor diye düşünüyorum. Yeni yaklaşımların da eğitimini almak istiyorum. (Ö16)”

“Her geçen sene daha da yetemiyoruz. Tahammül gücümüz azalıyor. Farklı yöntemler, ukulele, masal anlatıcılığı, ses tonunu ayarlamak bunları öğrenmek isterim. (Ö23)”

Öğretmenlerin planları incelenmiş ve incelenen planlara yönelik bulgular Tablo 17’de verilmiştir.

**Tablo 17**

Uygulama Öncesi Öğretmenlerin Hazırladıkları Planların İncelenmesi

| Ölçütler                                                                                            | Çok iyi | İyi | Orta | Kötü | Çok kötü | Toplam    | Madde Ortalaması |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|------|------|----------|-----------|------------------|
| <b>AYLIK EĞİTİM PLANI</b>                                                                           |         |     |      |      |          |           |                  |
| 1. Formata uygun “Aylık Eğitim Planı” hazırlayabilme                                                | -       | 8   | 60   | 2    | -        | <b>70</b> | <b>3,04</b>      |
| 2. Çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda kazanım ve gösterge seçebilme                    | -       | 40  | 30   | 6    | -        | <b>76</b> | <b>2,3</b>       |
| 3. Her gelişim alanından kazanım ve gösterge seçerek yazabilme                                      | 10      | 80  | 3    | -    | -        | <b>93</b> | <b>4,04</b>      |
| 4. Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kazanım ve gösterge sayısını belirleyebilme | -       | 20  | 45   | 6    | -        | <b>71</b> | <b>3,08</b>      |
| 5. Kazanımlarla ilişkilendirilmiş kavramları belirleyerek kategorileriyle birlikte yazabilme        | -       | 12  | 30   | 10   | 5        | <b>57</b> | <b>2,47</b>      |
| 6. Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kavram sayısını belirleyebilme              | -       | 12  | 30   | 10   | 5        | <b>57</b> | <b>2,47</b>      |
| 7. O ay için belirlenen (Ek 7) belirli gün ve haftaları yazabilme                                   | 10      | 20  | 30   | 12   | -        | <b>72</b> | <b>3,13</b>      |
| 8. Kazanım ve kavramları destekleyecek alan gezisi/gezilerini belirleyip yazabilme                  | 25      | 40  | 15   | 6    | -        | <b>86</b> | <b>3,73</b>      |
| 9. O aya ait aile katılım etkinliklerini belirleyip yazabilme                                       | 10      | 20  | 30   | 2    | 5        | <b>67</b> | <b>2,91</b>      |
| 10. Tamamlanmış ayın planını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme                 | -       | 20  | 15   | 20   | 3        | <b>58</b> | <b>2,52</b>      |
| <b>GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI ve ETKİNLİK PLANI</b>                                                        |         |     |      |      |          |           |                  |
| 11. Formata uygun “Günlük Eğitim Akışı” hazırlayabilme                                              | 20      | 20  | 30   | 8    | -        | <b>78</b> | <b>3,39</b>      |
| 12. Tamamlanmış günün eğitim akışını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme         | -       | 20  | 30   | 10   | 3        | <b>63</b> | <b>2,73</b>      |
| 13. Formata uygun “Etkinlik Planı/Planları” hazırlayabilme                                          | -       | -   | 45   | 10   | 3        | <b>58</b> | <b>2,52</b>      |
| 14. Kazanımlar ve göstergelerini “Aylık Eğitim Planı”ndan seçerek yazabilme                         | 25      | 20  | 30   | 6    | -        | <b>81</b> | <b>3,52</b>      |
| 15. Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                             | -       | -   | 45   | 10   | 3        | <b>58</b> | <b>2,52</b>      |
| 16. “Etkinlik Planı”na alınan kavramları öğrenme sürecinde uygun bir                                | -       | -   | 45   | 10   | 3        | <b>58</b> | <b>2,52</b>      |

|     |                                                                                                                                                      |    |    |    |    |   |           |             |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|---|-----------|-------------|
|     | şekilde ele alabilme                                                                                                                                 |    |    |    |    |   |           |             |
| 17. | Öğrenme sürecini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler yazabilme                                               | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 18. | Öğrenme sürecinde gerekli ve uygun yöntem/teknikleri ele alma                                                                                        | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 19. | Öğrenme süreçlerinde büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler planlayabilme                                                                    | -  | -  | 30 | 20 | 3 | <b>53</b> | <b>2,3</b>  |
| 20. | Uygun materyal ve sözcükleri belirleyip ilgili alana yazabilme ve öğrenme sürecinde ele alabilme                                                     | 20 | 20 | 30 | 8  | - | <b>78</b> | <b>3,39</b> |
| 21. | Öğrenme sürecinde etkinlikleri uygun sıralayabilme (aktif-pasif dengesi) ve bütünleştirebilme                                                        | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 22. | Öğrenme süreçlerinde yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinliklere yer verebilme                                                            | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 23. | Öğrenme süreçlerinde etkinlik içeriklerine uygun aşamaları (ısınma, ses açma, değerlendirme gibi aşamalar) yazabilme                                 | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 24. | "Etkinlik Planı"nın değerlendirme bölümüne dört farklı türden sorular veya farklı değerlendirme türlerini içeren değerlendirme süreçlerini yazabilme | -  | -  | 45 | 10 | 3 | <b>58</b> | <b>2,52</b> |
| 25. | "Etkinlik Planı"nın aile katılım bölümüne uygun aile katılımı yazabilme                                                                              | -  | 40 | 30 | -  | 3 | <b>73</b> | <b>3,17</b> |
| 26. | Eğer sınıfta yetersizlikten etkilenen çocuk varsa uygun "uyarlama" süreçlerini planda açıklayabilme                                                  | -  | -  | 15 | -  | - | <b>15</b> | <b>3</b>    |

Tablo 17 incelendiğinde, 26. madde dışında diğer maddelere ilişkin 23 öğretmenin planları incelenmiş ve elde edilen toplam puanlar yazılmıştır (çok iyi=5, iyi=4, orta=3, kötü=2 ve çok kötü=1 puan olarak değerlendirilmiştir.). Toplam puanlar elde edilirken kişi sayısı (23) ile puan çarpılarak elde edilmiştir. 26. madde için sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan 5 öğretmenin planının uyarlama bölümü incelenmiştir.

Planlar genel olarak değerlendirildiğinde, aylık eğitim planlarının formata uygun olmadığı, kazanım ve göstergelerin seçiminde gelişim raporlarının dikkate alınmadığı, ayın iş günü ve okulun sosyo kültürel çevresinin dikkate alınmadığı yönünde bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca aylık eğitim planlarında ele alınan kavramların ve alan gezilerinin kazanım ve göstergelerle ilişkilendirilme durumunun yetersiz olduğu görülmüştür.

Etkinlik planlarının öğrenme süreçlerinin, değerlendirme süreçlerinin ve aile katılımlarının yetersiz olduğu değerlendirilmiştir. Uyarlama öğrencisi olan beş öğretmenin etkinlikleri uyarlarken yeterli düzeyde uyarlamadıkları görülmüştür. Ölçütlerden elde edilebilecek en yüksek puan 115 ( $23 \times 5 = 115$ ) olmaktadır. Hiçbir ölçütte (maddede) bu puana ulaşılmamıştır. İyi derecesinde alınabilecek en yüksek puan 92 ( $23 \times 4 = 92$ ) dir. 3. maddede yer alan ölçütün dışında hiçbir madde bu puana ulaşamamıştır.

### Uygulama Sürecinde ve Uygulama Sonrasında Elde Edilen Bulgular

Projenin eğitim ve uygulama aşamasından sonra elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir. Eğitim süreçlerinden sonra yapılan planlama ve uygulamalara ilişkin yapılan performans değerlendirmeleri Tablo 18'de verilmiştir.

#### Tablo 18

Uygulama Süreci Performans Değerlendirme Sonuçları

| Ölçütler                                                                                                     | Öz değerlendirme<br>puan ortalaması | Akran<br>Değerlendirme<br>Puan ortalaması | Eğitimci Puan<br>ortalaması |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------|
| 1. Uygun ortamlar oluşturabilme                                                                              | 90                                  | 89                                        | 88                          |
| 2. Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                       | 87                                  | 87                                        | 85                          |
| 3. Öğrenme süreçlerinde ele alınan kavramları çocukların gelişimine uygun işleyebilme                        | 88                                  | 87                                        | 85                          |
| 4. Öğrenme süreçlerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler verebilme | 90                                  | 90                                        | 90                          |
| 5. Yöntem/teknikleri uygun kullanabilme                                                                      | 90                                  | 89                                        | 88                          |
| 6. Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler uygulayabilme                                              | 82                                  | 80                                        | 80                          |
| 7. Araç-gereç ve materyalleri hazırlayabilme ve uygun kullanabilme                                           | 90                                  | 90                                        | 90                          |
| 8. Etkinlikleri bütünleştirebilme                                                                            | 88                                  | 88                                        | 87                          |
| 9. Çocukların dikkatlerini çekebilme                                                                         | 90                                  | 90                                        | 90                          |
| 10. Çocukların etkinliklere etkin katılımlarını sağlayabilme                                                 | 92                                  | 90                                        | 90                          |
| 11. Çocukların seviyesine uygun, zamanında ve yeterli dönüt verebilme                                        | 95                                  | 93                                        | 93                          |
| 12. Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinlikleri uygulayabilme                    | 90                                  | 90                                        | 90                          |
| 13. Etkinlik içeriklerine uygun aşamaları uygulayabilme                                                      | 88                                  | 88                                        | 86                          |
| 14. Dört farklı türden sorular sorabilme                                                                     | 89                                  | 88                                        | 87                          |
| 15. Farklı değerlendirme türlerini kullanabilme                                                              | 92                                  | 92                                        | 90                          |
| 16. Sınıfa aileyi etkin bir şekilde katabilme                                                                |                                     |                                           |                             |
| 17. Etkili beden dili (uygun mesafe, göz teması, jest ve mimikler vb.) kullanabilme                          | 90                                  | 90                                        | 90                          |
| 18. Türkçeyi ve ses tonunu düzgün ve uygun kullanabilme                                                      | 94                                  | 93                                        | 93                          |
| 19. Zamanı etkin kullanabilme                                                                                | 94                                  | 94                                        | 94                          |
| 20. Uyarılma süreçlerini yazma/uygulayabilme                                                                 | 88                                  | 86                                        | 85                          |

Tablo 18’de 20 maddelik uygulama gözlem ve değerlendirmeye yönelik performans değerlendirme formu kullanılmış ve her bir maddeye 1-5 arasında puanlar verilmiştir. Toplam 100 puan üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda tüm katılımcıların aldıkları puanlar toplanarak ortalamaları alınmıştır. Gözlemlenen sonuçlara göre ilk uygulamada özellikle öz değerlendirme açısından daha yüksek puan verme eğilimi görülmüş olsa da sonraki uygulamalarda daha objektif ve gerçek değerlendirme süreçlerine odaklanıldığı görülmüştür. Hem değerlendirmenin hem de öğrenme sürecinin bir parçası olan otantik değerlendirme süreçlerinde öğretmenlerin değerlendirmelerinin (öz ve akran) eğitimci değerlendirmesine paralel olduğu görülmüştür. Uygulamalardan sonra öğretmenlere otantik görevler ve otantik değerlendirmelere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Bu görüşlere ilişkin bulgular Tablo 19’da verilmiştir.

### Tablo 19

Öğretmenlerin Otantik Görevler ve Otantik Değerlendirmeler Hakkındaki Görüşleri

| Kategoriler |              |
|-------------|--------------|
| Olumlu      | Motivasyon   |
|             | Özeleştir    |
|             | Geribildirim |
|             | Uygulama     |

|         |                                     |
|---------|-------------------------------------|
|         | Etkileşim                           |
|         | Farklı örnekler                     |
|         | Güncel bilgiler                     |
|         | Objektiflik                         |
| Olumsuz | Kaygı                               |
|         | Plan hazırlama ve uygulamada zorluk |
|         | Grup çalışmasında zorluk            |

Tablo 19 incelendiğinde, öğretmenlere eğitimler sonrasında otantik görevler ve otantik değerlendirmeler hakkında düşünceleri sorulmuştur. Öğretmenlerin otantik görev ve değerlendirmelere ilişkin olumlu ve olumsuz görüşleri bulunmaktadır. Öğretmenlerin otantik görevler alma ve otantik değerlendirilme hakkında olumlu görüşleri, kendilerini geliştirme ve bilgi anlamında desteklenme çerçevesinde yer almaktadır. Öğretmenler olumlu düşüncelerini *"motivasyon"*, *"öz eleştiri ve öz değerlendirme"*, *"uzman ve akran değerlendirmesi"*, *"uygulama yapma, uygulamayı görme"* ve *"bilgi desteği"* olarak ele almışlardır. Bu yönde görüşlerden örnekler aşağıdaki gibidir:

"Eğitimler ciddi anlamda çok faydalıydı. Gerçek anlamda tazelandım diyebilirim. Eski öğretmenler yıllanmış öğretmenler bazı şeyleri bir süre sonra takip edemiyoruz. Bu hocaların verdiği dersler üniversitede kalmış oluyor. Ama üniversite hocaları yeni şeylere göre kendilerini çok geliştiriyorlar. Bu yeni şeylere göre yeniden öğrenmek tekrardan görmek önemli. Bize eğitim veren kişiler her biri uzman insanlar hiçbirisi sıradan değil. Bu hocalardan öğrenmek çok şey kattı. Tazelandım diyebilirim. (Ö20)"

"Gayet güzel bir uygulamaydı. Plan yaptık. Sınıf içerisinde arkadaşlarımızı değerlendirirken eksiklerimizi gördük. Bunu yaparken ekendi özeleştirimizi de yaptık. Şu şekilde yapılırdı veya yapsaydık daha iyi olurdu diye düşündük. Sınıf içerisindeki kadar rahat olamadık ama yine de iyiydi. (Ö2)"

"Sadece planlar hazırlamadık onları uyguladık. Bu daha iyi oldu. Karşımdaki kişinin planı uygulaması çok iyi oldu. Onu görmüş oldum sınıfta neler yapıyor, ben kendime ne katabilirim diye düşündüm. Eksiklerimin neler olduğunu gördüm. Onların yaptıklarına karşılık kendimde olan eksiklikleri nasıl tamamlarım düşüncesi oldu ve bu daha iyi oldu. Planı hazırlayıp size verdiğimiz zaman bir şey olmayacaktı ki. Hoca yanına notlarını yazıp verecekti. Böyle daha iyi oldu yazı ile görsel birbirini destekledi. (Ö17)"

Öğretmenlerin otantik görevleri yerine getirme ve bunun değerlendirilmesi sürecine ilişkin olumsuz görüşleri ise kendilerine ve çevresel etkenlere bağlı olarak farklı noktalarda zorlanmalar olarak kaydedilmiştir. Öğretmenler olumsuz yanıtlarını *"değerlendirmede yanlış davranma"*, *"kaygı yaşama"*, *"planlama ve uygulamada zorlanma"* olarak belirtmişlerdir. Bu yönde görüşlerden örnekler aşağıdaki gibidir:

"Bence iyi oldu. Ama tanıdık öğretmenler vardı. Bazen değerlendirirken kırılmasınlar diye objektif olamadım. Ama eğitim biçimi güzeldi. Onlar beni değerlendirecek diye daha çok araştırdım. Daha çok çalıştım. (Ö1)"

"...Güzeldi. Uygulama aşaması zordu. Hocanın bizi izlemesi bizi gerdi. (Ö6)"

Yapılan uygulamaların öğretmenlerin mesleki becerilerine katkılarına ilişkin görüşleri Tablo 20'de verilmiştir.

**Tablo 20**

Öğretmenlerin Yapılan Uygulamaların Mesleki Becerilerine Katkı Sağlama Durumuyla İlgili Görüşleri

| <b>Tema</b>                      | <b>Katkılar</b>                                                                                                                                                             |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Materyal                         | Güncel materyaller                                                                                                                                                          |
| Etkinlik türleri                 | Etkinlik içerikleri<br>Etkinlik aşamaları                                                                                                                                   |
| Bilgi edinme                     | Yöntem ve teknik<br>Kuramsal<br>Planlama<br>Uygulama                                                                                                                        |
| Çocukların ihtiyaçlarına yönelik | Çocukları daha özgür bırakma<br>Çocukların aktif katılımını sağlama                                                                                                         |
| Uygulamada farklılık             | Kâğıt kalem etkinliklerini azaltma<br>Akademik etkinliklerin yoğunluğunu azaltma<br>Farklı çalışma örneklerini tanıma<br>Ev etkinliklerine yönelik bakış açısını değiştirme |
| Sınıf yönetimi                   | Problemleri davranışları çözme                                                                                                                                              |
| Değerlendirme                    | Portfolyo hazırlama konusunda eksikliklerini tamamlama                                                                                                                      |

Tablo 20 incelendiğinde, öğretmenler yapılan uygulamaların kendi mesleki becerilerine olan katkılarına ilişkin soruya farklı noktaları vurgulayacak biçimde yanıtlar vermişlerdir. Öğretmenler aldıkları eğitim ve yaptıkları uygulamalar sonrasında *"kendi eksikliklerini fark ettiklerini, yeni bilgiler edindiklerini, sınıf ortamında kullandıkları etkinlik türlerine yönelik bakış açılarını değiştirdiklerini, çocukların potansiyellerine göre davrandıklarını ve planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde alternatif yöntemleri keşfettiklerini"* belirtmişlerdir. Bu yönde örnek görüşler aşağıdaki gibidir:

"Kesinlikle sağladı. Eksik noktalarımızı görüp tamamlamak için fırsat bulduk. Genelde hazır plan kullanıyoruz. Kendi planımızın daha işlevsel olduğunu gördük. Bundan sonra hazır plan kullanmayı düşünmüyorum. (Ö2)"

"Özellikle sanatla ilgili eğitimden sonra daha yaratıcı olmam ve bazı kalıplardan çıkmam gerektiğini anladım. Sanat etkinliklerinden sonra çocukla beraber değerlendirmenin önemini gördüm. Sanat etkinliklerini mat üzerinde yapmanın kolaylığını gördüm. (Ö3)"

"...Evet. Mesela fen ve matematik etkinlikleri güzeldi. Farklı çalışmalar vardı. (Ö6)"

"Eksikliklerimi fark ettim. Uyguladığım planda bir karmaşa vardı. Değerlendiricilerin eksik bulunduğu yerler vardı. Onları görebildim. (Ö7)"

Öğretmenlerin uygulama süreçlerinde elde ettikleri kazanımları sınıflarına nasıl yansıttıklarına ilişkin bulgular Tablo 21'de verilmiştir.

**Tablo 21**

Öğretmenlerin Elde Ettikleri Kazanımları Sınıfa Yansıtma Durumlarıyla İlgili Görüşleri

| <b>Temalar</b> | <b>Kategoriler</b>                                |
|----------------|---------------------------------------------------|
| Materyal       | Materyal hazırlama<br>Farklı materyaller kullanma |

|                        |                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Etkinlik türü          | Etkinlikleri zenginleştirme<br>Örnek verilen etkinlikleri sınıfa taşıma                                                                                                                                                                   |
| Plan hazırlama         | Hazır plan kullanmama                                                                                                                                                                                                                     |
| Alternatif yaklaşımlar | Farklı yaklaşımların (Reggio Emilia vb.) tekniklerini uygulama                                                                                                                                                                            |
| Uygulama süreçleri     | Akademik etkinliklerin yoğunluğunu azaltma<br>Kâğıt kalem etkinliklerini azaltma<br>Somut öğrenmelere odaklanma<br>Ev etkinliklerinin niteliğini artırma<br>Öğrenme merkezlerini yeniden düzenleme<br>Çocukların aktif katılımını sağlama |
| Sınıf yönetimi         | Problemlili davranışları çözme                                                                                                                                                                                                            |
| Aile katılımı          | Aile katılım etkinliklerinin niteliğini artırma                                                                                                                                                                                           |

Tablo 21 incelendiğinde, öğretmenlere aldıkları eğitimlerin sınıf ortamına yansımalarının nasıl olduğuna ilişkin görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler eğitimler sonrasında edindikleri kazanımları sınıf ortamına yansıtırken doğrudan sınıf ortamındaki uygulamalarına yönelik noktalara vurgu yapmışlardır. Öğretmenler, *"sınıflarına aldıkları eğitimlerin büyük bir kısmını yansıttıklarını, kendi sınıflarının ihtiyaçları doğrultusunda değişiklikler yaptıklarını ve bunun etkisini de anında görebildiklerini"* ifade etmişlerdir. Bu yöndeki görüşlerden örnekler aşağıdaki gibidir:

"Mesela materyal konusunda eksiklerimi gördüm. Güncel materyaller tanıdık. Müzik eğitiminde tanıtılan materyalleri arkadaşım ile beraber satın aldık. Sınıfımızda uygulamaya başladık. Zilleri, paraşütleri vb. Yüz yüze eğitimler çok iyiydi. Dramada çok güzel şeyler öğrendim. (Ö1)"

"Verilen eğitimi kâğıttan alıp çocukların birebir katıldıkları gerçek etkinliklere çevirdim. Özellikle ödevlere bakış açım değişti. Eğitimden sonra hiç boyama ödevi vermedim. (Ö12)"

"Matematikte örnek alıp uyguladığım şeyler oldu. Reggio Emilia'daki fotoğrafları etkinliklerime yansıttım. Sınıf içerisinde benzerini uyguladım. (Ö10)"

"...Oldu kesinlikle. Problem çözme noktasında bana çok katkısı oldu. Çocukların sorunlu davranışlarında, yolunda gitmeyen aksaklık durumunda yardımcı oldu. Tabi ki biliyordum ama hatırlatması açısından iyi oldu. (Ö18)"

"Sınıfımda pasif bir çocuğum vardı. Etkinliklere katılmaz gülmezdi. Online eğitimde hocaya bunu sordum neler yapabilirim diye. Hoca arkadaş grubunu değiştir veya başka bir çocukla eşleştir önerisinde bulundu. Hemen uyguladım ve anında çok güzel geri bildirimler aldım. Çocuk açılmaya başladı. Gülmeye başladı. Konuşur oldu. Mesela merkezlerin düzenlenmesini bir daha gözden geçirdim. Materyal konusunda bakış açım değişti. Portfolyo çok iyiydi. Portfolyonun bu kadar detaylı olduğunu bilmiyordum. (Ö1)"

"Mesela dramanın aşamalarını uygulamıyordum. Etkinliği yapıp bitiriyordum hemen. Isınma, canlandırma vb. aşamaları sınıfta daha detaylı yapmaya başladım. Sınıf içi etkinliklerde fazlasıyla faydalıydı. (Ö2)"

"Çocuklara daha somut daha fazla katıldıkları, işin içinde etkinlikler yaptırmaya başladım. Zihinsel olarak daha faydalı oldu bence. Örneğim 5+3'ün toplamını kâğıtta değil somut materyallerle göstermeye başladım. (Ö12)"

"Sınıf ortamına aktardım birçok konuda. Müzik eğitimi, uyarlama aldık mesela. Sınıfımda uyarladım ben daha çok kişiselleştirilmiş eğitim gibi. Baya baya uyguladım ben yani sınıfımda. (Ö18)"

"O kadar güzel yansıdı ki sınıfa. Mesela doğa ile ilgili hocamızın anlattığı, çocuklara görev verin doğadan taş toplasınlar. Ben de veli etkinliği yaptırdım. Taş toplattırdım çok güzel oldu. Başka bir hocamızın aile katılımında örüntü yaptırın. Evdeki mercimek, pirinç ile renkli renkli, hem miktarı öğrenir hem sıralama yapar. Bunu yaptırdık fotoğraflarını istedik bunu okul aile grubumuzda paylaştık. Mesela müzik etkinliğinde orff etkinliğini sınıfımızda uyguladım. Tüm gördüğüm dinlediğim her şeyi sınıfımda uyguladım. Çok ciddi anlamda. Dinlerken not tutup ekran görüntüsü alıp kaydettim. Oyun etkinliğinde rulolarla ilgili şeyler yaptım. El göz koordinasyonu için önerilenleri yaptırdım. Hepsini kaydettim daha yapacaklarım da var. (Ö20)"

"Ben mesela minder olayını çok sevdim çocukların minderlere oturması. Ama bizim okulun alt yapısı hiç uygun değil o kadar güzel anlatıldı o kadar güzel şeyler söylendi ki, sınıf ortamı etkinlikler olarak. Elimden geleni yaptım ama. Mesela drama ile ilgili hocamız anlatmıştı. Ben çok güzel uygulamalar yaptım. Biraz kendimizin yapıp biraz onlara bırakmayı, biraz kendimizi çekmeyi öğrendim. Güzel şeyler öğrendim uygulamaya da çalıştım. (Ö21)"

"Özellikle seslerin tanıtımı, isim farkındalığı konusunda tereddütlerim vardı. Eğitimlerimden sonra bunlara daha fazla yer vermeye başladım. (Ö2)"

"Kaslarla ilgili bir eğitim vardı motor gelişim. Çocukların küçük kaslarını da nasıl geliştireceğimizi, nasıl destek olacağımızı anlattı mesela hocamız. Veliler hep soruyor okula başlasın mı başlamasın mı? Kas gelişimi nasıl? diye. Parmak kaslarını geliştirmek için artık sadece çizgi çalışması değil parmaklarını geliştirecekleri aktiviteleri anlatmıştı. Mesela bir geziye gitmiştik piyano çalıyorlardı, onlar da denediler. Çocuğun parmağında kas yok telefonla oynamaktan şu parmağında refleks yoktu. Hani bunun geliştirilebilir olduğunu öğrendim. Kalem tutmaktan önceki yapılabilecekleri de öğrendim. (Ö21)"

Eğitim ve uygulama süreçlerinde öğretmenlerin kazandıkları özellikleri sınıflarında uygularken yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular Tablo 22'de verilmiştir.

## **Tablo 22**

Öğretmenlerin Elde Ettikleri Kazanımları Sınıfta Uygularken Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

| <b>Sorunlar</b>                                           |
|-----------------------------------------------------------|
| Ailelerden olumsuz tepki alma                             |
| Okulun-Sınıfın fiziki koşullarını uygun hale getiremememe |
| Materyal temin edememe                                    |
| Zaman bulamama                                            |
| Sınıf mevcudunun kalabalık olması                         |
| Çocukların hazırbulunuşluğunun düşük olması               |

Tablo 22 incelendiğinde, öğretmenlere eğitimler sonrasında edindikleri kazanımları sınıf ortamına yansıtırken karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşleri sorulmuştur. Öğretmenler sınıf ortamında yapmak istedikleri değişikliklere yönelik yaşadıkları sorunlarda *"velilerden gelen olumsuz tepkileri, sınıf ortamının fiziksel yetersizliğini,*

öğretim süresinin kısıtlı olmasını, sınıfın potansiyelini ve sınıf mevcudunun fazla olmasını” belirtmişlerdir. Bu yöndeki örnek görüşler aşağıdaki gibidir:

“Çocukların genel hazırbulunuşlukları ve yapısıyla da alakalı. Okulun yapısıyla da alakalı. Her şeyi her sınıfa okula uygulayamıyoruz. Bazı şeyleri değiştirerek uyguladım. Çocukların potansiyellerine göre. Öğrenme merkezleri de okulumuzda sabit olduğu için değiştiremiyoruz. Dinlediğim eğitimlere göre öğrenme merkezlerini kullanmaya çalıştım. Mesela matematik etkinliğinde ya da fen etkinliğinde deney yapacaksam oradaki materyalleri kullandım. (Ö16)”

“İki tür veli oldu. Bazıları daha az ödev verdiğim için sınıfı boşladığını düşündüler. Bazıları ise daha katılım gerektiren etkinlikleri zor bulmaya başladılar. Özellikle aile katılım etkinlikleri için. “hocam önceden kağıtta veriyordun hemen yapıyorduk. Şimdi çok uğraşıyoruz” diyenler oldu. (Ö12)”

Öğretmenlerin verilen eğitim ve uygulamalara ilişkin görüşleri Tablo 23’de verilmiştir.

**Tablo 23**

Öğretmenlerin Verilen Eğitim ve Uygulamalara İlişkin Önerileri

| Temalar          | Öneriler                                                                       |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| Eğitim sıklığı   | Yüz yüze ve uygulamalı eğitimlere ağırlık verme<br>Eğitim sayısını artırma     |
| Eğitim takvimi   | Eğitim gün ve saatlerini uygun hale getirme<br>Eğitimleri sene başında yapma   |
| Grup özellikleri | Grup yerine bireysel çalışma<br>Cinsiyet açısından heterojen gruplar oluşturma |
| Eğitim konuları  | Güncel konular hakkında eğitim verme                                           |

Tablo 23’e göre, öğretmenler aldıkları eğitimler, otantik görevler ve değerlendirmelere yönelik bazı değişiklikler, düzenlemeler ve güncellemeler yapılmasına ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir. “Öğretmenler eğitim takvimlerinin bazı durumlarda kişisel olarak kendilerine uymadığını kaydetmişlerdir. Yüz yüze gerçekleştirilen eğitimlerin sıklığının arttırılması ve erkek öğretmenlerin de süreçte aktif olarak yer almaları gerektiğini önermişlerdir.” Örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Grup halinde çalışmak yordu. Bireysel çalışmak daha iyiydi. Grup olarak yapınca özgünlükten uzaklaşıyor. (Ö6)”

“Bazı günlerde saatleri sıkıntı oldu. Ama onu da sağ olun yine siz hocalar çözmeye çalıştınız. Ama bazen uzayınca akşam saatleri olduğu için evde birtakım aksaklıklar ve sıkıntılar olabildi. Ama bazen, her zaman olmadı. (Ö20)”

“Daha uygulamaya dönük içerikler olsa daha iyi olur. O içeriğin sınıfta nasıl uygulandığını daha fazla vermek gerekiyor. Bir de bu tür projelerde daha fazla erkek öğretmen olmalı. Ben tek öğretmen olduğum için bazı durumlarda geriplanda kalmam gerektiğini düşündüm. (Ö12)”

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerle birlikte uygulama sonrası okullara gidilerek sınıf gözlemleri yapılmış ve bu gözlemler ön gözlemlerle karşılaştırılarak (13 öğretmen) Tablo 24’de verilmiştir.

**Tablo 24**

Uygulamaya Katılan Öğretmenlerin Ön ve Son Gözlem Sonuçları

|          |                                                                                                                                  | Ön gözlem   |               | Son gözlem  |               |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------|-------------|---------------|
| Ölçütler |                                                                                                                                  | Toplam puan | Ortalama puan | Toplam puan | Ortalama puan |
| 1        | Sınıfta öğrenme merkezleri oluşturabilme                                                                                         | 29          | 2,07          | 34          | 2,42          |
| 2        | Güne başlama zamanını uygulayabilme                                                                                              | 34          | 2,42          | 44          | 3,14          |
| 3        | Oyun zamanında öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirebilme                                                                    | 32          | 2,28          | 40          | 2,85          |
| 4        | Öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirirken, merkez değiştirirken ve çocukları merkezlerden toplarken stratejiler kullanabilme | 27          | 1,92          | 38          | 2,71          |
| 5        | Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                                              | 45          | 3,21          | 64          | 4,57          |
| 6        | Öğrenme süreçlerinde ele alınan kavramları çocukların gelişimine uygun işleyebilme                                               | 49          | 3,5           | 64          | 4,57          |
| 7        | Öğrenme süreçlerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler verebilme                        | 45          | 3,21          | 63          | 4,5           |
| 8        | Yöntem/teknikleri uygun kullanabilme                                                                                             | 43          | 3,07          | 62          | 4,42          |
| 9        | Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler uygulayabilme                                                                     | 38          | 2,71          | 47          | 3,35          |
| 10       | Araç-gereç ve materyalleri hazırlayabilme ve uygun kullanabilme                                                                  | 42          | 3             | 59          | 4,21          |
| 11       | Etkinlikleri bütünleştirebilme                                                                                                   | 40          | 2,85          | 55          | 3,92          |
| 12       | Çocukların dikkatlerini çekebilme                                                                                                | 47          | 3,35          | 59          | 4,21          |
| 13       | Çocukların seviyesine uygun, zamanında ve yeterli dönüt verebilme                                                                | 46          | 3,28          | 58          | 4,14          |
| 14       | Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinlikleri uygulayabilme                                            | 38          | 2,71          | 46          | 3,28          |
| 15       | Etkinlik içeriklerine uygun aşamaları uygulayabilme                                                                              | 43          | 3,07          | 56          | 4             |
| 16       | Dört farklı türden sorular sorabilme ve farklı değerlendirme türlerini kullanabilme                                              | 35          | 2,5           | 55          | 3,92          |
| 17       | Planlanmış ise sınıfa aileyi etkin bir şekilde katabilme                                                                         | 34          | 2,42          | 45          | 3,21          |
| 18       | Zamanı etkin kullanabilme                                                                                                        | 47          | 3,35          | 60          | 4,28          |
| 19       | Varsa uyarılma süreçlerini uygulayabilme                                                                                         | 30          | 2,14          | 42          | 3             |
| 20       | Günü değerlendirme zamanında çocuklarla birlikte değerlendirme yapabilme                                                         | 35          | 2,5           | 52          | 3,71          |

Tablo 24'de uygulamaya katılan 13 öğretmenin hem uygulama öncesi gözlem sonuçları hem de uygulama sonrası gözlem sonuçları birlikte verilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerin online ve yüz yüze eğitimleri almadan, otantik görevleri gerçekleştirmelerinden ve otantik biçimde değerlendirilmelerinden önce sınıf ortamında araştırmacılar tarafından yapılan ön gözlemlerde toplam 20 maddeyi içeren bir kontrol listesi kullanılmıştır. Araştırmacılar kontrol listesinde yer alan maddeler için 5-1 (çok iyi-iyi-orta-kötü-çok kötü) arasında bir derecelendirme yapmışlardır. Araştırmacılar tarafından tüm öğretmenler için gözlemler tamamlanmıştır. Gözlemlerin ardından öğretmenler online ve yüz yüze eğitimler almış, otantik görevleri yerine getirerek otantik değerlendirmeye dahil edilmiştir. Tamamlanan eğitimlerin ardından araştırmacılar öğretmenleri sınıf ortamında yeniden gözlemlemiş ve kontrol listesindeki maddeler için yeniden bir değerlendirme gerçekleştirmişlerdir.

Öğretmenlerin ön ve son gözlemlerinden elde ettikleri puanların toplamaları ve aritmetik ortalaması alınmıştır. Öğretmenlerin ön ve son gözlem puan ortalamalarında

değişiklikler kaydedilmiştir. Yapılan gözlemlere göre ortalama puan artışı en fazla "5, 6, 7, 8, 10, 16 ve 20." maddelerinde tespit edilmiştir. Ortalama puan artışının en az olduğu madde ise 1. madde olarak kaydedilmiştir. Tüm maddelerde öğretmenlerin son gözlem puan ortalamaları ön gözlem puan ortalamalarına göre artış göstermiştir. Eğitim ve uygulamalar sonrasında öğretmenlerin hazırladıkları planlar tekrar incelenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 25’de verilmiştir.

**Tablo 25**

Eğitim ve Uygulama Sonrası Öğretmenlerin Hazırladıkların Planların İncelenmesi

| Ölçütler                                                                                                   | Çok iyi | İyi | Orta | Kötü | Çok kötü | Toplam | Madde Ortalaması |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|------|------|----------|--------|------------------|
| <b>AYLIK EĞİTİM PLANI</b>                                                                                  |         |     |      |      |          |        |                  |
| 1. Formata uygun "Aylık Eğitim Planı" hazırlayabilme                                                       | 25      | 32  | -    | -    | -        | 57     | 4,38             |
| 2. Çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda kazanım ve gösterge seçebilme                           | 50      | 12  | -    | -    | -        | 62     | 4,76             |
| 3. Her gelişim alanından kazanım ve gösterge seçerek yazabilme                                             | 65      | -   | -    | -    | -        | 65     | 5                |
| 4. Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kazanım ve gösterge sayısını belirleyebilme        | 50      | 12  | -    | -    | -        | 62     | 4,76             |
| 5. Kazanımlarla ilişkilendirilmiş kavramları belirleyerek kategorileriyle birlikte yazabilme               | 40      | 20  | -    | -    | -        | 60     | 4,61             |
| 6. Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kavram sayısını belirleyebilme                     | 35      | 24  | -    | -    | -        | 59     | 4,53             |
| 7. O ay için belirlenen (Ek 7) belirli gün ve haftaları yazabilme                                          | 65      | -   | -    | -    | -        | 65     | 5                |
| 8. Kazanım ve kavramları destekleyecek alan gezisi/gezilerini belirleyip yazabilme                         | 50      | 12  | -    | -    | -        | 62     | 4,76             |
| 9. O aya ait aile katılım etkinliklerini belirleyip yazabilme                                              | 40      | 8   | 9    | -    | -        | 57     | 4,38             |
| 10. Tamamlanmış ayın planını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme                        | 40      | 20  | -    | -    | -        | 60     | 4,61             |
| <b>GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI ve ETKİNLİK PLANI</b>                                                               |         |     |      |      |          |        |                  |
| 11. Formata uygun "Günlük Eğitim Akışı" hazırlayabilme                                                     | 65      | -   | -    | -    | -        | 65     | 5                |
| 12. Tamamlanmış günün eğitim akışını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme                | 50      | 4   | 6    | -    | -        | 60     | 4,61             |
| 13. Formata uygun "Etkinlik Planı/Planları" hazırlayabilme                                                 | 25      | 32  | -    | -    | -        | 52     | 4                |
| 14. Kazanımlar ve göstergelerini "Aylık Eğitim Planı"ndan seçerek yazabilme                                | 65      | -   | -    | -    | -        | 65     | 5                |
| 15. Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                    | 25      | 20  | 9    | -    | -        | 54     | 4,15             |
| 16. "Etkinlik Planı"na alınan kavramları öğrenme sürecinde uygun bir şekilde ele alabilme                  | 25      | 20  | 9    | -    | -        | 54     | 4,15             |
| 17. Öğrenme sürecini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler yazabilme | 25      | 32  | -    | -    | -        | 57     | 4,38             |
| 18. Öğrenme sürecinde gerekli ve uygun yöntem/teknikleri ele alma                                          | 25      | 32  | -    | -    | -        | 57     | 4,38             |
| 19. Öğrenme süreçlerinde büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler planlayabilme                      | 20      | 20  | 12   | -    | -        | 52     | 4                |
| 20. Uygun materyal ve sözcükleri belirleyip ilgili alana yazabilme ve öğrenme sürecinde ele alabilme       | 25      | 32  | -    | -    | -        | 57     | 4,38             |
| 21. Öğrenme sürecinde etkinlikleri uygun sıralayabilme (aktif-pasif dengesi) ve bütünleştirebilme          | 20      | 24  | 9    | -    | -        | 53     | 4,07             |
| 22. Öğrenme süreçlerinde yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış                                         | 25      | 32  | -    | -    | -        | 57     | 4,38             |

|     |                                                                                                                                                      |    |    |   |   |   |    |      |  |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|---|---|---|----|------|--|
|     | etkinliklere yer verebilme                                                                                                                           |    |    |   |   |   |    |      |  |
| 23. | Öğrenme süreçlerinde etkinlik içeriklerine uygun aşamaları (ısınma, ses açma, değerlendirme gibi aşamalar) yazabilme                                 | 25 | 32 | - | - | - | 57 | 4,38 |  |
| 24. | "Etkinlik Planı"nın değerlendirme bölümüne dört farklı türden sorular veya farklı değerlendirme türlerini içeren değerlendirme süreçlerini yazabilme | 25 | 20 | 9 | - | - | 54 | 4,15 |  |
| 25. | "Etkinlik Planı"nın aile katılım bölümüne uygun aile katılımı yazabilme                                                                              | 65 | -  | - | - | - | 65 | 5    |  |
| 26. | Eğer sınıfta yetersizlikten etkilenen çocuk varsa uygun "uyarlama" süreçlerini planda açıklayabilme                                                  | 25 | -  | - | - | - | 25 | 5    |  |

Tablo 25 incelendiğinde, 26. madde dışında diğer maddelere ilişkin 13 öğretmenin planları incelenmiş ve elde edilen toplam puanlar yazılmıştır (çok iyi=5, iyi=4, orta=3, kötü=2 ve çok kötü=1 puan olarak değerlendirilmiştir.). Toplam puanlar elde edilirken kişi sayısı (13) ile puan çarpılarak elde edilmiştir. 26. madde için sınıfta kaynaştırma öğrencisi olan 5 öğretmenin planının uyarlama bölümü incelenmiştir.

Planlar genel olarak değerlendirildiğinde, aylık eğitim planlarının formata daha uygun olarak hazırlandığı, kazanım ve göstergelerin seçiminde gelişim gözlem formlarının dikkate alındığı, ayın iş günü ve okulun sosyo kültürel çevresinin dikkate alınma oranının arttığı yönünde bir değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca aylık eğitim planlarında ele alınan kavramların ve alan gezilerinin kazanım ve göstergelerle ilişkilendirilme durumu dikkat çekmiştir.

Etkinlik planlarının öğrenme süreçlerinin, değerlendirme süreçlerinin ve aile katılımlarının daha nitelikli olduğu değerlendirilmiştir. Uyarlama öğrencisi olan beş öğretmenin etkinlikleri uyarlarken etkinlik aşamalarına göre ve programın ilgili ekinin incelenerek uyarlamaların yapıldığı görülmüştür. Ölçütlerden elde edilen madde puanlarının 4(iyi) ve üzerinde olması uygulama sonrası planlamanın daha nitelikli olduğu yönünde değerlendirilmiştir.

## TARTIŞMA VE SONUÇ

Karma desende tasarlanan bu projenin il aşaması "Yakınsayan Paralel Karma Desen"de yürütülmüştür. Kapalı uçlu ve puanlandırılabilir şekilde hazırlanmış anket yoluyla (Ek1) nicel veriler toplanmış, ardından daha küçük bir grupta görüşmeler yapılmıştır. Görüşme yapılan öğretmenlerin aynı zamanda sınıf içi eğitim uygulamaları gözlemlenmiş ve hazırladıkları/hazırlamaları gereken planlar incelenmiştir. Bu süreçte anket ile elde edilen sonuçlar tek başına değerlendirildiğinde okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlik açısından kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir. Yani anket maddelerine verilen yanıtlar öğretmenlerin yeterlik düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir (Tablo 5). Yapılan görüşmelerde ise (23 öğretmen) kendini yeterli gören öğretmen görüşleri mevcut olup bu görüşlerin de birçok gerekçe ile açıklandığı görülmüştür (Tablo 8, Tablo 10, Tablo 12, Tablo 14). Ancak yapılan gözlemler bu durumun öz bildirime dayalı (anket ve görüşme) veri toplama araçlarından elde edilen bulgularla tamamen örtüşmediğini göstermektedir (Tablo 7). Ayrıca öğretmenlerden birer örneği alınan planların (Aylık Eğitim Planları, Günlük Eğitim Akışı ve Etkinlik Planları) MEB (2013) Okul Öncesi Programı ve plan hazırlama kriterlerine göre yapılan değerlendirmeleri sonucunda gözlemlerde olduğu gibi bir

sonuç elde edilmiştir (Tablo 17). Yani öğretmenlerin mesleki yeterliklerinde ya eksiklikler vardır ya da yeterliklerini sınıf içi uygulamalara ve planlarına yansıtmamışlardır. Ancak eksikliklere yönelik bazı öğretmenler görüş bildirmiş ve ihtiyaç duydukları eğitim alanlarını ve eğitim şekillerini görüşmelerde belirtmişlerdir (Tablo 9, Tablo 11, Tablo 13, Tablo 15 ve Tablo 16). Bu durum projenin ikinci aşamasının yani teorik ve uygulamaları eğitimlerin gerekli olduğu öngörüsünü güçlendirmiştir.

Projenin bu ilk aşaması genel olarak değerlendirildiğinde hem Millî Eğitim Bakanlığı (2017) tarafından yayımlanan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri belgesinin vurguladığı Mesleki Beceri alanı, hem 11 Kalkınma Planının ve 2023 Eğitim Vizyon Belgesinin bu projenin kuramsal bölümünde açıklandığı ve ilişkilendirildiği şekliyle öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi, güncel tutulmasını gerekli kılmaktadır (MEB, 2017; 2023 Eğitim Vizyonu, 2018). Öğretmenlerin mesleki yeterlikleriyle ilgili yapılan çalışmalarda farklı sonuçların çıkması yönündeki tartışmalara katkı sağlaması açısından bu projede elde edilen sonucun önemli olduğu düşünülmektedir. Yani çoklu veri toplama aracı ile elde edilen verilerin analiz sonuçları daha sağlıklı ve gerçek durumu tespitiye yönelik olabilmektedir. Öğretmenlerin planlama, uygulama ve değerlendirme becerileri içerisinde değerlendirilebilecek bir çalışmada, okul öncesi öğretmenlerin oyun zamanında yaptıkları etkinlikler görüşme ve gözlem yoluyla incelenmiş ve sonuçta; görüşmede ifade edilenlerin aksine öğretmenlerin oyunu başlatma konusunda yeterince etkin olmadıkları ve oyun zamanını sonlandırma stratejilerinde de farklı yöntemler kullanmadıkları gözlemlerde ortaya çıkmıştır (Koçyiğit & Fırat, 2019). Başka bir çalışmada ise Türkiye’de öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik önemli problemler olduğu ve bununla birlikte bu problemlere çözüm getirecek yeterince çalışmanın olmadığına yönelik sonuçlar mevcuttur (Elçiçek & Yaşar, 2016). Eroğlu ve Özbek (2018) çalışmalarında, öğretmenlerin mesleki gelişim kavramına ilişkin olumlu bakış açısına sahip oldukları, mesleki gelişimin öğretmenler için gerekli, sürekli bir süreç olduğu ve eğitimde kaliteyi artırmak için anahtar rolde olduğunu vurgulamışlardır.

Gündoğdu, Aytaçlı, Aydoğan ve Yıldırım (2015) tarafından yapılan araştırmada; öğretmen yeterlikleriyle ilgili 2006 ve 2013 yılları arasında yapılan 154 bilimsel çalışmanın analizi yapılmış elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak öğretmen yeterlikleriyle ilgili nicelik olarak çok sayıda çalışma gerçekleştirildiği ancak sürekli benzer örneklem, araştırma yöntem ve süreçleriyle yapıldığı ortaya konmuştur. Çalışma sonucunda nitel ve nicel yaklaşımların bir arada kullanıldığı veri çeşitlenmesinin sağlandığı ve yeterlik algılarının yanında yeterliklerinde incelendiği araştırmaların yapılması önerilmiştir. Yıldırım (2013) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmen adaylarının yeterlik algısı ile ilgili araştırmaların öğretmen eğitime ilişkin olarak genel bilgiler vermekle birlikte bu yeterliklerin, sınıf içinde ortaya çıkan öğretmenlik performansı ile ilişkisi konusunda yeterli düzeyde bilgi vermekten uzak olduğu vurgulanmıştır. Benzer şekilde Kuzu ve Çam (2019) 2000-2017 yılları arasında yapılmış öğretmen yeterliği, niteliği, özyeterliği ve özelliği alanlarında lisansüstü çalışmaları incelemeleri sonucunda; daha nitelikli çalışmalar yapılması için uluslararası rekabet ve

gelişmelerin dikkate alınması, amaca uygun seçilmiş örneklerle ve karma modellerle tasarlanan çalışmaların yapılmasının bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu çalışmaların ortaya koyduğu sonuçlar bu projenin tasarım ve sürecini desteklemektedir.

Projenin ilk aşamasında ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda ikinci aşaması "İç İç Geçmiş Karma Yöntem Deseni"nde yürütülmüştür. Projenin ikinci aşamasında okul öncesi öğretmenlerin ilk aşamada ortaya çıkan mesleki becerilere yönelik eğitim ihtiyaçları doğrultusunda eğitimler düzenlenmiştir. Teori ve uygulamayı içeren eğitimler boyunca otantik görev ve değerlendirme süreçleri kullanılarak öğretmenlerin *"eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğrenme ve öğretme sürecini yönetme ve ölçme ve değerlendirme"* becerileri açısından verilen eğitime yönelik öğretmenlerin performansları süreç boyunca değerlendirilmiştir. Sürecin sonunda ise verilen eğitime yönelik öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Ayrıca verilen eğitimden belli bir süre sonra öğretmenlerin bu eğitimleri sınıf uygulamalarına nasıl yansıttıklarının takibi açısından gözlem, görüşme ve doküman analizleri yapılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler, gözlem, görüşme ve doküman analizleri; uygulama öncesine göre öğretmenlerin mesleki becerilerini içeren planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde gelişmeler olduğunu göstermiştir. Aktif bir öğrenme sürecini içeren otantik görev ve otantik değerlendirmeler öğretmenler tarafından da benimsenmiştir. Eğitim süresince izlenen ve hem öz hem akran hem de eğitimcilerin değerlendirme süreçlerinin içeren performans değerlendirmeleri (Tablo 18), görüşmeler (Tablo 19, Tablo 20, Tablo 21), yapılan gözlemler (Tablo 24) ve incelenen doküman (Tablo 25) sonuçları uygulamanın etkili olduğunu göstermiştir. Slepnev (2008) tarafından yapılan çalışmada, sınıf içinde temellendirilmiş ve öğretmenler tarafından seçilen anlamlı ve özel görevler üzerine odaklanmış olan otantik bir sürecin mesleki gelişimi kolaylaştırdığı görülmüştür. Akça ve Ata (2009) çalışmalarında lise tarih derslerinde otantik etkinlikleri uygulamışlar ve tarih öğretim programı ve ders kitaplarında bu konuda hiçbir fikir olmamasına rağmen, tarih öğretmenlerinin öğrencilerin yaratıcılığını geliştirdiği için otantik etkinlik uygulamaya karşı oldukça istekli oldukları sonucunu elde etmişlerdir.

Otantik değerlendirme öğreneni aktif kılan bir değerlendirmedir. Bu projede öğretmenlerin uygulama süreçlerinin her aşamasına aktif olarak katılmaları bunun bir göstergesi olmuştur. Ayrıca öz bildirim ve sadece sonuca odaklı bir değerlendirme olmayan otantik değerlendirme öğrenmeyi etkili bir şekilde de ölçebilmektedir. Bu yönde Varley (2008) çalışmada, özellikle uygulamaya dönük değerlendirmenin öğrenenlerin öğrenmelerini etkili bir şekilde ölçtüğü yönünde sonuçlar elde etmiştir. Gerçek yaşam görevleri üzerine temellendirilmiş çok bileşenli otantik değerlendirmenin öğrenenlerin öğrenmelerini belirlemede etkili bir ölçüm olduğunu belirten katılımcılar, özellikle teknik becerileri etkili bir şekilde ölçmede otantik değerlendirme araçlarının önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Uygulama boyunca akran değerlendirmelerinde öğretmenlerin birbirlerine etkili ve verimli önerileri olmuştur. Bu yönde Fook ve Sidhu (2010) çalışmalarından elde ettikleri bulgulara dayalı olarak, otantik performansı değerlendirmenin öğretim döngüsünün ve öğretim elemanı tarafından sağlanan geri bildirimin tamamlayıcı parçaları olması gerektiğini, akranların öğrenenlerin mevcut kapasite ve ihtiyaç duyulan gelişim alanlarını (güçlü ve zayıf yönlerini) tamamlamaya yardım etmede biçimlendirici olmaları gerektiğini önermişlerdir.

Tüm bu süreçlerle birlikte öğretmenler otantik görev ve değerlendirmelerle ilgili bazı olumsuz yanları da vurgulamışlardır (Tablo 19). Uygulama sırasında yaşanan kaygı, planlama ve uygulama zorluğu ve grup çalışmaları gibi kişisel sayılabilecek sorunlarla birlikte otantik değerlendirmenin doğasında var olan ve zaman zaman yaşanabilen değerlendirmede objektif olamama durumundan bahsetmişlerdir.

Aynı zamanda sınıf içi uygulamalarda yaşanan sorunları dile getiren öğretmenler (Tablo 22) aile, zaman, materyal ve fiziki donanım gibi eğitimin genel sorunları sayılabilecek sorunlardan bahsetmişlerdir. Görüşmeler sırasında öğretmenler yapılan çalışmalara yönelik önerilerde bulunmuşlardır (Tablo 23). Bu önerilerde daha fazla eğitim, eğitim zamanının esnekliği, bireysel çalışmalar ve güncel konuları içeren eğitimler konusunda önerilerde bulunmuşlardır.

Projenin planlama aşamasında eğitim verilmesi düşünülen 20 öğretmen sayısı online ve yüz yüze eğitimlerde 23 kişinin gönüllü katılımı ile yürütülse de uygulamalarda bu katılım 13 kişiye düşmüştür. Deprem, görevlendirme hastalık vb. gerekçelerle bazı öğretmenler uygulamalara katılmamışlardır. Bu durumun dışında projede herhangi bir aksaklık yaşanmamıştır.

Projenin sonuçları dikkate alındığında bu tür gerçek yaşam görevlerine, uygulamaya ve çoklu değerlendirmeye dayalı eğitimlerin öğretmenlerin hem hizmet öncesi hem de hizmet süresince yeterliklerinin desteklenmesinde kullanılması önerilebilir. Ayrıca bu projede sadece mesleki beceri alanı dikkate alınmıştır. Öğretmenlerin genel yeterlikleri tüm boyutlarıyla ele alınabilir.

## KAYNAKLAR

- Afacan, Ö., & Selimhocaoglu, A. (2012). Okul öncesi öğretmenlerinin fen etkinliklerine ilişkin yeterlilikleri ve bu yeterliliklerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Kırşehir ili örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1-20.
- Akbaş, C. (2018). *Öğretmenlerin yenilenmiş öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri çerçevesinde algılanan yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Akça, N., & Ata, B. (18 Nisan-2009). Lise tarih derslerinde otantik etkinliklerin uygulanması ve sorunları, *Eğitimde Yeni Yönelimler-5: Öğrenmenin Doğası ve Değerlendirme*, Özel Tevfik Fikret Okulları, İzmir. <http://www.acikarsiv.gazi.edu.tr/index.php?menu=2&secim=4&txtDocType=3>.
- Akdağ, I., & Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu, öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 127-131.
- Aktemur Gürler, S. (2017). *Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmen yeterlilik alguları üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, S., & Özpınar, İ. (2008). Öğretmen nitelikleri: İlköğretim programlarının beklentileri ve eğitim fakültelerinin kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(1), 38-63.
- Atik Kara, D., & Sağlam, M. (2014). Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğrenme-öğretme sürecine yönelik yeterliklerinin kazandırılması yönünden değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 28-86. [Online] <http://www.enadonline.com> doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.2c3s2m.
- Bağ, C., & Çeviker Ay, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmen yeterlikleri ve hizmet içi eğitim ihtiyaçları. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 289-312.
- Bahar, M., Nartgün, Z., Durmuş, S., & Bıçak, B. (2006). *Geleneksel-alternatif ölçme ve değerlendirme, öğretmen el kitabı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler* (12. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Bay, E. (2008). *Öğretmen eğitiminde yapılandırmacı program uygulamalarının etkililiğinin değerlendirilmesi*. Doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bektaş, M., & Horzum, M. B. (2010). *Otantik öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bizimana, B., & Orodho, J. A. (2014). Teaching and learning resource availability and teachers' effective classroom management and content delivery in secondary schools in Huye District, Rwanda. *Journal of Education and Practice*, 5(9), 111-122.
- Bolin, A. U., Khramtsova, İ., & Saarnio, D. (2005). Using student journals to stimulate authentic learning: Balancing Bloom's cognitive and affective domains. *Teaching of Psychology*, 32(3), 154-159.

- Brophy, J., & Alleman, J. (1991). Activities as instructional tools: A framework for analysis and evaluation. *Educational Researcher*, 20(4), 9-23. <http://edr.sagepub.com/cgi/content/abstract>.
- Burke, K. (2005). *How to assess authentic learning*, (4<sup>th</sup> ed.). Thousand Oaks, California: Corwin Press.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E. & Kılıç, Ş. (2019). Okul öncesi eğitim: Temel sorunlar ve çözüm önerileri. *Milli Eğitim*, 48(Özel Sayı 1), 483-519.
- Carr, S. C. (2002). Self-evaluation: Involving students in their own learning. *Reading & Writing Quarterly*, 18, 195-199.
- Choo, C. B. (2007). Activity-based approach to authentic learning in a vocational institute. *Educational Media International*, 44(3), 185-205.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz*. A. Aypay (çev. ed.), Ankara: Anı Yayınları.
- Creswell, J. W. & Clark, V. L. P. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi*. Y. Dede & Demir, S. B. (çev. eds.), Ankara: Anı Yayınları.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. S. B. Demir (çev. ed.), Ankara: Eğiten Kitap.
- Creswell, J. W. (2017). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. M. Sözbilir (çev. ed.), Ankara: Pegem Akademi.
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2019). *On birinci kalkınma planı*. <http://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/07/On-Birinci-Kalkinma-Plani.pdf>.
- Çelik, Ö., Yorulmaz, A., & Çokçalışkan, H. (2019). Öğretmen genel yeterlikleri açısından sınıf öğretmenleri ve öğretmen adaylarının kendilerini değerlendirmeleri. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (Özel Sayı), 203-215. DOI: 10.17494/ogusbd.548342.
- Çelikten, M., Sanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çifçili, V. (2007). *Dershane öğretmenlerinin öğretmen yeterlilik düzeyleri ve mesleki doyumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demircan Aydın, Z. (2017). *Öğretmen ve yöneticilerin okul öncesi eğitimi değerlendirmeleri ve bu alanda yaşanan yönetsel sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Dennis, J., & O'Hair, M. J. (2010). Overcoming obstacles in using authentic instruction: A comparative case study of high school math & science teachers. *American Secondary Education*, 38(2) 1-19.

- Ekinci, N., & Kaya, D. (2016). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılarının incelenmesi: İletişim, yaratıcılık ve estetik. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 141-157. DOI: <http://dx.doi.org/10.19126/suje.90006>.
- Elçiçek, Z., & Yaşar, M. (2016). Türkiye’de ve dünyada öğretmenlerin mesleki gelişimi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(9), 12-19.
- Eroğlu, M., & Özbek, R. (2018). Öğretmenlerin mesleki gelişim kavramına ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(59), 754-765. <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2018.2684>.
- Ertem, S. İ. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13, 11-18.
- Fer, S. (2009). *Öğretim tasarımı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fook, C. Y., & Sidhu, G. K. (2010). Authentic assesment and pedagogial strategies in higher education. *Journal of Social Sciences*, 6(2), 153-161.
- Gelbal, S., & Kellecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Glatthorn, A. A. (1999). *Performance standards & authentic learning*. Larchmont, NY: Eye on Education.
- Gündoğdu, K., Aytaçlı, B., Aydoğan, R., & Yıldırım, C. (2015). Öğretmen yeterlilikleri alanında yazılan makalelerin içerik analizi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 30-43.
- Herrington, J., Reeves, T. C., & Oliver, R. (2006). Authentic tasks online: A synergy among learner, task, and technology. *Distance Education*, 27(2), 233-247.
- Işık, N. E. (2015). *Öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı hakkında görüşleri ve programı kullanma durumları*. Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Kalafat, S. (2014). Ortaöğretim öğretmenlerinin kişilik özelliklerinin öğretmenlik yeterlik algılarını yordama gücünün çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması. *Karaelmas Journal of Educational Sciences* 2, 22-32.
- Kanbay Ak, G., Yıldırım, B., & Kadioğlu Ateş, H. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlilik algılarının incelenmesi (Başakşehir ilçesi örneği). *Akademik Bakış Dergisi*, 55, 89-108.
- Kanokorn, S., Pongtorn, P., & Sujanya, S. (2014). Soft skills development to enhance teachers competencies in primary schools. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 112, 842-846.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008a). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 70-97.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008b). *AB uyum sürecinde öğretmen yeterlilikleri*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Karakuş, F. (2006). *Sosyal bilgiler öğretiminde yapıcı öğrenme ve otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerin akademik başarı, kalıcılık ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına etkisi*. Doktora tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karataş, K., Ardiç, T., & Oral, B. (2018). Öğretmenlik mesleğinin yeterlikleri ve geleceği: Metaforik bir analiz. *Turkish Studies*, 12(33), 291-312. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12665>.
- Kazu, İ. Y., & Çam, H. (2019). Öğretmen yeterliği ve nitelikleri üzerine yapılmış lisansüstü çalışmaların incelenmesi: Bir içerik analizi çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(71), 1349-1367.
- Koç, A. (2010). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin yeterlilikleri. *Değerler Eğitimi Dergisi* 8(9), 107-149.
- Koçyiğit, S. (2011). *Otantik görev odaklı yapılandırmacı yaklaşımın öğretmen adaylarının başarılarına, derse karşı tutumlarına ve problem çözme becerilerine etkisi*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Koçyiğit, S. & Fırat, Z. (2020). Anaokullarında uygulanan oyun zamanı etkinliklerinin incelenmesi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 7(2), 207-228. DOI: 10.30900/kafkasegt.749388
- Kök, M., Çiftçi, M., & Ayık, A. (2011). Öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin bir inceleme (Okul öncesi öğretmenliği örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 169-183.
- Köksal, N. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerinin öğretmen, müdür ve bakanlık yetkilileri tarafından değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 36-46.
- Köksal, N., & Convery, A. (2013). Initial teacher education in Turkey and England: Comparing competencies and standards. *Journal of Education and Future*, 3, 1-20.
- Köksal, O., Balaban Dağal, A., Duman, A. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi. *International Journal of Social Science*, 46, 379-394. Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3395>
- Lillwist, A., Sandberk, A., Sheridan, S., & Willams, P. (2014). Preschool teacher competence viewed from the perspective of students in early childhood teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 40(1), 3-19, DOI: 10.1080/02607476.2013.864014.
- Malm, B., & Lofgren, H. (2006). Teacher competence and students' conflict handling strategies. *Research in Education*, 76, 62-73.
- McLean, W., Hemmeter, M. L., & Snyder, P. (2014). *Essential elements for assessing infants and preschoolers with special needs*. Bloomington, IN: Pearson.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü.
- MEB. (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023. [https://oygm.meb.gov.tr/meb\\_iys\\_dosyalar/2017\\_07/26174415\\_Strateji\\_Belgesi\\_RG-Ylan-26.07.2017.pdf](https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/26174415_Strateji_Belgesi_RG-Ylan-26.07.2017.pdf).

- MEB. (2017). Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri. <https://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenlik-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39>.
- MEB. (2018). 2023 Eğitim vizyonu. <https://2023vizyonu.meb.gov.tr/>.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber*. S. Turan (çev. ed.), Ankara: Nobel Yayınları.
- Mertkan, Ş. (2015). *Karma araştırma tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Metin, M. (2014). Nicel veri toplama araçları. M. Metin (ed.) *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (ss. 161-214). Ankara: Pegem Akademi.
- Muthima, N. W., Udoto, M. O., & Anditi, Z. O. (2016). Primary school teachers' perceptions of adequacy and quality of physical facilities in public primary schools under free primary education. *Journal of Education and Practice*, 7(15), 146-148.
- National Research Council (NRC). (2002). *Scientific research in education*. Washington, DC: The National Academies Press.
- Newman, F. M., Marks, H., & Gamoran, A. (1995). *Authentic pedagogy and student performance. Center on organization and restructuring of schools*. Madison, WI, Office of Educational Research and Improvement (ed.), Washington, DC.
- Numanoğlu, G., & Bayır, Ş. (2009). Bilgisayar öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 10(1), 197-212.
- Özer, B., & Gelen, İ. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerine sahip olma düzeyler hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 39-55.
- Paavola, S., & Lakkala, M. (2004). *What is good learning?* [http://insight.eun.org/www/n/pub/insight/schoolinnovation/teaching\\_models/what\\_is\\_good\\_learning.htm](http://insight.eun.org/www/n/pub/insight/schoolinnovation/teaching_models/what_is_good_learning.htm).
- Prasertcharoensuk, T., Somprach, K., & Ngang, T. K. (2015). Influence of teacher competency factors and students' life skills on learning achievement. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 566-572.
- Reeves, T. C., Herrington, J., & Oliver, R. (2002). Authentic activities and online learning. HERDSA. Conference. <http://elrond.scam.ecu.edu.au/oliver/2002/Reeves.pdf>.
- Robson, C. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Gerçek dünya araştırması*. Ş. Çinkır & N. Demirkasımoğlu (çev. ed.), Ankara: Anı Yayınları.
- Sabancı, A., Altun, M., & Uçar Altun, S. (2018). Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin görüşlerine göre ana sınıfı eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 24(2), 339-385.
- Sağlam, M., & Adıgüzel, A. (2009). Eğitim fakültelerinde öğretmen eğitimi program standartlarının gerçekleşme düzeyi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23, 303-314.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5(58), 40-45.

- Slepkov, H. (2008). Teacher professional growth in an authentic learning environment. *Journal of Research on Tecnology in Education*, 41(1), 85-111.
- Stein, S. J., Isaacs, G., & Andrews, T. (2004). Incorporating authentic learning experiences within a university course. *Studies in Higer Education*, 29(2). 239-258, DOI:10.1080/0307507042000190813.
- Sünbül, A. M., & Arslan, C. (2006). Öğretmen yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 217- 231.
- Şahin, Z. S. (2010). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları ve yeterlilik algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Şimşek, N. (2019). Öğretmenlerin mesleki beceri yeterlikleri ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2152-2165.
- Taras, M. (2001). The use of tutor feedback and student self-assessment in summative assessment tasks: Towards transparency for students and for tutors. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 26(6). 605-614, DOI: 10.1080/02602930120093922.
- Taşgın, A., & Sönmez, S. (2013). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 3, 80-90.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2015). *Karma yöntem araştırmasının temelleri*. Y. Dede & Demir, S. B. (çev. ed.), Ankara: Anı Yayınları.
- Teltik, H. (2009). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlilik algılarının iş doyumu ve tükenmişlik düzeyleriyle ilişkisinin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Terhart, E. (2003). Constructivism and teaching: A new paradigm in general didactics? *Journal Curriculum Studies*, 35(1), 25-44.
- Tileği, H. (2014). *İlkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin algılarına göre öğretmen yeterlilikleri*. Yüksek lisans Tezi. Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Traianou, A. (2006). Teachers' adequacy of subject knowledge in primary science: Assessing constructivist approaches from a socio-cultural perspective. *International Journal of Science Education*, 28(8), 1-21.
- Turan, B., & Turan, S. (2009). Çalışma statüleri farklı öğretmenlerin kendi algılarına göre yeterlik düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(3), 799-820.
- Tükel, A. (2017). *2013 Okul öncesi eğitim programı ile ilgili öğretmen görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/sayfasından> erişilmiştir.
- Türk Eğitim Derneği [TED]. (2009). *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara: Adım Okan Matbaacılık Basım Yayın.
- Türkeç, Y. (2012). *Okul öncesi öğretmenlerinin yeterlilik düzeyleri*. Yüksek lisans tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

- Tynjälä, P. (1999). Towards expert knowledge? A comparison between a constructivist and a traditional learning environment in university. *International Journal of Educational Research*, 31(5), 357- 442.
- Varley, M. A. (2008). *Teachers' and administrators' perceptions of authentic assesment at a career and technical education center*. Doktora Tezi. The Graduate School of Education of Fordham University, New York.
- Yenen, E. T., & Kılınç, H. H. (2018). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2767-2787.
- Yeşilyurt, E. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin genel yeterliklerine yönelik yeterlik algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 71-100.
- Yıldırım, A. (2013). Türkiye’de öğretmen eğitimi araştırmaları: Yönelimler, sorunlar ve öncelikli alanlar. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 175-191.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (4. basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdugül, H., Erdem, M., & Seferoğlu, S. (2010, 16-18 Mayıs). Öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerine ilişkin öğretmen yetiştiren kurumlardaki öğretim elemanlarının görüşleri. *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu II*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Zengin, M. (2013). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin eğitim öğretim yeterlilik algıları. *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 15(27), 1-28.

## EKLER

### Ek 1. Mesleki Beceri Anketi

Sayın eğitimciler; bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimi alanında görev yapan öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2017 yılında belirlediği "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çerçevesinde "Mesleki Beceri" yeterlik alanına yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemektir. Gönüllülük esasına dayalı katılım sağlanmaktadır. Vereceğiniz bilgilerin gizlilik esasına dayalı olacağını bildirir, katılımlarınız için teşekkür ederiz. Tamamlanan anketler okul idarelerine bırakılacaktır. Araştırmacılar okul idarelerinden alacaktır.

Bu anketin I. bölümünde mesleki ve kişisel özelliklerinize ait bilgiler yer almaktadır. II. bölümünde ise "Mesleki Beceri" yeterlik alanınıza ait eğitim ihtiyacınızın olup olmadığına dair ifadeler bulunmaktadır. Lütfen oluşturulan cevap hanelerinden size uygun ifadenin yer aldığı çemberin içerisine çarpı (X) işareti koyarak yanıt veriniz.

Proje Ekibi:

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT (Yürütücü)

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU (Araştırmacı)

Arş. Gör. Aslı BALCI (Araştırmacı)

Arş. Gör. Zehra Saadet FIRAT (Araştırmacı)

#### I. BÖLÜM

Cinsiyetiniz : ☐ Kadın ☐ Erkek

Mesleki kıdeminiz : ☐ 1-3 yıl ☐ 4-7 yıl ☐ 8-11 yıl ☐ 12-15 yıl  
☐ 16-19 yıl ☐ 20 ve üzeri yıl

Lisans mezuniyet alanınız : ☐ Okul öncesi ☐ Diğer lütfen yazınız.....

Çalıştığınız kurum : ☐ Anaokulu ☐ Anasınıfı

Çalışma zamanınız : ☐ Tam Gün ☐ Yarım Gün

Sınıfta yardımcı elemanınız : ☐ Var ☐ Yok

Kaynaştırma öğrenciniz : ☐ Var ☐ Yok

Okul yöneticinizin alanı : ☐ Okul öncesi ☐ Diğer lütfen yazınız.....

Mesleki Becerilere yönelik hizmet içi eğitim alma durumunuz: ☐ Aldım ☐ Almadım

**Mesleki Beceri yeterlik alanınızı geliştirmek için hazırlanacak eğitimlere katılmayı düşünüp müsünüz?** : ☐ Evet ☐ Hayır

## II. BÖLÜM

### OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BECERİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN EĞİTİM İHTİYACI ANKETİ

Lütfen oluşturulan cevap hanelerinden size uygun ifadenin yer aldığı çemberin içerisine çarpı (X) işareti koyarak yanıt veriniz.

| YETERLİK ALANI: MESLEKİ BECERİ                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                        |                           |                       |                       |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-----------------------|-----------------------|---------------------------|
| <b>KAPSAM:</b> Bu yeterlik alanı, öğretmenin sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalarıyla ilgili eğitim öğretimi planlama, öğrenme ortamları oluşturma, öğretme ve öğrenme sürecini yönetme ile izleme ve değerlendirme yeterliklerini kapsamaktadır. |                                                                                                                        |                           |                       |                       |                           |
| Yeterlik Göstergeleri                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                        | Eğitime hiç ihtiyacım yok | Eğitime ihtiyacım yok | Eğitime ihtiyacım var | Eğitime çok ihtiyacım var |
| 1                                                                                                                                                                                                                                                | Planları alanının öğretim programına uygun olarak hazırlamada                                                          | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 2                                                                                                                                                                                                                                                | Öğretim sürecini çevresel şartları, maliyeti ve zamanı dikkate alarak planlamada                                       | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 3                                                                                                                                                                                                                                                | Öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve sosyokültürel özelliklerini dikkate alarak esnek öğretim planları hazırlamada | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 4                                                                                                                                                                                                                                                | Öğretim sürecini planlarken millî ve manevi değerleri dikkate almada                                                   | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 5                                                                                                                                                                                                                                                | Sağlıklı, güvenli ve estetik öğrenme ortamları düzenlemede                                                             | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 6                                                                                                                                                                                                                                                | Kazanımlara uygun öğretim materyalleri hazırlamada                                                                     | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 7                                                                                                                                                                                                                                                | Öğrenme ortamlarını öğrencilerin bireysel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını dikkate alarak düzenlemede                  | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 8                                                                                                                                                                                                                                                | Öğrenme ortamlarını etkinliğin kazanımlarına göre düzenlemede                                                          | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 9                                                                                                                                                                                                                                                | Öğrencilerle etkili iletişim kurabileceği demokratik öğrenme ortamları hazırlamada                                     | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 10                                                                                                                                                                                                                                               | Öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirici öğrenme ortamları oluşturmada                                 | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 11                                                                                                                                                                                                                                               | Öğrencilerin millî ve manevi değerleri içselleştirmesine katkıda bulunacak öğrenme ortamları oluşturmada               | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 12                                                                                                                                                                                                                                               | Alanının eğitim ve öğretimi için gerekli olan becerileri sergilemede                                                   | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 13                                                                                                                                                                                                                                               | Öğretme ve öğrenme sürecinde zamanı etkin kullanmada                                                                   | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 14                                                                                                                                                                                                                                               | Öğrencilerin öğrenme süreçlerine aktif katılımlarını sağlamada                                                         | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 15                                                                                                                                                                                                                                               | Etkinlikleri öğrencilerin günlük yaşamlarıyla ilişkilendirmede                                                         | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |
| 16                                                                                                                                                                                                                                               | Öğretme ve öğrenme sürecini yürütürken, özel gereksinimleri olan öğrencileri dikkate                                   | <input type="radio"/>     | <input type="radio"/> | <input type="radio"/> | <input type="radio"/>     |

|    |                                                                                                                 |   |   |   |   |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|
|    | almada                                                                                                          |   |   |   |   |
| 17 | Uygulamalarında, çalıştığı çevrenin doğal, kültürel ve sosyoekonomik özelliklerini dikkate almada               | O | O | O | O |
| 18 | Öğrencilerin etkinliklerde analitik düşünmelerine yönelik etkinlikler hazırlamada                               | O | O | O | O |
| 19 | Eğitim öğretim faaliyetlerinde ilgili kişi, kurum, kuruluş ve meslektaşlarıyla iş birliği yapmada               | O | O | O | O |
| 20 | Öğretme ve öğrenme sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini etkin olarak kullanmada                          | O | O | O | O |
| 21 | Öğretme ve öğrenme sürecinde uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanarak etkili öğrenmeyi gerçekleştirmede  | O | O | O | O |
| 22 | Öğretme ve öğrenme sürecinde uygun araç, gereç ve materyalleri etkin kullanmada                                 | O | O | O | O |
| 23 | Sınıfta istenmeyen davranış ve durumlarla etkin ve yapıcı bir şekilde baş etmede                                | O | O | O | O |
| 24 | Alana ve öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun ölçme ve değerlendirme araçları hazırlama ve kullanmada    | O | O | O | O |
| 25 | Ölçme ve değerlendirmede süreç ve sonuç odaklı yöntemler kullanmada                                             | O | O | O | O |
| 26 | Ölçme ve değerlendirmeyi objektif ve adil olarak yapmada                                                        | O | O | O | O |
| 27 | Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre öğrencilere ve diğer paydaşlara doğru ve yapıcı geribildirimler vermede | O | O | O | O |
| 28 | Ölçme ve değerlendirme sonuçlarına göre öğretim ve öğrenme süreçlerini yeniden düzenlemede                      | O | O | O | O |

**Varsa diğer görüşleriniz:**

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

## Ek 2. İhtiyaç Belirlemeye Yönelik Görüşme formu

Sayın eğitimciler; bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimi alanında görev yapan öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığı'nın 2017 yılında belirlediği "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" çerçevesinde "Mesleki Beceri" yeterlik alanına yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemektir. Gönüllülük esasına dayalı katılım sağlanmaktadır ve vereceğiniz bilgilerin gizlilik esasına dayalı olacağını bildirir, katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Proje Ekibi:

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT (Yürütücü)

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU (Araştırmacı)

Arş. Gör. Aslı BALCI (Araştırmacı)

Arş. Gör. Zehra Saadet FIRAT (Araştırmacı)

### I. BÖLÜM

|                                                                                                       |   |               |               |            |             |             |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------------|---------------|------------|-------------|-------------|-------------------|
| Cinsiyetiniz                                                                                          | : | O Kadın       | O Erkek       |            |             |             |                   |
| Mesleki kıdeminiz                                                                                     | : | O 1-3 yıl     | O 4-7 yıl     | O 8-11 yıl | O 12-15 yıl | O 16-19 yıl | O 20 ve üzeri yıl |
| Lisans mezuniyet alanınız                                                                             | : | O Okul öncesi | O Diğer ..... |            |             |             |                   |
| Çalıştığınız kurum                                                                                    | : | O Anaokulu    | O Anasınıfı   |            |             |             |                   |
| Çalışma zamanınız                                                                                     | : | O Tam Gün     | O Yarım Gün   |            |             |             |                   |
| Sınıfta yardımcı elemanınız                                                                           | : | O Var         | O Yok         |            |             |             |                   |
| Kaynaştırma öğrenciniz                                                                                | : | O Var         | O Yok         |            |             |             |                   |
| Okul yöneticinizin alanı                                                                              | : | O Okul öncesi | O Diğer ..... |            |             |             |                   |
| Mesleki Becerilere yönelik hizmet içi eğitim alma durumunuz:                                          | : | O Aldım       | O Almadım     |            |             |             |                   |
| Mesleki Beceri yeterlik alanınızı geliştirmek için hazırlanacak eğitimlere katılmayı düşünür müsünüz? | : | O Evet        | O Hayır       |            |             |             |                   |

### GÖRÜŞME SORULARI

- Okul öncesinde eğitim öğretimi planlama konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?
  - 1.1. Bu konuda eğitim desteği almak ister misiniz?
  - 1.2. Nasıl bir eğitim almak istersiniz?
- Okul öncesinde öğrenme ortamları oluşturma konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?
  - 2.1. Bu konuda eğitim desteği almak ister misiniz?
  - 2.2. Nasıl bir eğitim almak istersiniz?
- Okul öncesinde öğrenme öğretme sürecini yönetme konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?
  - 3.1. Bu konuda eğitim desteği almak ister misiniz?
  - 3.2. Nasıl bir eğitim almak istersiniz?
- Okul öncesinde ölçme değerlendirme konusunda yeterli olduğunuzu düşünüyor musunuz? Neden?
  - 4.1. Bu konuda eğitim desteği almak ister misiniz?
  - 4.2. Nasıl bir eğitim almak istersiniz?
- Eklemek istediğiniz diğer görüşler nelerdir?

### Ek 3. Verilen Eğitim ve Uygulamalara Yönelik Görüşme Formu

Sayın eğitimciler; bu görüşmenin amacı okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerini geliştirmeye yönelik otantik görev ve otantik değerlendirme süreçleriyle verilen eğitime ilişkin görüşlerini belirlemektir. Gönüllülük esasına dayalı katılım sağlanmaktadır ve vereceğiniz bilgilerin gizlilik esasına dayalı olacağını bildirir, katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Proje Ekibi:

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT (Yürütücü)  
Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU (Araştırmacı)  
Arş. Gör. Aslı BALCI (Araştırmacı)  
Arş. Gör. Zehra Saadet FIRAT (Araştırmacı)

#### I. BÖLÜM

|                                                                                                       |   |                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Cinsiyetiniz                                                                                          | : | <input type="radio"/> Kadın <input type="radio"/> Erkek                                                                                                                                             |
| Mesleki kıdeminiz                                                                                     | : | <input type="radio"/> 1-3 yıl <input type="radio"/> 4-7 yıl <input type="radio"/> 8-11 yıl <input type="radio"/> 12-15 yıl<br><input type="radio"/> 16-19 yıl <input type="radio"/> 20 ve üzeri yıl |
| Lisans mezuniyet alanınız                                                                             | : | <input type="radio"/> Okul öncesi <input type="radio"/> Diğer .....                                                                                                                                 |
| Çalıştığınız kurum                                                                                    | : | <input type="radio"/> Anaokulu <input type="radio"/> Anasınıfı                                                                                                                                      |
| Çalışma zamanınız                                                                                     | : | <input type="radio"/> Tam Gün <input type="radio"/> Yarım Gün                                                                                                                                       |
| Sınıfta yardımcı elemanınız                                                                           | : | <input type="radio"/> Var <input type="radio"/> Yok                                                                                                                                                 |
| Kaynaştırma öğrenciniz                                                                                | : | <input type="radio"/> Var <input type="radio"/> Yok                                                                                                                                                 |
| Okul yöneticinizin alanı                                                                              | : | <input type="radio"/> Okul öncesi <input type="radio"/> Diğer .....                                                                                                                                 |
| Mesleki Becerilere yönelik hizmet içi eğitim alma durumunuz:                                          |   | <input type="radio"/> Aldım <input type="radio"/> Almadım                                                                                                                                           |
| Mesleki Beceri yeterlik alanınızı geliştirmek için hazırlanacak eğitimlere katılmayı düşünür müsünüz? | : | <input type="radio"/> Evet <input type="radio"/> Hayır                                                                                                                                              |

#### GÖRÜŞME SORULARI

1. Verilen eğitime yönelik genel görüşleriniz nelerdir?
2. Otantik görevler hakkında neler düşünüyorsunuz?
3. Otantik değerlendirmeler hakkında neler düşünüyorsunuz?
4. Bu eğitimin mesleki becerilerinize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Neden?
5. Bu eğitimden sonra bu tür eğitimlere katılmayı düşünür müsünüz? Neden?
6. Eklemek istediğiniz diğer görüşler nelerdir?

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

#### Ek 4. Sınıf İçi Uygulamalara Yönelik Görüşme Formu

Sayın eğitimciler; bu görüşmenin amacı okul öncesi öğretmenlerinin mesleki becerilerini geliştirmeye yönelik otantik görev ve otantik değerlendirme süreçleriyle verilen eğitimin sınıflarınızda uygulanmasına ilişkin görüşlerinizi belirlemektir. Gönüllülük esasına dayalı katılım sağlanmaktadır ve vereceğiniz bilgilerin gizlilik esasına dayalı olacağını bildirir, katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Proje Ekibi:

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT (Yürütücü)

Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU (Araştırmacı)

Arş. Gör. Aslı BALCI (Araştırmacı)

Arş. Gör. Zehra Saadet FIRAT (Araştırmacı)

#### I. BÖLÜM

|                                                                                                      |   |               |                   |            |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---------------|-------------------|------------|-------------|
| Cinsiyetiniz                                                                                         | : | O Kadın       | O Erkek           |            |             |
| Mesleki kıdeminiz                                                                                    | : | O 1-3 yıl     | O 4-7 yıl         | O 8-11 yıl | O 12-15 yıl |
|                                                                                                      |   | O 16-19 yıl   | O 20 ve üzeri yıl |            |             |
| Lisans mezuniyet alanınız                                                                            | : | O Okul öncesi | O Diğer .....     |            |             |
| Çalıştığınız kurum                                                                                   | : | O Anaokulu    | O Anasınıfı       |            |             |
| Çalışma zamanınız                                                                                    | : | O Tam Gün     | O Yarım Gün       |            |             |
| Sınıfta yardımcı elemanınız                                                                          | : | O Var         | O Yok             |            |             |
| Kaynaştırma öğrenciniz                                                                               | : | O Var         | O Yok             |            |             |
| Okul yöneticinizin alanı                                                                             | : | O Okul öncesi | O Diğer .....     |            |             |
| Mesleki Becerilere yönelik hizmet içi eğitim alma durumunuz:                                         |   | O Aldım       | O Almadım         |            |             |
| Mesleki Beceri yeterli ananınızı geliştirmek için hazırlanacak eğitimlere katılmayı düşünür müsünüz? | : | O Evet        | O Hayır           |            |             |

#### GÖRÜŞME SORULARI

1. Aldığınız eğitim ve elde ettiğiniz kazanımları sınıflarınıza nasıl yansıttınız?
2. Aldığınız eğitim süreçlerinde kazandıklarınızı sınıflarınızda uygularken ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?
3. Önerileriniz nelerdir?

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

**Ek 5. Sınıf Gözlem Formu**

| Ölçütler                                                                                                                         | Çok iyi | İyi | Orta | Kötü | Çok kötü |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|------|------|----------|
| Sınıfta öğrenme merkezleri oluşturabilme                                                                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Güne başlama zamanını uygulayabilme                                                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Oyun zamanında öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirebilme                                                                    | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme merkezlerine çocukları yönlendirirken, merkez değiştirirken ve çocukları merkezlerden toplarken stratejiler kullanabilme | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerinde ele alınan kavramları çocukların gelişimine uygun işleyebilme                                               | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler verebilme                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Yöntem/teknikleri uygun kullanabilme                                                                                             | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler uygulayabilme                                                                     | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Araç-gereç ve materyalleri hazırlayabilme ve uygun kullanabilme                                                                  | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Etkinlikleri bütünleştirebilme                                                                                                   | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların dikkatlerini çekebilme                                                                                                | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların seviyesine uygun, zamanında ve yeterli dönüt verebilme                                                                | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinlikleri uygulayabilme                                            | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Etkinlik içeriklerine uygun aşamaları uygulayabilme                                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Dört farklı türden sorular sorabilme ve farklı değerlendirme türlerini kullanabilme                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Planlanmış ise sınıfa aileyi etkin bir şekilde katabilme                                                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Zamanı etkin kullanabilme                                                                                                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Varsa uyarılma süreçlerini uygulayabilme                                                                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Günü değerlendirme zamanında çocuklarla birlikte değerlendirme yapabilme                                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| <b>Diğer:</b>                                                                                                                    |         |     |      |      |          |

## Ek 6. Doküman (Plan) İnceleme Formu

| Ölçütler                                                                                                                                             | Çok iyi | İyi | Orta | Kötü | Çok kötü |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|------|------|----------|
| <b>AYLIK EĞİTİM PLANI</b>                                                                                                                            |         |     |      |      |          |
| Formata uygun "Aylık Eğitim Planı" hazırlayabilme                                                                                                    | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların gelişimsel özellikleri doğrultusunda kazanım ve gösterge seçebilme                                                                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Her gelişim alanından kazanım ve gösterge seçerek yazabilme                                                                                          | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kazanım ve gösterge sayısını belirleyebilme                                                     | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanımlarla ilişkilendirilmiş kavramları belirleyerek kategorileriyle birlikte yazabilme                                                            | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Ayın işgünü ve sosyo kültürel çevreyi dikkate alarak kavram sayısını belirleyebilme                                                                  | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| O ay için belirlenen (Ek 7) belirli gün ve haftaları yazabilme                                                                                       | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanım ve kavramları destekleyecek alan gezisi/gezilerini belirleyip yazabilme                                                                      | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| O aya ait aile katılım etkinliklerini belirleyip yazabilme                                                                                           | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Tamamlanmış ayın planını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme                                                                      | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| <b>GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI ve ETKİNLİK PLANI</b>                                                                                                         |         |     |      |      |          |
| Formata uygun "Günlük Eğitim Akışı" hazırlayabilme                                                                                                   | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Tamamlanmış günün eğitim akışını çocuk, program ve öğretmen açısından değerlendirebilme                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Formata uygun "Etkinlik Planı/Planları" hazırlayabilme                                                                                               | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanımlar ve göstergelerini "Aylık Eğitim Planı"ndan seçerek yazabilme                                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                                                                  | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| "Etkinlik Planı"na alınan kavramları öğrenme sürecinde uygun bir şekilde ele alabilme                                                                | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme sürecini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler yazabilme                                               | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme sürecinde gerekli ve uygun yöntem/teknikleri ele alma                                                                                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerinde büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler planlayabilme                                                                    | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Uygun materyal ve sözcükleri belirleyip ilgili alana yazabilme ve öğrenme sürecinde ele alabilme                                                     | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme sürecinde etkinlikleri uygun sıralayabilme (aktif-pasif dengesi) ve bütünleştirebilme                                                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerinde yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinliklere yer verebilme                                                            | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerinde etkinlik içeriklerine uygun aşamaları (ısınma, ses açma, değerlendirme gibi aşamalar) yazabilme                                 | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| "Etkinlik Planı"nın değerlendirme bölümüne dört farklı türden sorular veya farklı değerlendirme türlerini içeren değerlendirme süreçlerini yazabilme | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |

|                                                                                                       |   |   |   |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|
| "Etkinlik Planı"nın aile katılım bölümüne uygun aile katılımı yazabilme                               | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| Eğer sınıfında yetersizlikten etkilenen çocuk varsa uygun "uyarlama" süreçlerini planda açıklayabilme | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>Diğer:</b>                                                                                         |   |   |   |   |   |



ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

**Ek 7. Performans Değerlendirme (Eğitimci, Öz ve Akran) Formu**

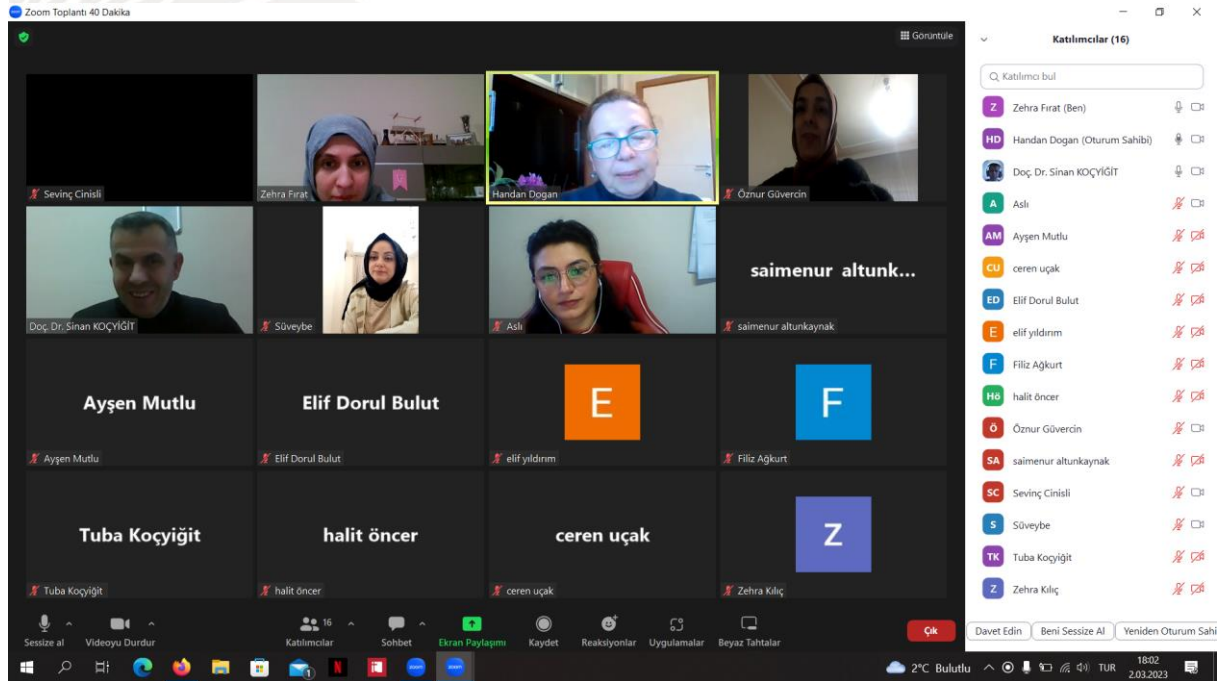
| Ölçütler                                                                                                  | Çok iyi | İyi | Orta | Kötü | Çok kötü |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----|------|------|----------|
| Uygun ortamlar oluşturabilme                                                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Kazanımlar ve göstergelere uygun öğrenme süreçlerini düzenleyebilme                                       | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerinde ele alınan kavramları çocukların gelişimine uygun işleyebilme                        | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Öğrenme süreçlerini gerçek yaşamla ilişkilendirebilme, güncel ve gerçek yaşamdan uygun örnekler verebilme | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Yöntem/teknikleri uygun kullanabilme                                                                      | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Büyük grup, küçük grup ve bireysel etkinlikler uygulayabilme                                              | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Araç-gereç ve materyalleri hazırlayabilme ve uygun kullanabilme                                           | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Etkinlikleri bütünleştirebilme                                                                            | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların dikkatlerini çekebilme                                                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların etkinliklere etkin katılımlarını sağlayabilme                                                  | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Çocukların seviyesine uygun, zamanında ve yeterli dönüt verebilme                                         | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış etkinlikleri uygulayabilme                     | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Etkinlik içeriklerine uygun aşamaları uygulayabilme                                                       | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Dört farklı türden sorular sorabilme                                                                      | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Farklı değerlendirme türlerini kullanabilme                                                               | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Sınıfa aileyi etkin bir şekilde katabilme                                                                 | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Etkili beden dili (uygun mesafe, göz teması, jest ve mimikler vb.) kullanabilme                           | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Türkçeyi ve ses tonunu düzgün ve uygun kullanabilme                                                       | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Zamanı etkin kullanabilme                                                                                 | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| Varsa uyarılma süreçlerini uygulayabilme                                                                  | 5       | 4   | 3    | 2    | 1        |
| <b>Diğer:</b>                                                                                             |         |     |      |      |          |
| <b>Toplam puan:</b>                                                                                       |         |     |      |      |          |

ATATÜRK  
ÜNİVERSİTESİ

## Ek 8. Eğitim ve Uygulamalardan Fotoğraflar



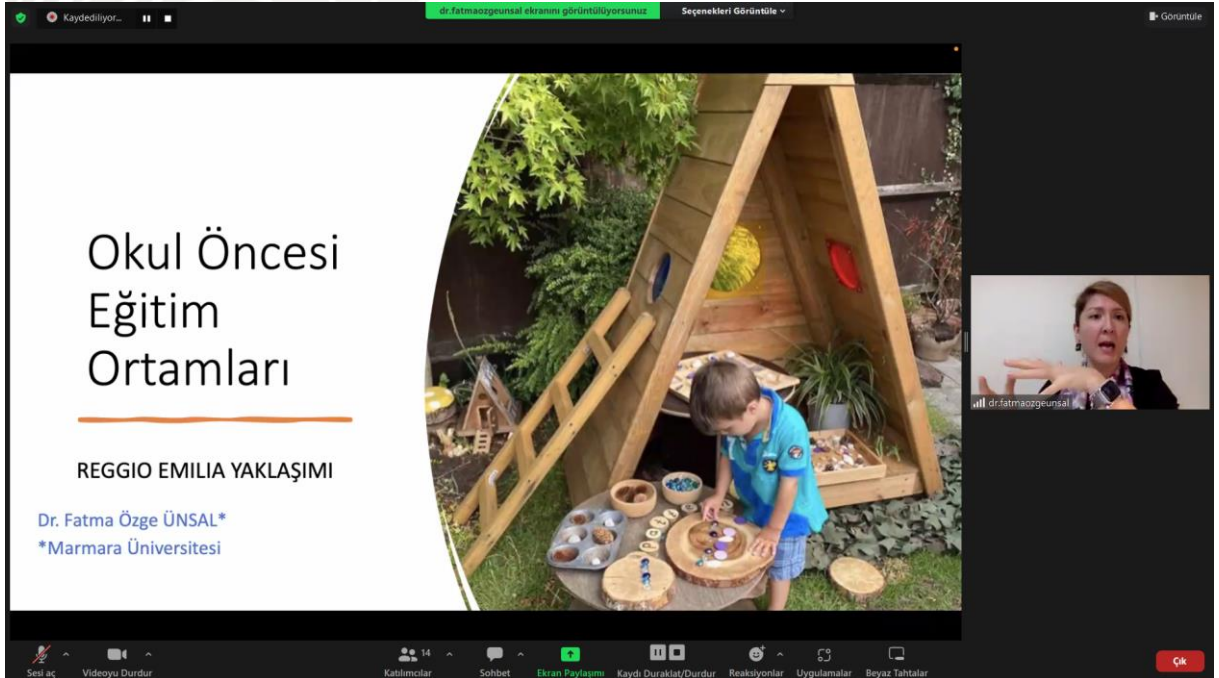
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT tarafından verilen eğitim



Dr. Handan DOĞAN tarafından verilen eğitim



Doç. Dr. Türker SEZER tarafından verilen eğitim



Dr. Özge ÜNSAL tarafından verilen eğitim

Zoom Toplantı 40 Dakika

Hilal İlknur Tunçeli ekranını görüntüleyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Katılımcılar (14)

Q Katılımcı bul

z zehra fırat (Ben)

Hi Hilal İlknur T... (Oturma Sahibi)

Ş ŞAFAK

AM Ayşen Mutlu

Doç Dr. Sinan KOCYİĞİT

ED Elif Dorul Bulut

E elif yıldırım

HD Hilalcan Değer

NE Nurdan Emeç

SA saimenur altunkaynak

C Sevinç Cinsli/Yenikent Anaokulu

Sinem Yılmaz

TK Tuba Koçyiğit

ZK Zehra Kılıç

Dalet Edin Sesimi Aç Yeniden Oturma Sahibi Ol

Sesi aç Videoyu Başlat Katılımcılar 14 Sohbet Ekran Paylaşımı Kaydı Duraklat/Durdur Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar

4°C Çok bulutlu 19:28 10.03.2023

Doç. Dr. Hilal İlknur TUNÇELİ tarafından verilen eğitim-I

Zoom Toplantı 40 Dakika

Hilal İlknur Tunçeli ekranını görüntüleyorsunuz

Seçenekleri Görüntüle

Katılımcılar (14)

Q Katılımcı bul

z zehra özdemir (Ben)

Hi Hilal İlknur T... (Oturma Sahibi)

B Ash Balo

AM Ayşen Mutlu

betül

ED Elif Dorul Bulut

E elif yıldırım

F Filiz Ağıkurt

Ö Öznur Gövercin

C Sevinç Cinsli/Yenikent Anaokulu

S Süveybe

Ş ŞAFAK

TK Tuba Koçyiğit

ZK Zehra Kılıç

Dalet Edin Sesimi Aç Yeniden Oturma Sahibi Ol

Sesi aç Videoyu Durdur Katılımcılar 14 Sohbet Ekran Paylaşımı Kaydı Duraklat/Durdur Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar

Bu gece yağmurlu 19:02 14.03.2023

OKUMA YAZMAYA  
HAZIRLIK ETKİNLİKLERİ  
DOÇ. DR. HİLAL İLKNUR TUNÇELİ

Doç. Dr. Hilal İlknur TUNÇELİ tarafından verilen eğitim-II

Kaydediliyor... Büşra   han Aktan ekranını g  r  t  l  yorsunuz Seçenekleri G  r  t  le G  r  t  le

- **Açık ve net eğitim amaçları**
- **Sınıfın (grubun) kendi   retmeni**
- **Büyük hareketlerle katılım**
- **İfade etme (sözel ve sözsüz)**

Sesimi A  (Alt+A). Veya sesi geçici olarak açmak için boşluk tuşunu basılı tutabilirsiniz. Katılımcılar 16 Sohbet Ekran Paylaşımı Kaydı Duraklat/Durdur Reaksiyonlar Uygulamalar Beyaz Tahtalar Çık

Dr. Büşra   HAN tarafından verilen eğitim

## DEĞERLENDİRME

- Değerlendirme eğitim süreciyle ilgili karar almanın temelini oluşturur



4

Zehra FIRAT

Okul   ncesi Eğitimi ABD Ar . G  r. Dr. ...

saimenur.altunkaynak

Elif Dorul Bulut

Elif Dorul Bulut

E

Dr. Aslı BALCI tarafından verilen eğitim

Zoom Toplantı 40 Dakika

B. C. ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle

Kaydediliyor...

TÜRKÇE ETKİNLİĞİ OLUŞTURMA VE UYGULAMA

Yapılan araştırmalarda resimli kitap okuma etkinliklerinin çocukların fonolojik farkındalık (Elmonayer, 2013), kelime bilgisi (Elley, 1989), sözlü dil esnekliği (McNeill ve Susan, 1999), anlama bileşenleri (Peter, 2017), ifade edici dil esnekliği (Whitehurst vd., 1988), dikkat ve odaklanma ile erken okuryazarlık becerilerine vurgu yaptığı göstermektedir (Duursma vd., 2008; Karass vd., 2001; Swanson vd., 2011; Yaden vd., 1989).

Kitaplar aracılığıyla çocuk, yeni kelimeler, dil kalıpları ve günlük yaşamında karşılaştığı durumlara maruz kalır (Fletcher ve Reese, 2005).

Kitap hakkında yapılan bağlam içi ya da bağlam dışı konuşmalar çocuğun kelime ve anlama becerilerine atıf yapan bilişsel bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Dickinson ve Smith, 1994).

Bu konuşmalar çocuk için etkileşim ve diyalog kurma ihtiyacından doğmakta ve çocuğa keyif vermektedir (Clay, 2005). Araştırmalar pasif okuma yerine çocukları metinlerle aktif olarak meşgul etmenin daha yararlı olduğunu vurgulamaktadır (Lenhart vd., 2020; Martin-Chang ve Gould, 2012; Şimşek, 2017; Zevenbergen ve Whitehurst, 2003).

Çünkü erken çocukluk döneminde yazılı değil sözlü dil gelişimi ile ilgilidir (Levy vd., 2006; akt. Philips vd., 2008).

Katılımcılar (18)

Q Katılımcı bul

z zehra Özdemir (Ben)

B. C. (Oturum Sahibi)

Aslı Balcı

betül

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT

Elif Dorul Bulut

elif yıldırım

Filiz Ağkurt

Hilalcan Değer

Nurdan Emeç

Öznur Güvercin

saimenur altunkaynak

Sevinç Cinişli/Yenikent Anaokulu

Sinem can

Sinem Yılmaz

ŞAFAK

Dr. B. C.

Dalet Edin Sesimi Aç Yeniden Oturum Sahibi Ol

Dr. Büşra ÇELİK tarafından verilen eğitim

Zoom Toplantı 40 Dakika

B. C. ekranını görüntüleyorsunuz Seçenekleri Görüntüle

Kaydediliyor...

TÜRKÇE ETKİNLİĞİ OLUŞTURMA VE UYGULAMA

Yapılan araştırmalarda resimli kitap okuma etkinliklerinin çocukların fonolojik farkındalık (Elmonayer, 2013), kelime bilgisi (Elley, 1989), sözlü dil esnekliği (McNeill ve Susan, 1999), anlama bileşenleri (Peter, 2017), ifade edici dil esnekliği (Whitehurst vd., 1988), dikkat ve odaklanma ile erken okuryazarlık becerilerine vurgu yaptığı göstermektedir (Duursma vd., 2008; Karass vd., 2001; Swanson vd., 2011; Yaden vd., 1989).

Kitaplar aracılığıyla çocuk, yeni kelimeler, dil kalıpları ve günlük yaşamında karşılaştığı durumlara maruz kalır (Fletcher ve Reese, 2005).

Kitap hakkında yapılan bağlam içi ya da bağlam dışı konuşmalar çocuğun kelime ve anlama becerilerine atıf yapan bilişsel bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Dickinson ve Smith, 1994).

Bu konuşmalar çocuk için etkileşim ve diyalog kurma ihtiyacından doğmakta ve çocuğa keyif vermektedir (Clay, 2005). Araştırmalar pasif okuma yerine çocukları metinlerle aktif olarak meşgul etmenin daha yararlı olduğunu vurgulamaktadır (Lenhart vd., 2020; Martin-Chang ve Gould, 2012; Şimşek, 2017; Zevenbergen ve Whitehurst, 2003).

Çünkü erken çocukluk döneminde yazılı değil sözlü dil gelişimi ile ilgilidir (Levy vd., 2006; akt. Philips vd., 2008).

Katılımcılar (18)

Q Katılımcı bul

z zehra Özdemir (Ben)

B. C. (Oturum Sahibi)

Aslı Balcı

betül

Doç. Dr. Sinan KOÇYİĞİT

Elif Dorul Bulut

elif yıldırım

Filiz Ağkurt

Hilalcan Değer

Nurdan Emeç

Öznur Güvercin

saimenur altunkaynak

Sevinç Cinişli/Yenikent Anaokulu

Sinem can

Sinem Yılmaz

ŞAFAK

Dr. B. C.

Dalet Edin Sesimi Aç Yeniden Oturum Sahibi Ol

Dr. Zeynep KILIÇ tarafından verilen eğitim



Uzm. Berna KILIÇ tarafından verilen eğitim



Uzm. Esra KIZILIRMAK tarafından verilen eğitim



Öğretmenlerle görüşme -I



Öğretmenlerle görüşme-II



Hazırlanan çeşitli materyaller-I



Hazırlanan çeşitli materyaller-II



Uygulamalardan örnek-I



Uygulamalardan örnek-II



Otantik görevlerin gerçekleştirilmesi-I



Otantik görevlerin gerçekleştirilmesi-II



Otantik görevlerin gerçekleştirilmesi-III



Otantik görevlerin gerçekleştirilmesi-IV



Otantik değerlendirme



Toplantılardan bir kare